

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ
IR TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ
2009 METŲ VEIKLOS
APŽVALGA**

Vilnius, 2010

Parengē Nacionalinė teismų administracija

TURINYS

Ižanga	5
1. Bendroji informacija apie teismus	7
2. Duomenys apie teisėjus.....	8
3. Duomenys apie teisėjų padėjėjus.....	9
4. Teismų finansavimas.....	11
5. Duomenys apie teismuose nagrinėtas baudžiamąsias, civilines ir administracines bylas	12
5.1. Baudžiamosios bylos	12
5.2. Civilinės bylos.....	21
5.3. Administracinės bylos	27
6. Bylų nagrinėjimo stabilumo rodikliai	31
7. Bylos, kurių nagrinėjimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus	38
7.1. Civilinės bylos.....	40
7.2. Baudžiamosios bylos	46
7.3. Administracinės bylos	53
7.4. 2008 m. Europos žmogaus teisių teismo priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą, kuriose pažeista Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 str. 1 d. (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą).....	53
8. Apylinkių teismų priimtų sprendimų pakeitimo bei panaikinimo tendencijos	58
9. Apylinkių teismų priimtų nuosprendžių pakeitimo bei panaikinimo tendencijos	63
10. Darbo krūvių teismuose analizė	68
10.1. Darbo krūvių apylinkių teismuose analizė.....	68
10.2. Darbo krūvių apygardų teismuose analizė	74
10.3. Darbo krūvių apygardų administraciniuose teismuose analizė	75
11. Teismų savivaldos institucijų veikla	76
11.1. Bendroji informacija apie teismų savivaldos institucijas	76
11.2. Teisėjų tarybos veikla	76
11.2.1. Pagrindinė veikla.....	76
11.2.2. Tarptautinis bendradarbiavimas	86
11.3. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos veikla	86
11.4. Teisėjų garbės teismo veikla.....	90
11.5. Komisijų, susijusių su teisėjų korpuso formavimu, veikla.....	91

IŽANGA

2009 metai Lietuvos teismų sistemai atnešė ir teigiamų permainų, ir naujų iššūkių. Praeitais metais teisėjų bendruomenė sveikino naują Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininką, kuriam patikėtas šio kasacinės instancijos teismo sklandžios veiklos tinkamas užtikrinimas. Kita vertus, atsižvelgiant į bendrą šalies ūkio padėtį, Lietuvos teismams iškilo būtinybė ieškoti efektyvių būdų ir galimybių atsiradusioms sunkmečio pasekmėms šalinti.

Valstybės sunkmečio problemų, tiesiogiai palietusių Lietuvos teismų veiklą, sprendimo teko ieškoti ir Teisėjų tarybai, kuri kreipėsi dėl teismų finansavimo klausimų tiek į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, tiek į kitas valdžios institucijas, be to, apie teismuose susiklosčiusią finansinę padėtį buvo informuota visuomenė. Teisėjų taryba taip pat kreipėsi į valstybines institucijas dėl problemų, susijusių su teisėjų viršvalandinio darbo ir darbo poilsio ir švenčių dienomis apmokėjimu, bei sprendė kitus Lietuvos teismams aktualius klausimus.

Teisėjų tarybos veiklos efektyvumui gerinti buvo sudaryti Teisėjų tarybos komitetai tam tikriems klausimams iš anksto svarstyti – Biudžeto ir investicijų, Teisės aktų projektų vertinimo, Tarptautinių ryšių, Teismų administravimo, Ryšių su visuomene ir žiniasklaida, Informacinių technologijų, patvirtintas Teisėjų tarybos nuolatinių komitetų darbo tvarkos aprašas, reglamentuojantis Teisėjų tarybos nuolatinių komitetų sudarymo, veiklos ir darbo organizavimo tvarką, narių teises ir pareigas.

Atlikdami savo pagrindinę funkciją – teisingumo vykdymą – Lietuvos teismai sėkmingai vykdė jiems patikėto atsakingo ir sunkaus darbo uždavinius. Pateikiamoje 2009 metų apžvalgoje nurodomi statistiniai duomenys bei kita informacija, susijusi tiek su teismų savivaldos institucijų veiklos vykdymu, tiek su teismų darbu.

2009 metais teismuose dirbo 757 teisėjai: apylinkių teismuose – 468, apygardų teismuose – 154, Lietuvos apeliaciniame teisme – 29, Lietuvos Aukščiausiajame Teisme – 37, apygardų administraciniuose teismuose – 54, Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme – 15. Taip pat teismuose dirbo 552 teisėjų padėjėjai.

Praeitais metais bendrosios kompetencijos teismuose, kaip pirmosios instancijos teismuose, išnagrinėtos 333 551 civilinės, baudžiamosios ir administracinių teisės pažeidimų bylos – 63 382 bylomis daugiau negu 2008 metais. Vidutinis apylinkės teisėjo darbo krūvis 2009 metais buvo 79,3 bylos ir kiti procesiniai dokumentai per mėnesį – 32,21 procentais daugiau negu 2008 metais Administraciniuose teismuose, kaip pirmosios instancijos teismuose, 2009 metais buvo išnagrinėtos 8 702 bylos. Pastarųjų teismų teisėjų darbo krūvis, lyginant su 2008 metų rodikliais, padidėjo.

Teismų sprendimų stabilumo rodikliai (pirmosios instancijos teismo išnagrinėtose baudžiamosiose, civilinėse bylose priimtų, ir aukštesnės instancijos teismuose nepanaikintų nuosprendžių, sprendimų, procentinė išraiška) Lietuvos teismuose 2009 metais, lyginant su 2008 metais, išliko panašūs. Apylinkių teismų sprendimų stabilumas – 99,68 proc., nuosprendžių – 98,59 proc. Apygardų teismų sprendimų (pirmoji instancija) stabilumas – 99,26 proc., nuosprendžių 96,11 proc. Apygardų administracinių teismų stabilumas – 98,4 proc.

Teismuose toliau buvo vykdomi LITEKO sistemos tobulinimo darbai, taip pat teismuose rengtasi diegti buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo sistema, atitinkanti naujus viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos standartus (vykdomi mokymai ir pan.).

Atsižvelgiant į apžvalgoje pateiktus duomenis, darytina išvada, kad teismai ir teismų savivaldos sistema funkcionuoja pakankamai sklandžiai ir tinkamai vykdo šioms institucijoms patikėtas funkcijas.

1. BENDROJI INFORMACIJA APIE TEISMUS

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnyje įtvirtintas vienas pagrindinių teisinės valstybės principų – kad teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo teismai.

Lietuvos Respublikoje veikia bendrosios kompetencijos ir specializuoti teismai.

BENDROSIOS KOMPETENCIJOS TEISMAI:

- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas,
- Lietuvos apeliacinis teismas,
- Apygardų teismai (5),
- Apylinkių teismai (54).

Apylinkės teismas veikia kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėjantis baudžiamąsias, civilines ir administracinių teisės pažeidimų bylas (įstatymų priskirtas šio teismo kompetencijai), hipotekos teisėjų kompetencijai priskirtas bylas bei su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu susijusias bylas. Apylinkės teismo teisėjai taip pat atlieka išteisminio tyrimo teisėjo funkcijas ir kitas apylinkės teismo kompetencijai įstatymų priskirtas funkcijas.

Apygardos teismas veikia kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėjantis baudžiamąsias ir civilines bylas, įstatymo priskirtas jo kompetencijai, bei apeliacinės instancijos teismas apylinkių teismų nuosprendžiams, sprendimams, nutartims ir nutarimams.

Lietuvos apeliacinis teismas veikia kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjantis bylas, kurias pirmąja instancija išnagrinėjo apygardos teismai, taip pat prašymus dėl užsienio valstybių ir tarptautinių teismų bei arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikoje, atlieka kitas Lietuvos apeliacinio teismo kompetencijai įstatymų priskirtas funkcijas.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas veikia kaip kasacinės instancijos teismas įsiteisėjusiems bendrosios kompetencijos teismų nuosprendžiams, sprendimams, nutartims ir nutarimams ir nagrinėja tik teisės klausimus. Viena Lietuvos Aukščiausiojo Teismo funkcijų taip pat yra vienodos teismų praktikos aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus formavimas.

SPECIALIZUOTI TEISMAI:

- Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas,
- Apygardų administraciniai teismai (5).

Apygardų administraciniai teismai nagrinėja skundus (prašymus) dėl viešojo ir vidinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų bei veiksmų ar neveikimo (pareigų nevykdymo), taip pat ginčus viešojo valdymo sferoje, norminių administracinių aktų teisėtumo klausimus, mokestinius ginčus ir t. t.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas veikia kaip pirmosios ir galutinės instancijos teismas, nagrinėjantis administracines bylas, įstatymų priskirtas jo kompetencijai, bei kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjantis bylas dėl apygardų administracinių teismų sprendimų, nutarimų, nutarčių, taip pat administracinių teisės pažeidimų bylas dėl apylinkių teismų nutarimų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas įstatymų nustatytais atvejais taip pat nagrinėja prašymus dėl proceso atnaujinimo užbaigtose administraciniuose bylose, įskaitant administracinių teisės pažeidimų bylas. Taip pat šis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus bei atlieka kitas funkcijas įstatymo priskirtas jo kompetencijai.

2. DUOMENYS APIE TEISĖJUS

Lietuvoje veikia 67 teismai. Juose 2009 m. pabaigoje dirbo 757 teisėjai, iš jų – 468 apylinkių teismuose, 154 – apygardų teismuose, 29 – Lietuvos apeliaciniame teisme, 37 – Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme, 54 – apygardų administraciniuose teismuose, 15 – Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme.

2009 m. teisėjų korpusą papildė 20 asmenų. Iš pareigų buvo atleisti 16 teisėjų: 13 – pasibaigus įgaliojimų laikui ar sulaukus pensinio amžiaus, 2 – savo noru, 1 – dėl sveikatos būklės. 1 teisėjas 2009 metais mirė.

STATISTINIAI DUOMENYS APIE TEISĖJUS

(įskaičiuojant Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjus)

Teisėjų skaičius Respublikoje – 757

iš jų moterys: 425 (56,14 %)

vyrų: 332 (43,86 %)

Teisėjo amžiaus vidurkis – 48,9 metai

iš jų pagal amžiaus grupes:

iki 30 metų 1 (0,13 %)

30–40 metų 129 (17,04 %)

41–50 metų 303 (40,03 %)

51–60 metų 268 (35,40 %)

virš 60 metų 56 (7,40 %)

Informacija apie teisėjų skaičių

7 lentelė

	Teisėjų etatų skaičius	Teisėjų skaičius	Laisvų teisėjų etatų skaičius
Respublikoje	787	757	30
Apylinkių teismuose	491	468	23
Apygardų teismuose	158	154	4
Lietuvos apeliaciniame teisme	30	29	1
Apygardų administraciniuose teismuose	55	53	2
Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme	16	15	1
Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme	37	37	0

Informacija apie teisėjų skaičių Respublikos teismuose 2001–2009 m.

8 lentelė

Metai	Duomenys metų pabaigoje				Paskirta teisėjų per metus	Atleista per metus						
	Teismų skaičius	Teisėjų etatai	Faktinis skaičius	Laisvi etatai		savo noru	pasibaigus įgaliojimų laikui	pažėmus teisėjo vardą	Įsiteisėjus apkaltinusiame teismo nuosprendžiui	Išrinkus į kitas pareigas	Dėl sveikatos būklės	iš viso
2001	67	712	654	58	20	3	12	0	0	0	0	15
2002	67	718	666	52	28	1	1	0	0	2	0	4
2003	67	753	669	84	17	7	8	3	0	0	0	18
2004	67	753	693	60	29	1	2	2	0	0	0	5
2005	67	753	729	24	50	2	7	0	0	2	1	12
2006	67	776	732	44	21	6	8	0	0	0	0	14
2007	67	776	745	31	28	6	9	1	1	0	0	17
2008	67	787	754	33	23	2	9	0	0	2	0	13
2009	67	787	757	30	20	2	13	0	0	0	1	16

3. DUOMENYS APIE TEISĖJŲ PADĖJĖJUS

2009 m. teismuose dirbo 552 teisėjų padėjėjai. 2009 m. neskirtas finansavimas naujų pareigybių įsteigimui. Apylinkių teismuose dar neįsteigtos 197 teisėjų padėjėjų pareigybės, apygardų teismuose – 34, apygardų administraciniuose – 10, iš viso dar neįsteigta 241 teisėjo padėjėjo pareigybė.

Teisėjo padėjėjo pareigybės 2009 m.

Teismo pavadinimas	Patvirtintas pareigybių skaičius	Finansuojamų pareigybių skaičius	Patenkintas poreikis, %
IŠ VISO:	793	552	70
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	37	37	100
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	21	21	100
Lietuvos apeliacinis teismas	30	30	100
Vilniaus apygardos teismas	54	51	94
Kauno apygardos teismas	39	30	77
Klaipėdos apygardos teismas	25	20	80
Šiaulių apygardos teismas	20	12	60
Panevėžio apygardos teismas	20	11	55
Iš viso apygardų teismuose:	158	124	78
Vilniaus apygardos administracinis teismas	24	23	96
Kauno apygardos administracinis teismas	11	8	73
Klaipėdos apygardos administracinis teismas	9	7	78
Šiaulių apygardos administracinis teismas	6	4	67
Panevėžio apygardos administracinis teismas	6	4	67
Iš viso apygardų administraciniuose teismuose:	56	46	82
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	40	28	70
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	31	26	84
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	21	14	67
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	5	3	60
Kauno m. apylinkės teismas	54	38	70
Klaipėdos m. apylinkės teismas	35	24	69
Šiaulių m. apylinkės teismas	20	11	55
Panevėžio m. apylinkės teismas	23	16	70
Druskininkų m. apylinkės teismas	4	3	75
Palangos m. apylinkės teismas	4	2	50
Visagino m. apylinkės teismas	5	2	40
Akmenės r. apylinkės teismas	4	2	50
Alytaus r. apylinkės teismas	14	7	50
Ankščių r. apylinkės teismas	4	2	50
Biržų r. apylinkės teismas	4	3	75
Ignalinos r. apylinkės teismas	4	2	50
Jonavos r. apylinkės teismas	9	6	67
Joniškio r. apylinkės teismas	4	1	25

Teismo pavadinimas	Patvirtintas pareigybių skaičius	Finansuojamų pareigybių skaičius	Patenkintas poreikis, %
Jurbarko r. apylinkės teismas	5	1	20
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	6	3	50
Kauno r. apylinkės teismas	9	5	56
Kėdainių r. apylinkės teismas	9	4	44
Kelmės r. apylinkės teismas	4	2	50
Klaipėdos r. apylinkės teismas	6	3	50
Kretingos r. apylinkės teismas	5	2	40
Kupiškio r. apylinkės teismas	3	1	33
Lazdijų r. apylinkės teismas	4	2	50
Marijampolės r. apylinkės teismas	13	7	54
Mažeikių r. apylinkės teismas	9	7	78
Molėtų r. apylinkės teismas	3	1	33
Pakruojo r. apylinkės teismas	4	2	50
Pasvalio r. apylinkės teismas	4	2	50
Plungės r. apylinkės teismas	6	3	50
Prienų r. apylinkės teismas	4	2	50
Radviliškio r. apylinkės teismas	6	3	50
Raseinių r. apylinkės teismas	5	2	40
Rokiškio r. apylinkės teismas	6	2	33
Skuodo r. apylinkės teismas	3	1	33
Šalčininkų r. apylinkės teismas	5	3	60
Šakių r. apylinkės teismas	4	2	50
Šiaulių r. apylinkės teismas	5	2	40
Šilalės r. apylinkės teismas	4	2	50
Šilutės r. apylinkės teismas	8	4	50
Širvintų r. apylinkės teismas	3	1	33
Švenčionių r. apylinkės teismas	4	2	50
Tauragės r. apylinkės teismas	8	4	50
Telšių r. apylinkės teismas	6	3	50
Trakų r. apylinkės teismas	7	4	57
Ukmergės r. apylinkės teismas	6	4	67
Utenos r. apylinkės teismas	7	4	57
Varėnos r. apylinkės teismas	5	2	40
Vilniaus r. apylinkės teismas	11	7	64
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	5	3	60
Zarasų r. apylinkės teismas	4	2	50
Iš viso apylinkių teismuose:	491	294	60
IŠ VISO:	793	552	70

4. TEISMŲ FINANSAVIMAS

Šalyje susiklosčiusi ekonominė – finansinė situacija sąlygojo ryškų teismų darbo krūvio augimą ir neigiamai įtakojo teismų finansavimą. Lėšų poreikis teisingumo vykdymui akivaizdžiai padidėjo, tačiau skirti asignavimai šioms reikmėms atvirkščiai – labai ženkliai sumažėjo. Per metus du kartus mažinti valstybės biudžeto asignavimai teismams. Iš viso asignavimai sumažinti 18 026 tūkst. Lt, iš jų 10 511 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (nuo 202 535 tūkst. Lt, iš jų 139 094 tūkst. Lt darbo užmokesčiui iki 184 509 tūkst. Lt, iš jų 128 583 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), ne kartą mažinti teisėjų ir valstybės tarnautojų atlyginimai (2 kartus mažinti teisėjų pareiginės algos koeficientai, patvirtintas mažesnis pareiginės algos bazinis dydis, mažinti dalies valstybės tarnautojų pareiginių algų koeficientai), patvirtinus mažesnę bazinę mėnesinę algą sumažinti ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atlyginimai.

Teisėjų taryba, atsižvelgusi į kritinę situaciją teismuose, 2009 m. ne kartą kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimą, Vyriausybę, Finansų ministeriją su prašymu nemažinti 2009 m. teismams patvirtintų asignavimų, siekiant nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucija ir kitais teisės aktais įtvirtintų teismų bei teisėjų nepriklausomumo, teismų organizacinio savarankiškumo, jų finansinio nepriklausomumo nuo kitų valstybės valdžios institucijų ir pareigūnų sprendimų, teismų savireguliacijos bei savivaldos principų, draudžiančių bloginti teismų finansines bei materialines technines veiklos sąlygas.

Teisėjų taryba, pripažindama, kad nepaisant vykstančių neigiamų ekonomikos procesų teismai turi užtikrinti tinkamą teisingumo vykdymą, ir būdama įsitikinusi, kad teismų sąmoningumas ir maksimaliai racionalus jiems skirtų asignavimų valdymas prisidės prie Vyriausybės pastangų užtikrinti stabilumą šalyje ir visuomenės gyvenime, 2009-02-02 kreipėsi pateikė siūlymus, kaip teismai galėtų efektyviai naudoti ir taupyti jiems skirtas lėšas, o 2009-09-07 kreipėsi rekomendavo teismams imtis visų įmanomų priemonių, kad metų pabaigoje teismai neturėtų įsiskolinimų darbuotojams.

Teismai, atsižvelgdami į minėtus Teisėjų tarybos raginimus ir rekomendacijas, racionaliai bei taupiai naudojo lėšas, beveik visi teismai ėmėsi priemonių, kad metų gale įsiskolinimai darbuotojams už 2009 m. būtų kuo mažesni arba jų nebūtų.

2009-12-31 tik 27 teismai neturėjo įsiskolinimo darbuotojams už 2009 m., 40 teismų turėjo įsiskolinimų darbuotojams už 2009 m. – 1 801 tūkst. Lt, kurie persikėlė į 2010 m.

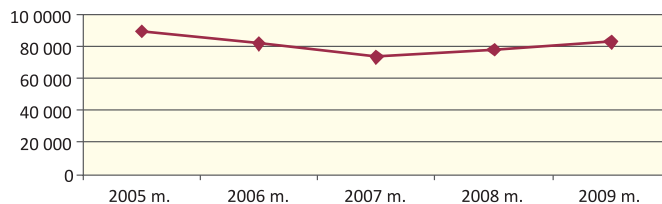
Teismų įsiskolinimai už prekes ir paslaugas 2009-12-31 sudarė 1 221,8 tūkst. Lt. Tik 3 teismai 2009 m. baigė metus be skolų.

5. DUOMENYS APIE TEISMUOSE NAGRINĖTAS BAUDŽIAMĄSIAS, CIVILINES IR ADMINISTRACINES BYLAS

5.1. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS

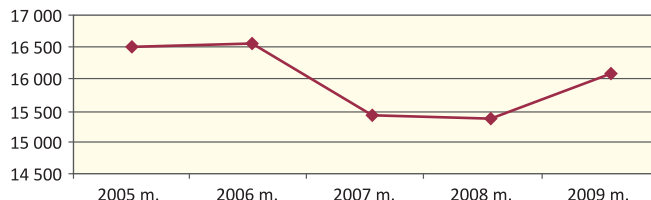
5.1.1. Vadovaujantis Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos teikiamomis statistinėmis ataskaitomis apie nusikalstamas veikas, kurios užregistruotos ir ištirtos ikiteisminio tyrimo įstaigose, Lietuvoje užregistruota nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų:

2005 m. – 89 815
 2006 m. – 82 155
 2007 m. – 73 776
 2008 m. – 78 266
 2009 m. – 83 273

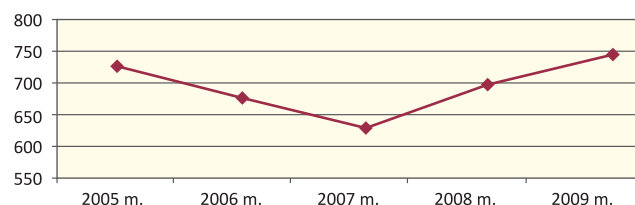
5.1.2. Miestų, rajonų apylinkių teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2005 m. – 16 495
 2006 m. – 16 547
 2007 m. – 15 438
 2008 m. – 15 383
 2009 m. – 16 087

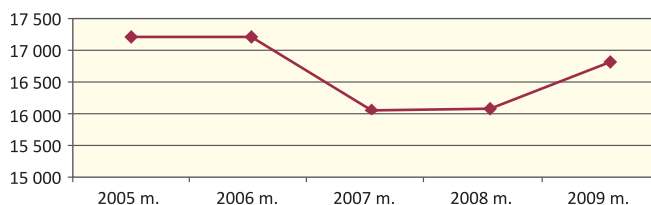
5.1.3. Apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2005 m. – 726
 2006 m. – 678
 2007 m. – 628
 2008 m. – 699
 2009 m. – 745

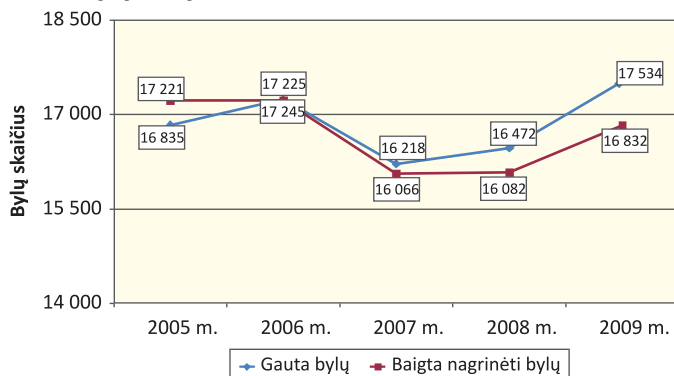

5.1.4. Iš viso miestų, rajonų apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2005 m. – 17 221
 2006 m. – 17 225
 2007 m. – 16 066
 2008 m. – 16 082
 2009 m. – 16 832

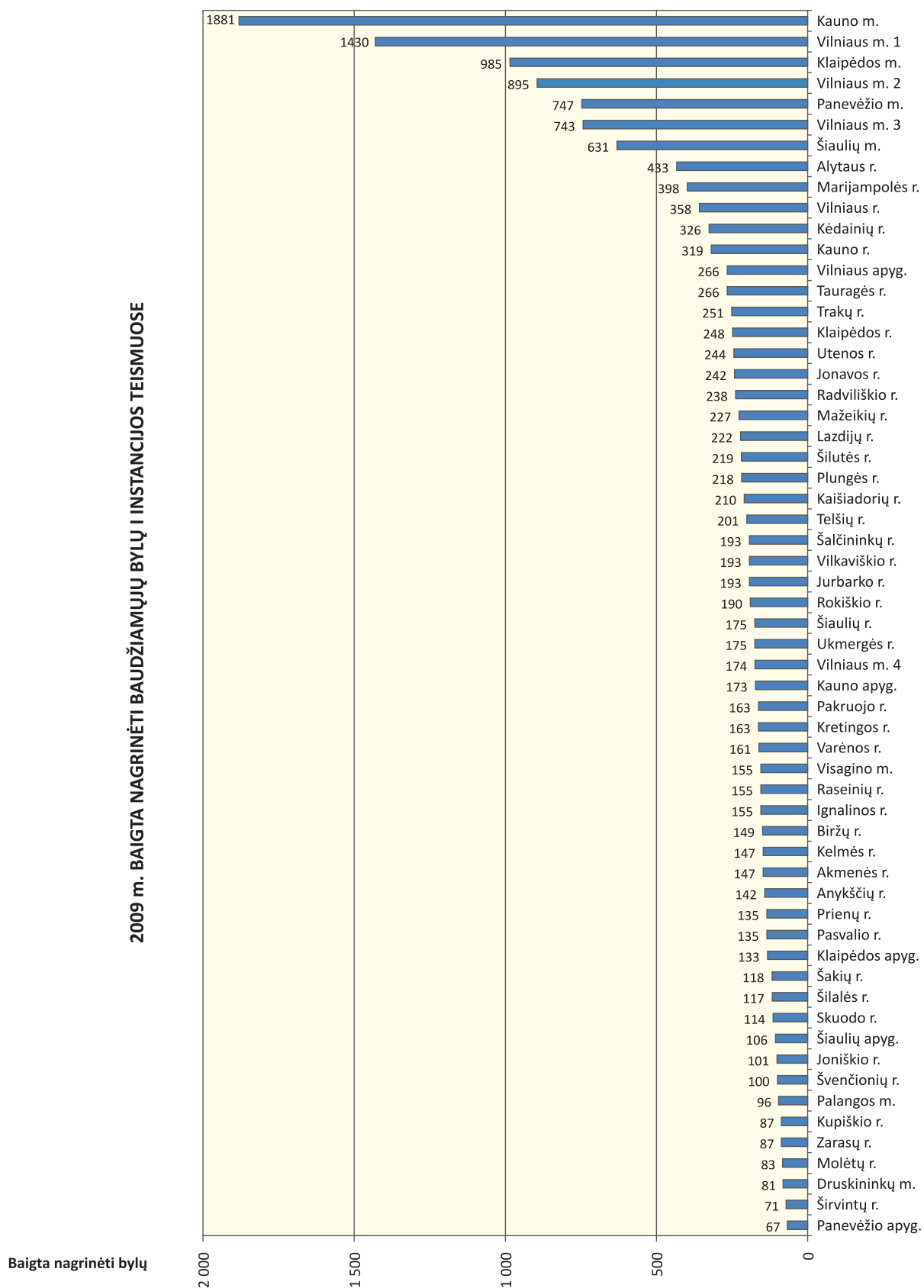

BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2005–2009 m.

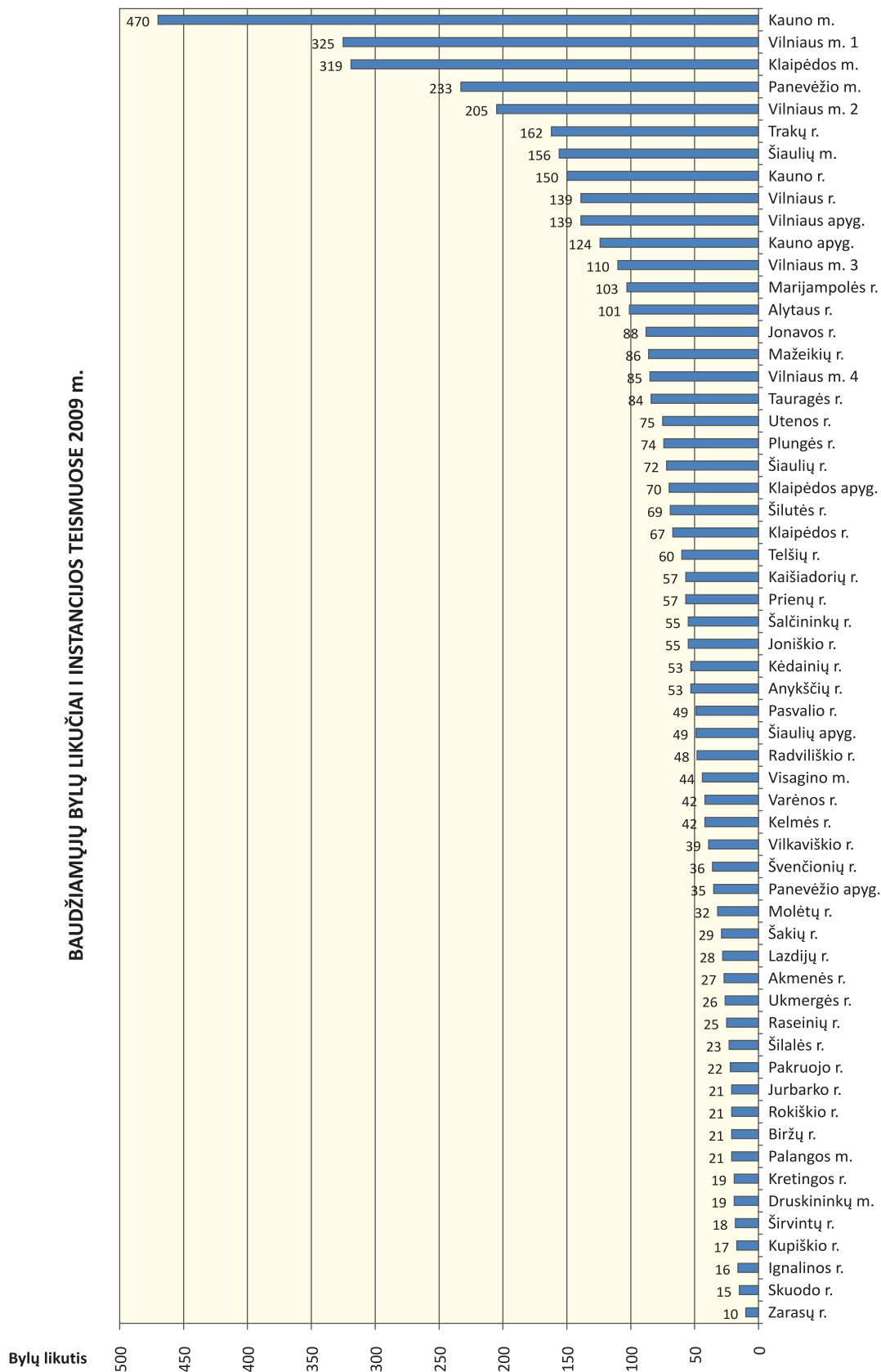

Instancijos teismuose 2005 metais buvo gautos 16 835 baudžiamosios bylos, 2009 metais – 17 534 bylos. Baigtų nagrinėti baudžiamųjų bylų skaičius per tą patį laikotarpį sumažėjo nuo 17 221 iki 16 832. Palyginti su 2008 metais, 2009 metais baigtų nagrinėti baudžiamųjų bylų skaičius beveik nepakito.

2009 m. BAIGTA NAGRINĖTI BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ I INSTANCIJOS TEISMUOSE

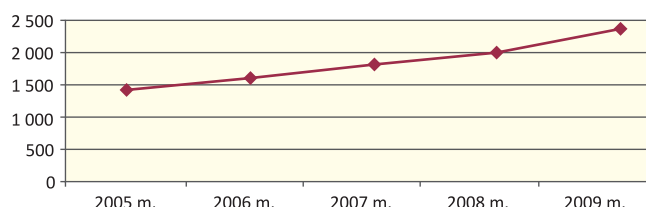

BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ LIKUČIAI I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2009 m.

5.1.5. Baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius:

2005 m. – 1 427 (8 %)
 2006 m. – 1 624 (9 %)
 2007 m. – 1 812 (11 %)
 2008 m. – 2 014 (12 %)
 2009 m. – 2 369 (14 %)

Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, kiekis apylinkių ir apygardų teismuose

Teismas	Baudžiamųjų bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	124	35
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	80	25
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	33	12
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	49	29
Kauno m. apylinkės teismas	174	60
Klaipėdos m. apylinkės teismas	97	40
Šiaulių m. apylinkės teismas	63	26
Panevėžio m. apylinkės teismas	89	37
Druskininkų m. apylinkės teismas	4	3
Palangos m. apylinkės teismas	8	2
Visagino m. apylinkės teismas	12	8
Akmenės r. apylinkės teismas	16	7
Alytaus r. apylinkės teismas	47	16
Ankščių r. apylinkės teismas	16	7
Biržų r. apylinkės teismas	4	7
Ignalinos r. apylinkės teismas	11	3
Jonavos r. apylinkės teismas	25	16
Joniškio r. apylinkės teismas	13	8
Jurbarko r. apylinkės teismas	14	4
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	13	3
Kauno r. apylinkės teismas	49	29
Kėdainių r. apylinkės teismas	11	7
Kelmės r. apylinkės teismas	17	4
Klaipėdos r. apylinkės teismas	33	9
Kretingos r. apylinkės teismas	4	2
Kupiškio r. apylinkės teismas	6	3
Lazdijų r. apylinkės teismas	16	5
Marijampolės r. apylinkės teismas	18	7
Mažeikių r. apylinkės teismas	25	16

Teismas	Baudžiamųjų bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Molėtų r. apylinkės teismas	4	5
Pakruojo r. apylinkės teismas	10	5
Pasvalio r. apylinkės teismas	11	5
Plungės r. apylinkės teismas	40	24
Prienuų r. apylinkės teismas	20	11
Radviliškio r. apylinkės teismas	9	3
Raseinių r. apylinkės teismas	4	3
Rokiškio r. apylinkės teismas	4	3
Skuodo r. apylinkės teismas	6	5
Šalčininkų r. apylinkės teismas	16	4
Šakių r. apylinkės teismas	10	5
Šiaulių r. apylinkės teismas	26	13
Šilalės r. apylinkės teismas	9	5
Šilutės r. apylinkės teismas	24	9
Širvintų r. apylinkės teismas	2	2
Švenčionių r. apylinkės teismas	14	5
Tauragės r. apylinkės teismas	34	12
Telšių r. apylinkės teismas	16	3
Trakų r. apylinkės teismas	48	18
Ukmergės r. apylinkės teismas	5	4
Utenos r. apylinkės teismas	31	13
Varėnos r. apylinkės teismas	21	2
Vilniaus r. apylinkės teismas	57	16
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	9	2
Zarasų r. apylinkės teismas	1	5
Vilniaus apygardos teismas	41	48
Kauno apygardos teismas	45	31
Klaipėdos apygardos teismas	37	10
Šiaulių apygardos teismas	16	7
Panevėžio apygardos teismas	7	13
Apylinkių teismuose, iš viso:	1 502	612
Apygardų teismuose, iš viso:	146	109
RESPUBLIKOJE, iš viso:	1 648	721

5.1.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia baudžiamųjų bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (procentinė išraiška pagal išnagrinėtų bylų skaičių):

2008 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	48,61
Plungės r. apylinkės teismas	25,62
Joniškio r. apylinkės teismas	23,85
Jonavos r. apylinkės teismas	23,53
Biržų r. apylinkės teismas	21,95
Šiaulių r. apylinkės teismas	21,39
Prienų r. apylinkės teismas	21,17
Šalčininkų r. apylinkės teismas	20,63
Mažeikių r. apylinkės teismas	18,57
Švenčionių r. apylinkės teismas	18,18
Tauragės r. apylinkės teismas	17,89
Trakų r. apylinkės teismas	17,45

2009 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	44,83
Plungės r. apylinkės teismas	29,36
Trakų r. apylinkės teismas	26,29
Kauno r. apylinkės teismas	24,45
Prienų r. apylinkės teismas	22,96
Šiaulių r. apylinkės teismas	22,29
Joniškio r. apylinkės teismas	20,79
Šalčininkų r. apylinkės teismas	20,63
Vilniaus r. apylinkės teismas	20,39
Švenčionių r. apylinkės teismas	19,00
Mažeikių r. apylinkės teismas	18,06
Utenos r. apylinkės teismas	18,03

5.1.7. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia baudžiamųjų bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (absoliutūs skaičiai):

2008 metais:

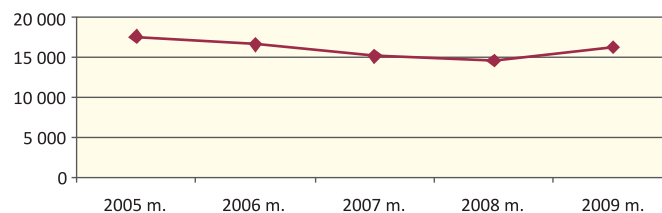
Kauno m. apylinkės teismas	216
Klaipėdos m. apylinkės teismas	127
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	116
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	115
Panevėžio m. apylinkės teismas	91
Šiaulių m. apylinkės teismas	78
Vilniaus m. 4. apylinkės teismas	70
Jonavos r. apylinkės teismas	60
Alytaus r. apylinkės teismas	59
Plungės r. apylinkės teismas	52
Tauragės r. apylinkės teismas	51
Vilniaus r. apylinkės teismas	43
Kauno r. apylinkės teismas	41

2009 metais:

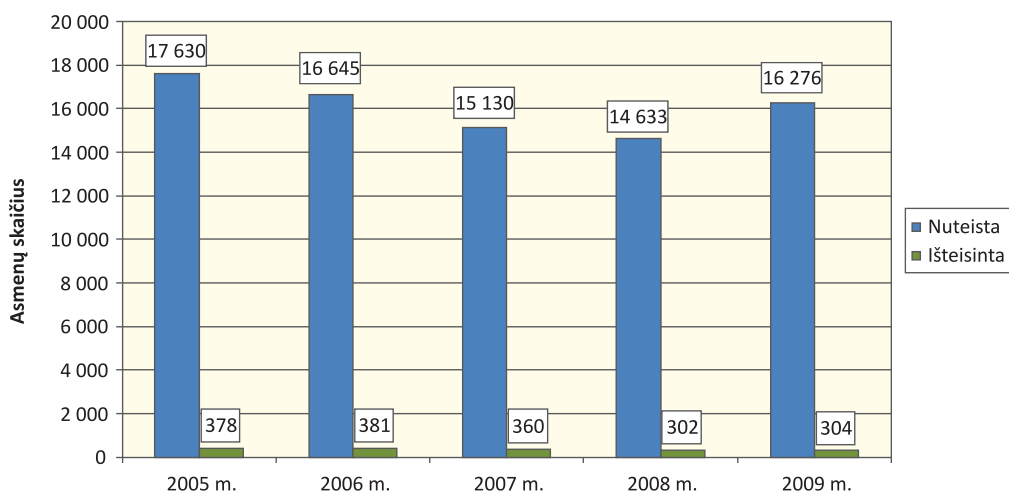
Kauno m. apylinkės teismas	234
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	159
Klaipėdos m. apylinkės teismas	137
Panevėžio m. apylinkės teismas	126
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	105
Šiaulių m. apylinkės teismas	89
Kauno r. apylinkės teismas	78
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	78
Vilniaus r. apylinkės teismas	73
Trakų r. apylinkės teismas	66
Plungės r. apylinkės teismas	64
Alytaus r. apylinkės teismas	63
Tauragės r. apylinkės teismas	46

5.1.8. Nuteista asmenų:

2005 m. – 17 630
 2006 m. – 16 645
 2007 m. – 15 130
 2008 m. – 14 633
 2009 m. – 16 276

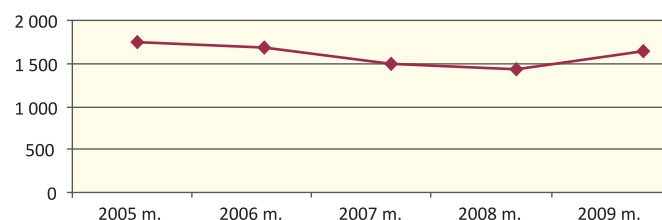

2005–2009 m. NUTEISTŲ IR IŠTEISINTŲ ASMENŲ SKAIČIUS I INSTANCIJOS TEISMUOSE

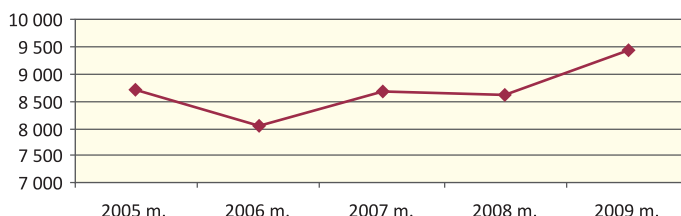
Iš jų nepilnamečių:

2005 m. – 1 740
 2006 m. – 1 688
 2007 m. – 1 510
 2008 m. – 1 435
 2009 m. – 1 654

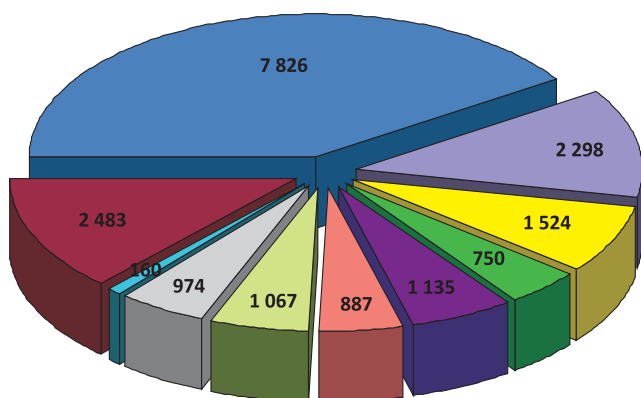

5.1.9. Nuteista asmenų už nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams:

2005 m. – 8 723
 2006 m. – 8 069
 2007 m. – 8 695
 2008 m. – 8 634
 2009 m. – 9 441

2009 m. BAIGTŲ NAGRINĖTI BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ KATEGORIJOS I INSTANCIJOS TEISMUOSE

- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams
- Nusikaltimai žmogaus gyvybei, sveikatai
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai viešajai tvarkai
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai, susiję su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai transporto eismo saugumui
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai finansų sistemai
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai valdymo tvarkai, susiję su dokumentų ar matavimo priemonių klastojimu
- Nusikaltimai ir baudž. nusižengimai valdymo tvarkai
- Kiti nusikaltimai ir baudž. nusižengimai

5.1.10. Bausmių rūšys asmenims:

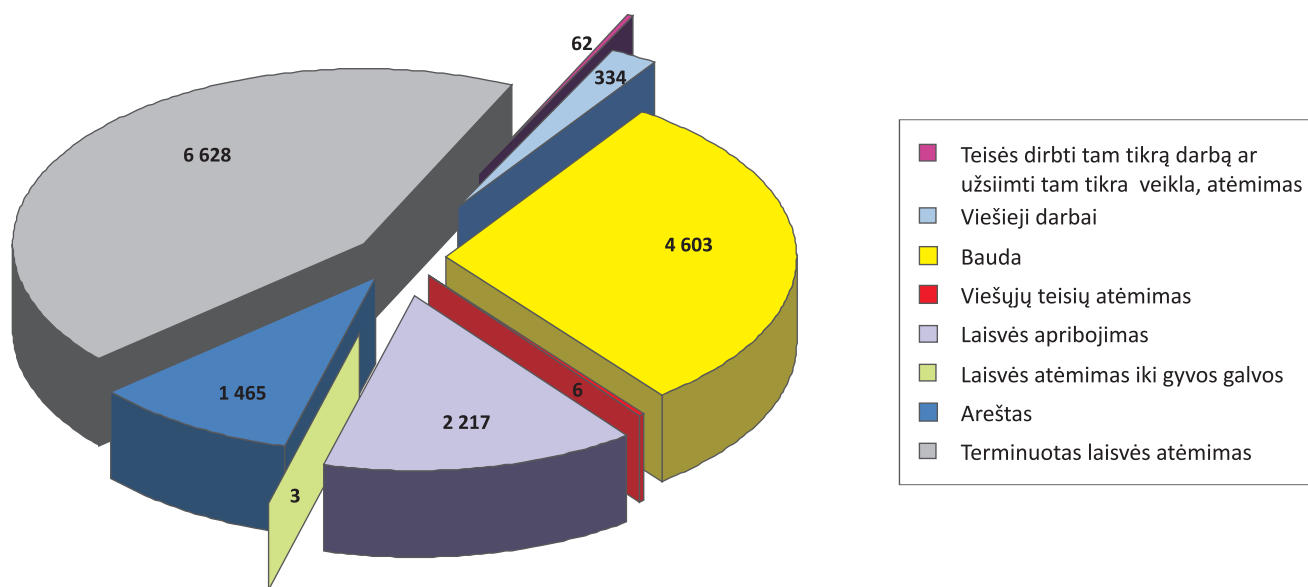
2008 m. taikytos bausmės:

Viešųjų teisių atėmimas	1
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimas	42
Viešieji darbai	261
Bauda	4 421
Laisvės apribojimas	1 912
Areštas	1 303
Terminuotas laisvės atėmimas	6 347
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	8

2009 m. taikytos bausmės:

Viešųjų teisių atėmimas	6
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimas	62
Viešieji darbai	334
Bauda	4 603
Laisvės apribojimas	2 217
Areštas	1 465
Terminuotas laisvės atėmimas	6 628
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	3

2009 m. I INSTANCIJOS TEISMUOSE ASMENIMS SKIRTŲ BAUSMIŲ RŪŠYS

5.1.11. Apskūsta nuosprendžių apeliacinės instancijos teismui:

2005 m. – 3 918	(17,03 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1 265 pakeisti arba panaikinti (32,29 % apskūstų nuosprendžių))
2006 m. – 3 625	(17,33 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1 221 pakeistas arba panaikintas (33,68 % apskūstų nuosprendžių))
2007 m. – 3 589	(18,76 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1 345 pakeisti arba panaikinti (37,47 % apskūstų nuosprendžių))
2008 m. – 3 522	(18,73 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1 254 pakeisti arba panaikinti (35,60 % apskūstų nuosprendžių))
2009 m. – 3 638	(18,45 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1 239 pakeisti arba panaikinti (34,06 % apskūstų nuosprendžių))

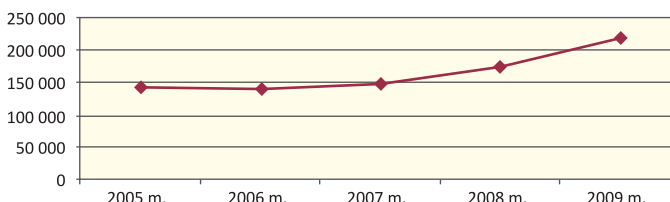
5.1.12. Pagal kasacinius skundus išnagrinėta bylų Lietuvos Aukščiausiajame Teisme:

2005 m. – 694	(3,28 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 212 pakeista arba panaikinta (30,55 % apskūstų nuosprendžių))
2006 m. – 701	(3,35 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 193 pakeisti arba panaikinti (27,53 % apskūstų nuosprendžių))
2007 m. – 752	(3,93 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 189 pakeisti arba panaikinti (25,13 % apskūstų nuosprendžių))
2008 m. – 520	(2,76 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 151 pakeistas arba panaikintas (29,04 % apskūstų nuosprendžių))
2009 m. – 517	(2,62 % pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 124 pakeisti arba panaikinti (23,98 % apskūstų nuosprendžių))

5.2. CIVILINĖS BYLOS

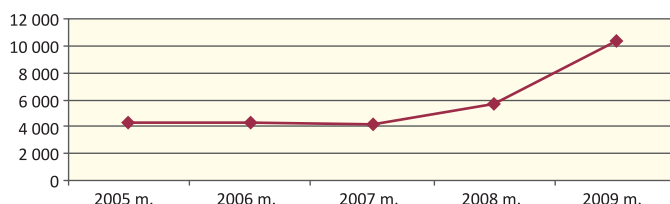
5.2.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2005 m. – 144 461
 2006 m. – 141 049
 2007 m. – 149 345
 2008 m. – 174 381
 2009 m. – 218 880

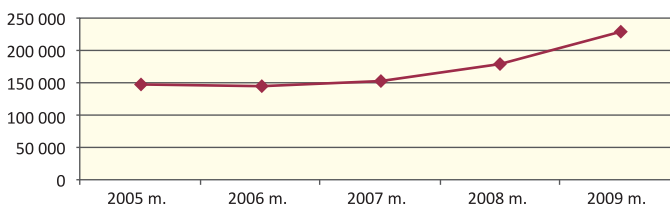
5.2.2. Apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2005 m. – 4 289
 2006 m. – 4 237
 2007 m. – 4 091
 2008 m. – 5 690
 2009 m. – 10 341

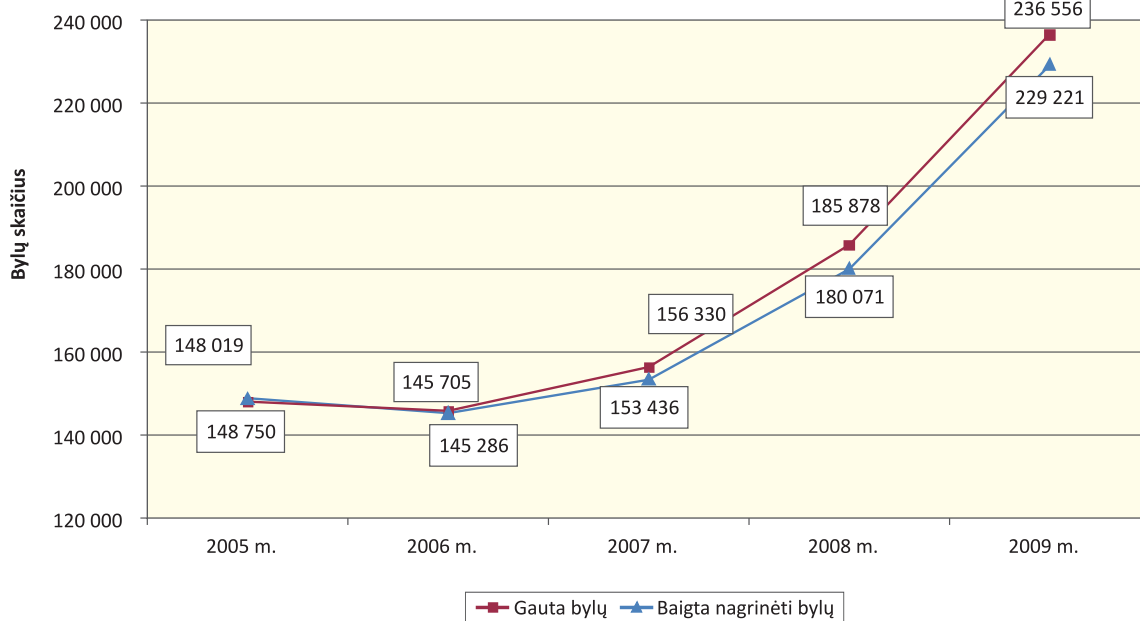

5.2.3. Iš viso miestų, rajonų apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2005 m. – 148 750
 2006 m. – 145 286
 2007 m. – 153 436
 2008 m. – 180 071
 2009 m. – 229 221

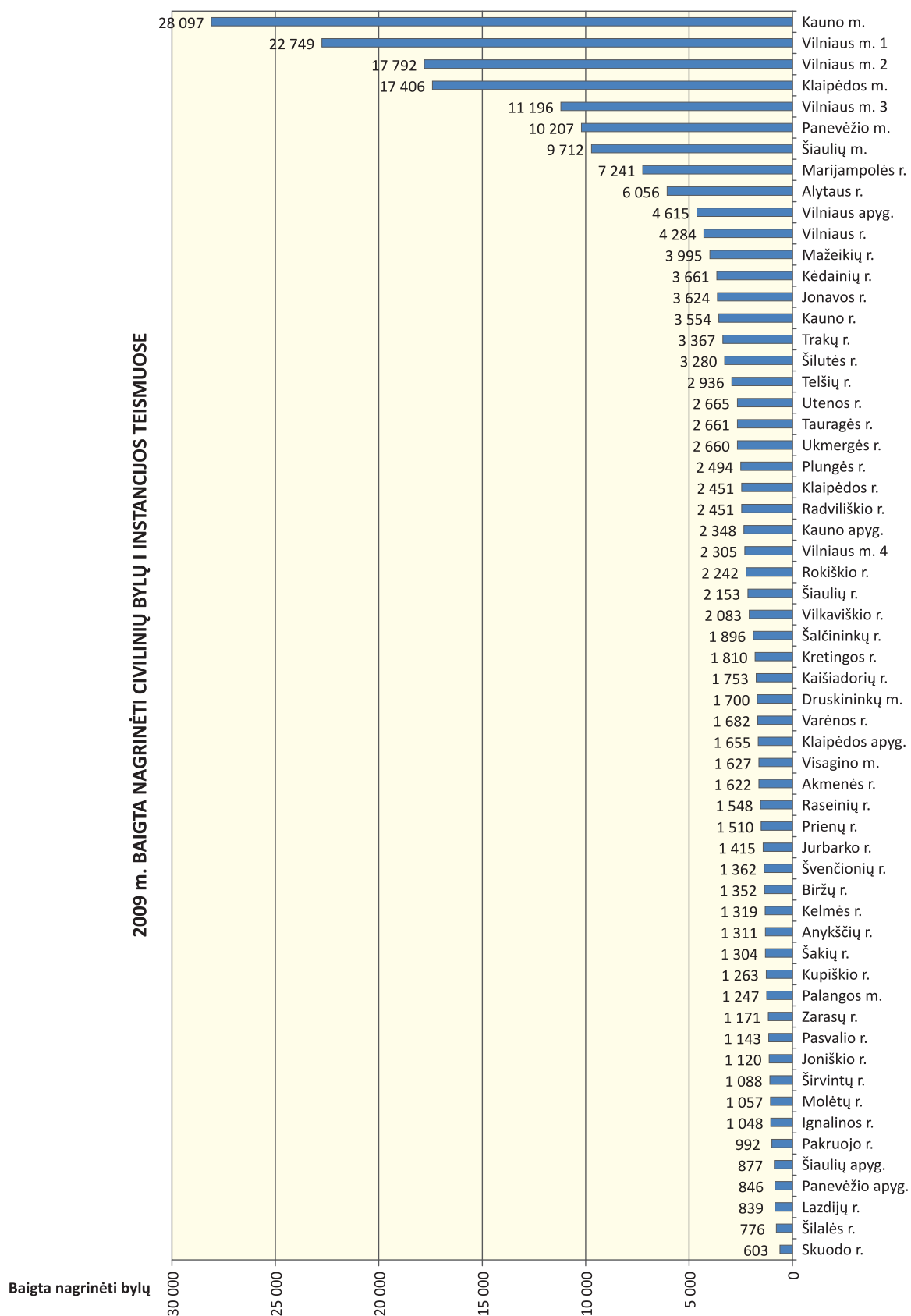

CIVILINIŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2005–2009 m.

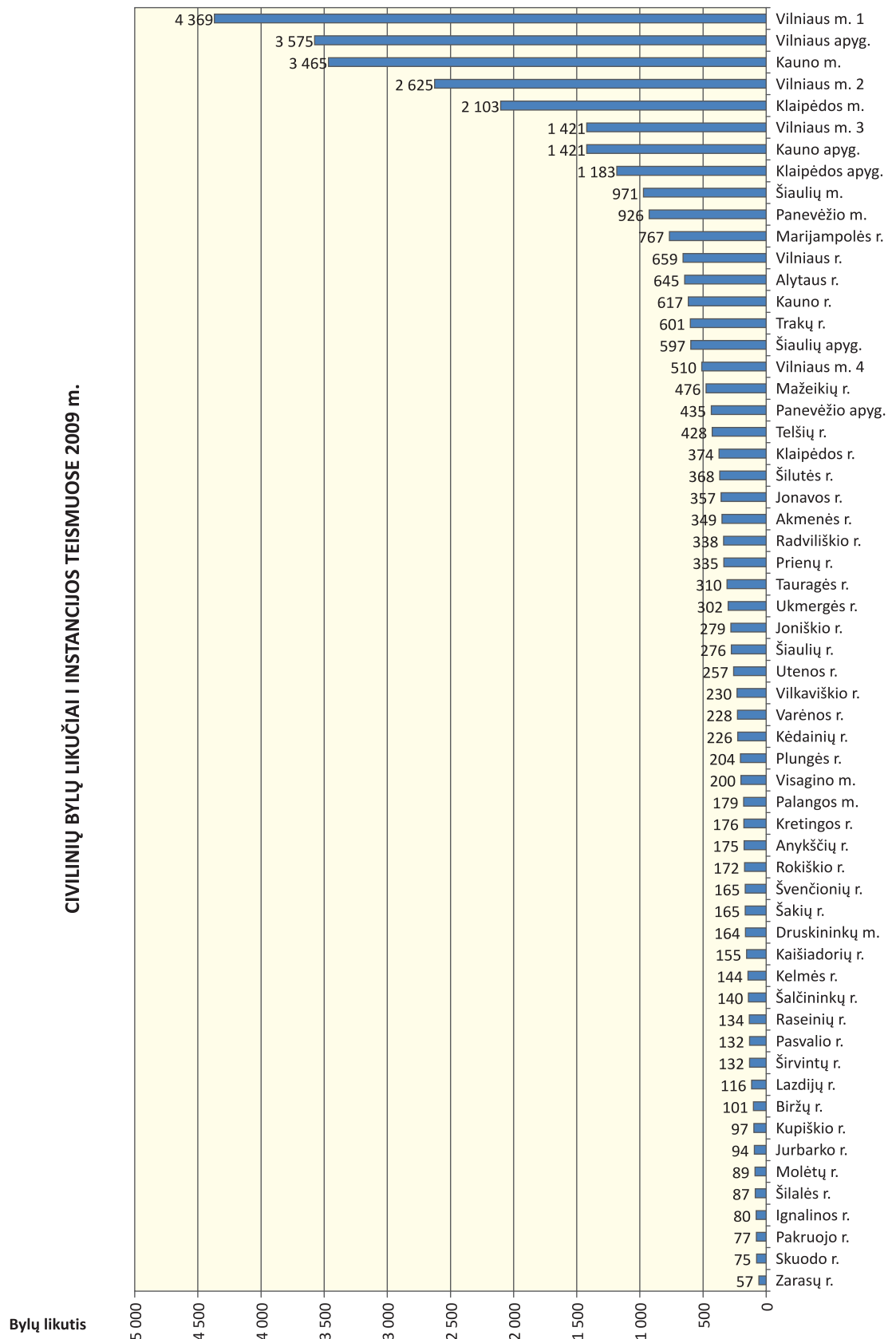

I instancijos teismuose 2005 metais buvo gautos 148 019 civilinės bylos, 2009 metais – 236 556 bylos. Baigtų nagrinėti civilinių bylų skaičius per tą patį laikotarpį padidėjo nuo 148 750 iki 229 221. Baigtų nagrinėti civilinių bylų skaičius padidėjo nuo 180 071 bylos 2008 metais iki 229 221 bylos 2009 metais.

2009 m. BAIGTA NAGRINĖTI CIVILINIŲ BYLŲ I INSTANCIJOS TEISMUOSE

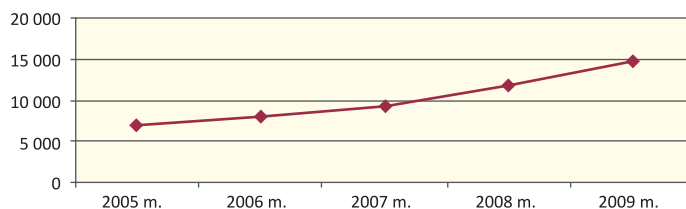

CIVILINIŲ BYLŲ LIKUČIAI I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2009 m.

5.2.4. Civilinės bylos, baigtos nagrinėti daugiau kaip per 6 mėnesius:

2005 m. – 7 016 (4,72 %)
 2006 m. – 8 073 (5,56 %)
 2007 m. – 9 366 (6,10 %)
 2008 m. – 11 882 (6,60 %)
 2009 m. – 14 870 (6,49 %)

Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, kiekis apylinkių ir apygardų teismuose

Teismas	Civilinių bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	1 591	457
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	872	300
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	590	181
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	181	113
Kauno m. apylinkės teismas	1 183	463
Klaipėdos m. apylinkės teismas	866	220
Šiaulių m. apylinkės teismas	336	105
Panevėžio m. apylinkės teismas	369	102
Druskininkų m. apylinkės teismas	46	11
Palangos m. apylinkės teismas	33	19
Visagino m. apylinkės teismas	55	22
Akmenės r. apylinkės teismas	131	18
Alytaus r. apylinkės teismas	197	47
Anykščių r. apylinkės teismas	43	34
Biržų r. apylinkės teismas	40	14
Ignalinos r. apylinkės teismas	24	12
Jonavos r. apylinkės teismas	99	29
Joniškio r. apylinkės teismas	45	24
Jurbarko r. apylinkės teismas	31	7
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	51	17
Kauno r. apylinkės teismas	197	108
Kėdainių r. apylinkės teismas	60	17
Kelmės r. apylinkės teismas	50	21
Klaipėdos r. apylinkės teismas	115	77
Kretingos r. apylinkės teismas	45	26
Kupiškio r. apylinkės teismas	23	13
Lazdijų r. apylinkės teismas	33	17
Marijampolės r. apylinkės teismas	219	56
Mažeikių r. apylinkės teismas	184	46
Molėtų r. apylinkės teismas	36	13
Pakruojo r. apylinkės teismas	22	6
Pasvalio r. apylinkės teismas	69	21
Plungės r. apylinkės teismas	64	5

Teismas	Civilinių bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Prienu r. apylinkės teismas	121	50
Radviliškio r. apylinkės teismas	42	18
Raseinių r. apylinkės teismas	31	12
Rokiškio r. apylinkės teismas	34	15
Skuodo r. apylinkės teismas	21	19
Šalčininkų r. apylinkės teismas	82	38
Šakių r. apylinkės teismas	45	10
Šiaulių r. apylinkės teismas	71	14
Šilalės r. apylinkės teismas	35	6
Šilutės r. apylinkės teismas	171	43
Širvintų r. apylinkės teismas	35	9
Švenčionių r. apylinkės teismas	51	11
Tauragės r. apylinkės teismas	111	28
Telšių r. apylinkės teismas	90	35
Trakų r. apylinkės teismas	138	47
Ukmergės r. apylinkės teismas	95	31
Utenos r. apylinkės teismas	115	61
Varėnos r. apylinkės teismas	76	28
Vilniaus r. apylinkės teismas	190	59
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	54	15
Zarasų r. apylinkės teismas	18	5
Vilniaus apygardos teismas	614	439
Kauno apygardos teismas	218	192
Klaipėdos apygardos teismas	226	140
Šiaulių apygardos teismas	128	90
Panevėžio apygardos teismas	73	49
Apylinkių teismuose, iš viso:	9 526	3 175
Apygardų teismuose, iš viso:	1 259	910
RESPUBLIKOJE, iš viso:	10 785	4 085

5.2.5. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia civilinių bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (procentinė išraiška pagal išnagrinėtų bylų skaičių):

2008 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	11,7
Molėtų r. apylinkės teismas	9,43
Prienu r. apylinkės teismas	9,09
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	8,31
Lazdijų r. apylinkės teismas	8,08
Skuodo r. apylinkės teismas	7,86
Varėnos r. apylinkės teismas	7,8
Kelmės r. apylinkės teismas	7,75
Pasvalio r. apylinkės teismas	7,52

Joniškio r. apylinkės teismas	7,29
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	7,12
Kauno r. apylinkės teismas	7,08

2009 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	12,8
Prienuų r. apylinkės teismas	11,3
Akmenės r. apylinkės teismas	9,19
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	9,00
Kauno r. apylinkės teismas	8,58
Pasvalio r. apylinkės teismas	7,87
Klaipėdos r. apylinkės teismas	7,83
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	6,89
Skuodo r. apylinkės teismas	6,63
Utenos r. apylinkės teismas	6,6
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	6,59
Šilutės r. apylinkės teismas	6,52

5.2.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia civilinių bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (absoliutūs skaičiai):

2008 metais:

Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	1 534
Kauno m. apylinkės teismas	1 361
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	944
Klaipėdos m. apylinkės teismas	915
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	504
Panevėžio m. apylinkės teismas	453
Šiaulių m. apylinkės teismas	338
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	223
Kauno r. apylinkės teismas	207
Vilniaus r. apylinkės teismas	201
Alytaus r. apylinkės teismas	181
Marijampolės r. apylinkės teismas	156

2009 metais:

Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	2 048
Kauno m. apylinkės teismas	1 646
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	1 172
Klaipėdos m. apylinkės teismas	1 086
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	771
Panevėžio m. apylinkės teismas	471
Šiaulių m. apylinkės teismas	441
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	305
Kauno r. apylinkės teismas	294
Vilniaus r. apylinkės teismas	275
Alytaus r. apylinkės teismas	249
Marijampolės r. apylinkės teismas	244

5.2.7. Apskūsta sprendimų apeliacinės instancijos teismui:

2005 m. – 3 609 (2,42 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1 262 pakeisti arba panaikinti (34,97 % apskūstų sprendimų)

2006 m. – 3 231 (2,22 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1 208 pakeisti arba panaikinti (37,89 % apskūstų sprendimų)

2007 m. – 3 230 (2,11 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1 343 pakeisti arba panaikinti (41,58 % apskūstų sprendimų)

2008 m. – 3 250 (1,80 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1 344 pakeisti arba panaikinti (41,35 % apskūstų sprendimų)

2009 m. – 3 756 (1,64 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1 477 pakeisti arba panaikinti (39,23 % apskūstų sprendimų)

5.2.8. Pagal kasacinius skundus baigta bylų Lietuvos Aukščiausiajame Teisme:

2005 m. – 666 (0,45 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 290 pakeista arba panaikinta (43,54 % apskūstų sprendimų)

2006 m. – 665 (0,46 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 281 pakeistas arba panaikintas (42,26 % apskūstų sprendimų)

2007 m. – 590 (0,38 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 269 pakeisti arba panaikinti (45,59 % apskūstų sprendimų)

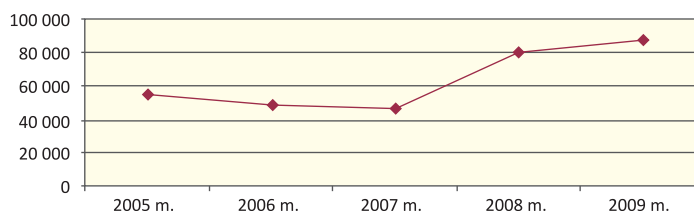
2008 m. – 611 (0,34 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 298 pakeisti arba panaikinti (48,77 % apskūstų sprendimų)

2009 m. – 591 (0,28 % pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 259 pakeisti arba panaikinti (43,82 % apskūstų sprendimų)

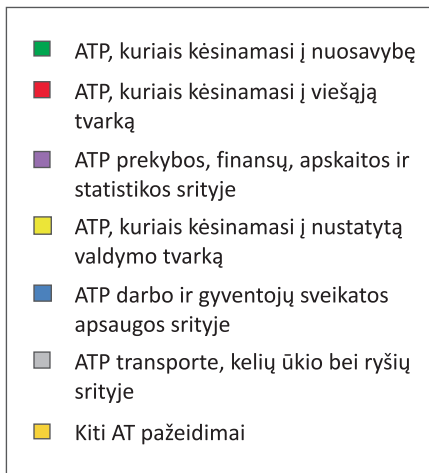
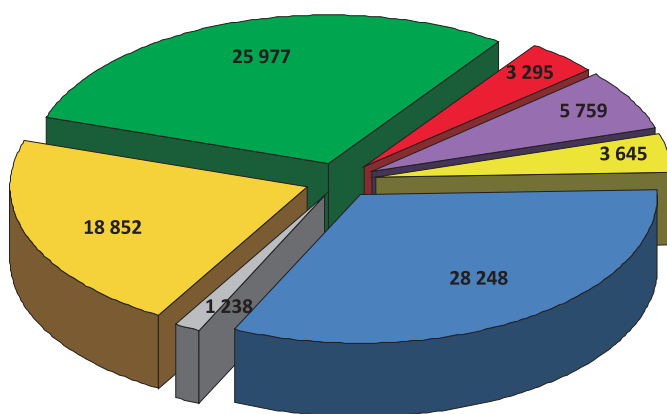
5.3. ADMINISTRACINĖS BYLOS

5.3.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose baigta nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylų:

2005 m. – 54 794
2006 m. – 48 531
2007 m. – 47 175
2008 m. – 80 405
2009 m. – 87 598

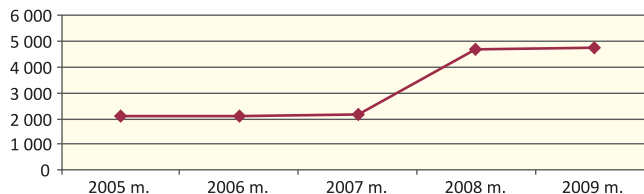

2009 m. APYLINKIŲ TEISMUOSE BAIGTŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ KATEGORIJS

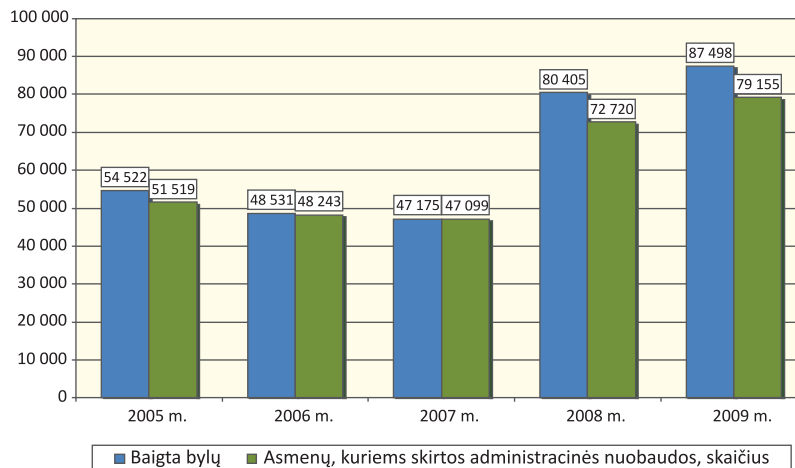

5.3.2. Apskūsta apeliacinės instancijos teismui (Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui) miestų, rajonų apylinkių teismuose išnagrinėtų nutarimų administracinių teisės pažeidimų bylose:

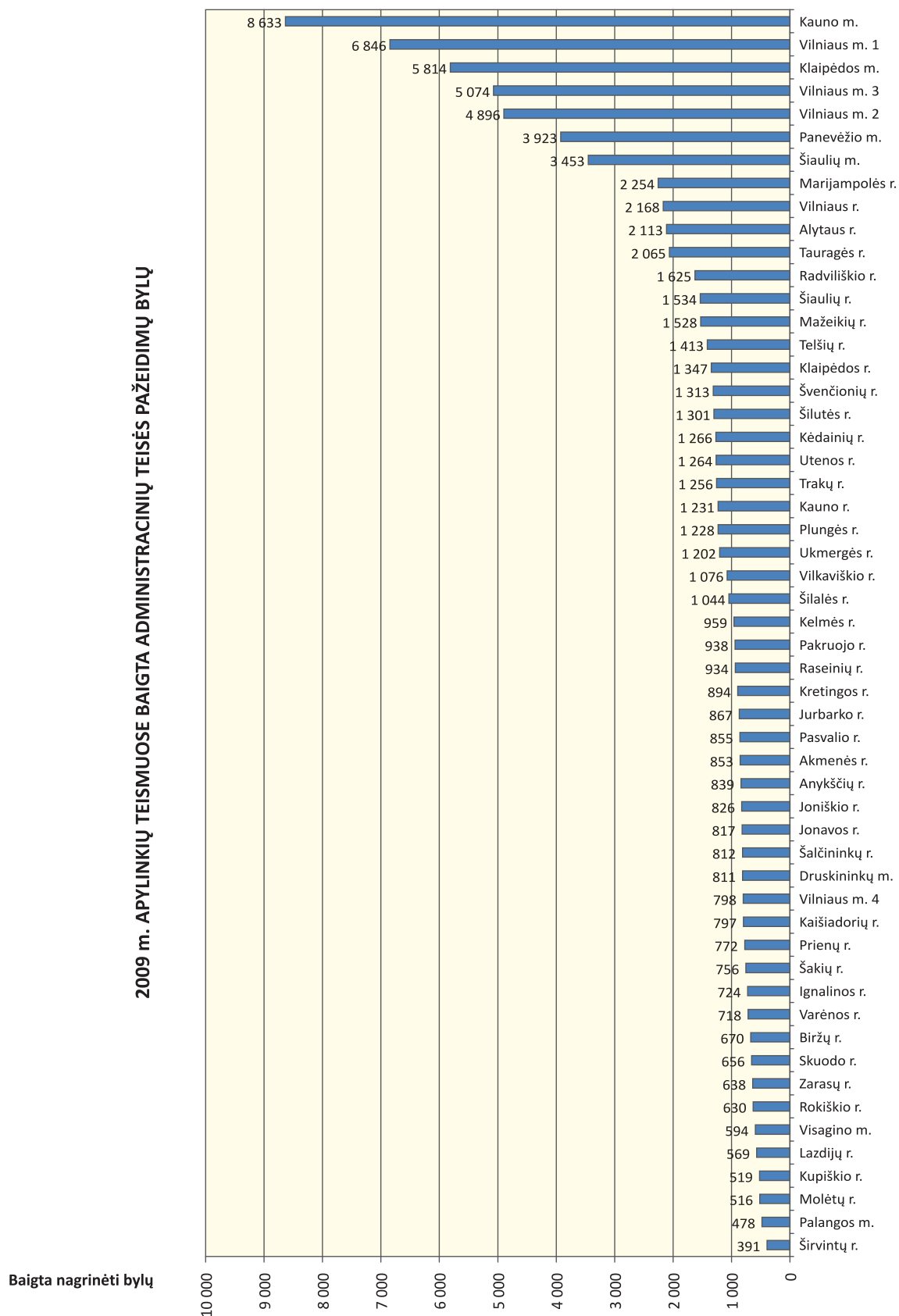
2005 m. – 2 098
 2006 m. – 2 151
 2007 m. – 2 184
 2008 m. – 4 649
 2009 m. – 4 771

ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS APYLINKIŲ TEISMUOSE 2005–2009 m.

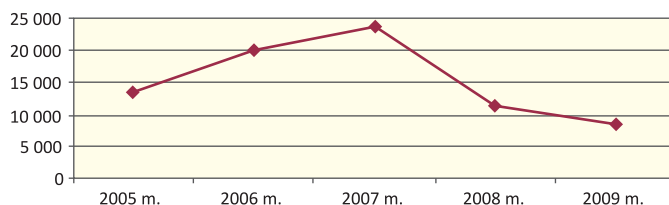

2009 m. APYLINKIŲ TEISMUOSE BAIGTA ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ

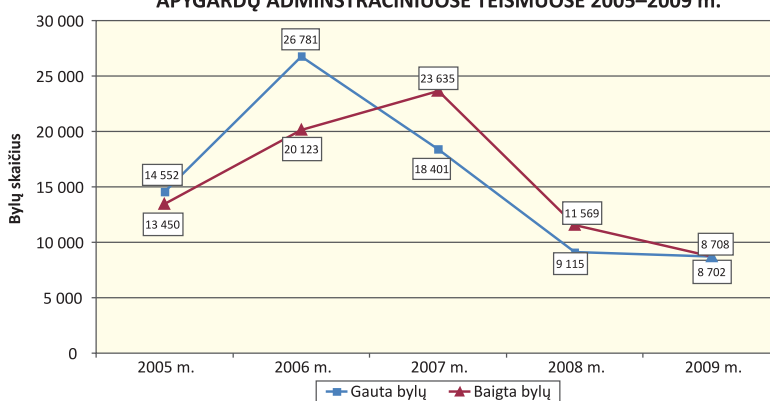

5.3.3. Apygardų administraciniuose teismuose baigta nagrinėti administracinių bylų:

2005 m. – 13 493
 2006 m. – 20 123
 2007 m. – 23 635
 2008 m. – 11 569
 2009 m. – 8 702

**ADMINISTRACINIŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS
 APYGARDŲ ADMINISTRACINIUIOSE TEISMUOSE 2005–2009 m.**

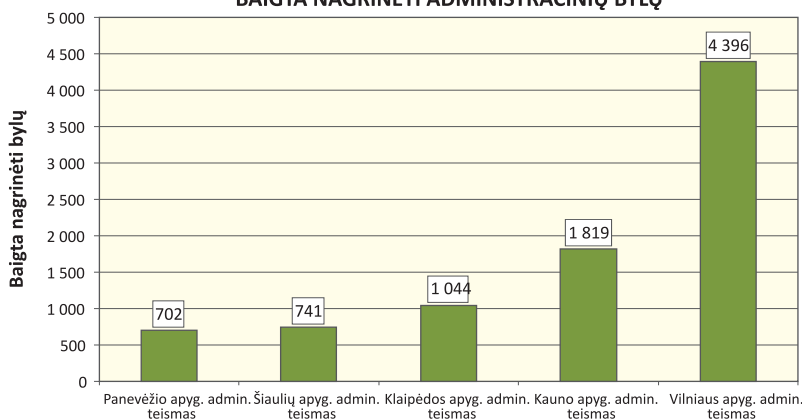
5.3.4. Apskūsta apeliacinės instancijos teismui apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų sprendimų:

2005 m. – 2 544 (18,91 % priimtų sprendimų)
 2006 m. – 2 991 (14,86 % priimtų sprendimų)
 2007 m. – 3 532 (14,94 % priimtų sprendimų)
 2008 m. – 2 639 (22,81 % priimtų sprendimų)
 2009 m. – 2 494 (28,66 % priimtų sprendimų)

5.3.5. Apeliacinės instancijos teismo pakeista arba panaikinta apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų sprendimų:

2005 m. – 374 (14,70 % apskūstų sprendimų)
 2006 m. – 326 (10,9 % apskūstų sprendimų)
 2007 m. – 236 (6,69 % apskūstų sprendimų)
 2008 m. – 201 (7,61 % apskūstų sprendimų)
 2009 m. – 101 (4,05 % apskūstų sprendimų)

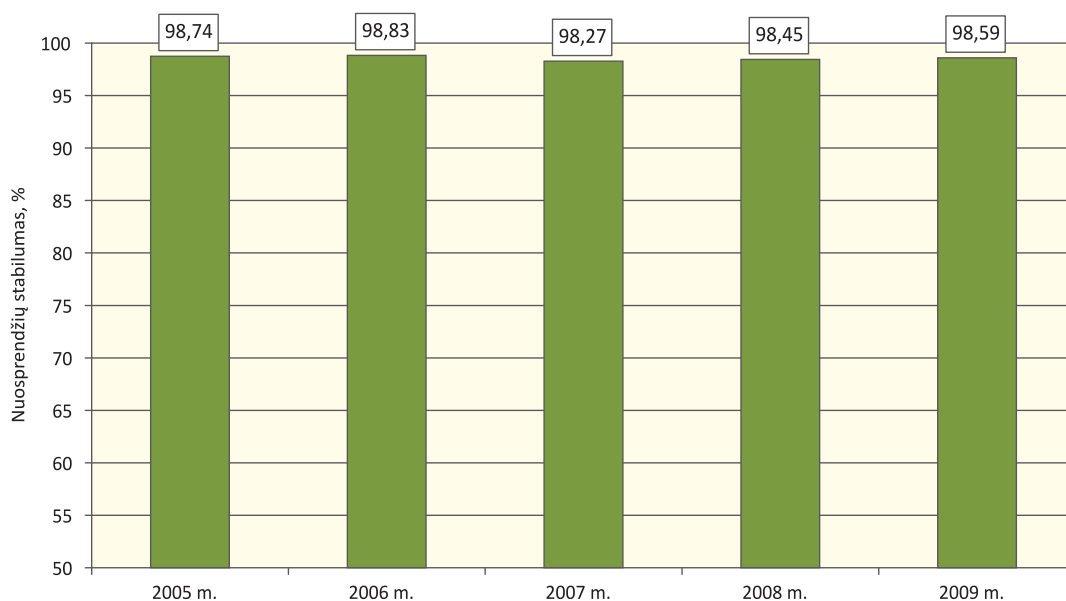
**2009 m. APYGARDŲ ADMINISTRACINIUIOSE TEISMUOSE
 BAIGTA NAGRINĖTI ADMINISTRACINIŲ BYLŲ**

6. BYLŲ NAGRINĖJIMO STABILUMO RODIKLIAI

Nuosprendžių stabilumas I instancijos teismuose 2005–2009 m. kito labai nežymiai. Per šį laikotarpį aukštesnės instancijos teismai kasmet panaikino tik apie 2 % pirmosios instancijos teismų priimamų nuosprendžių – 98 % buvo paliekami galioti. Taigi apylinkių teismuose nuosprendžių stabilumas kito nuo 98,74 % 2005 m. iki 98,59 % 2009 m.

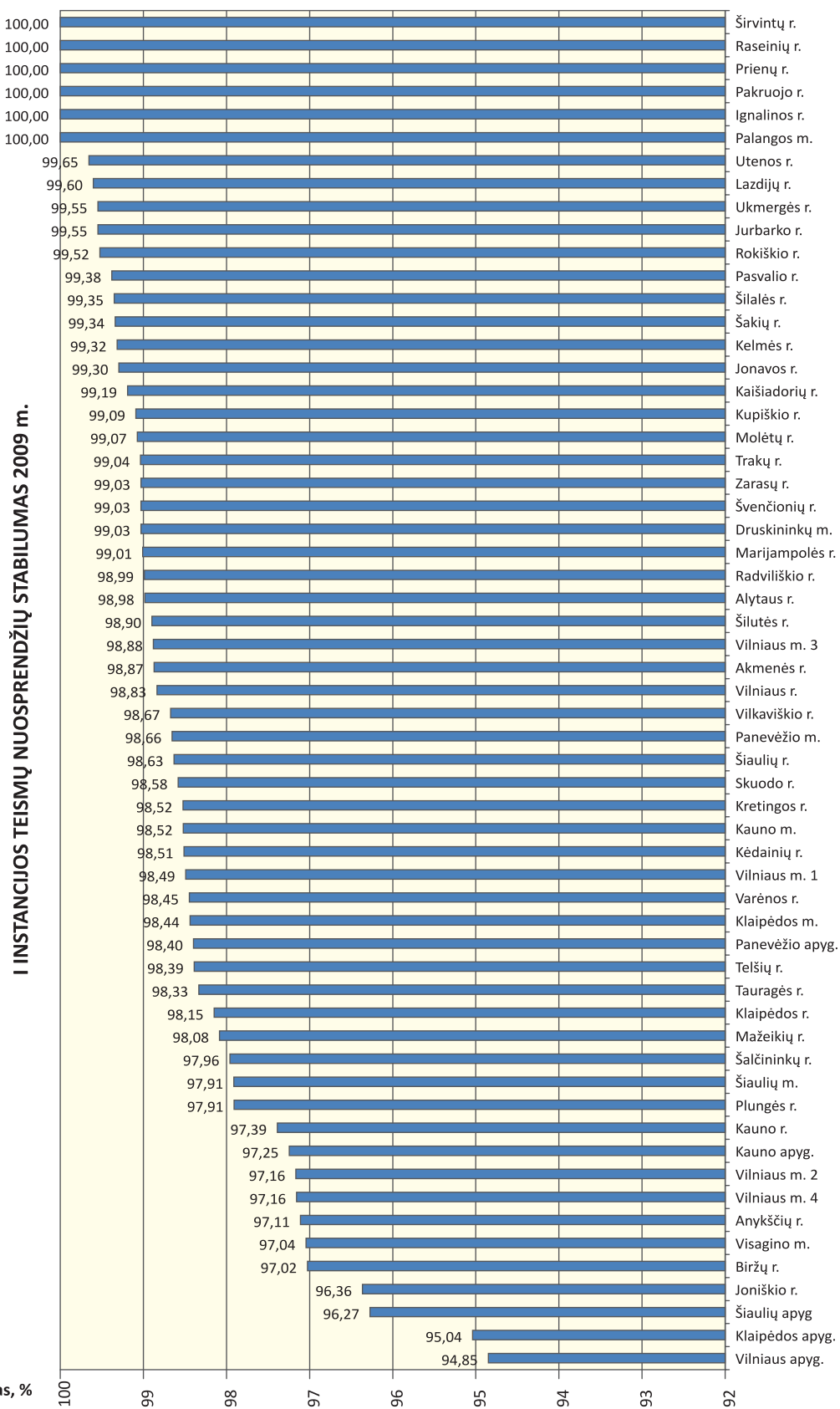
APYLINKIŲ TEISMŲ NUOSPONDŽIŲ STABILUMAS 2005–2009 m.

Apygardų teismų priimtų nuosprendžių stabilumas pakito nuo 96,16 % 2004 m. iki 96,11 % 2009 m.

APYGARDŲ (I INSTANCIJA) TEISMŲ NUOSPONDŽIŲ STABILUMAS 2005–2009 m.

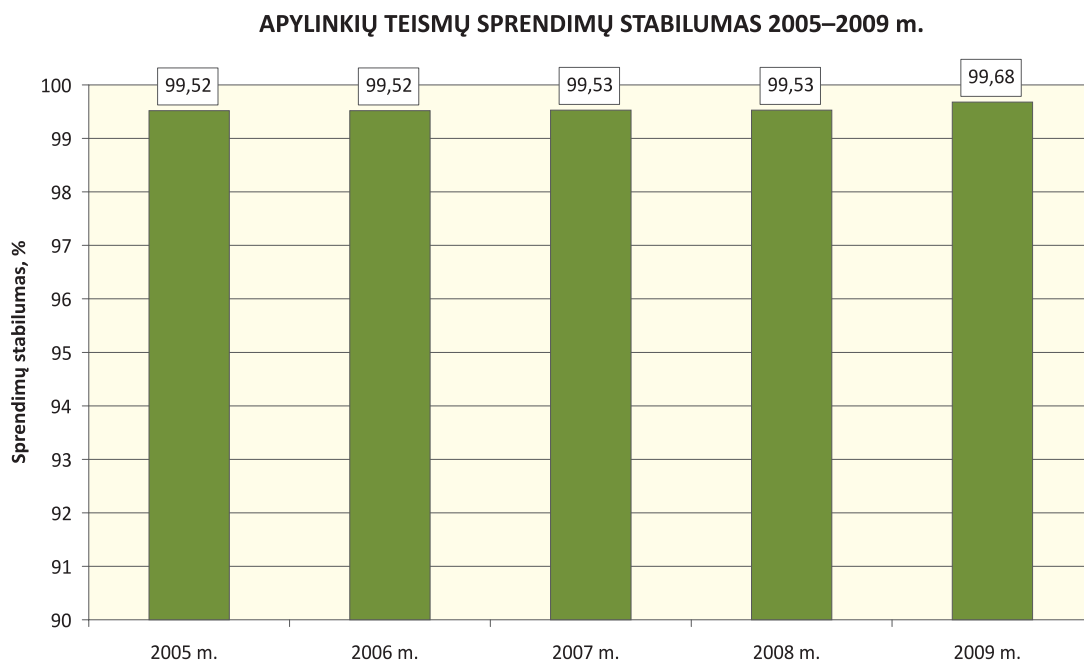

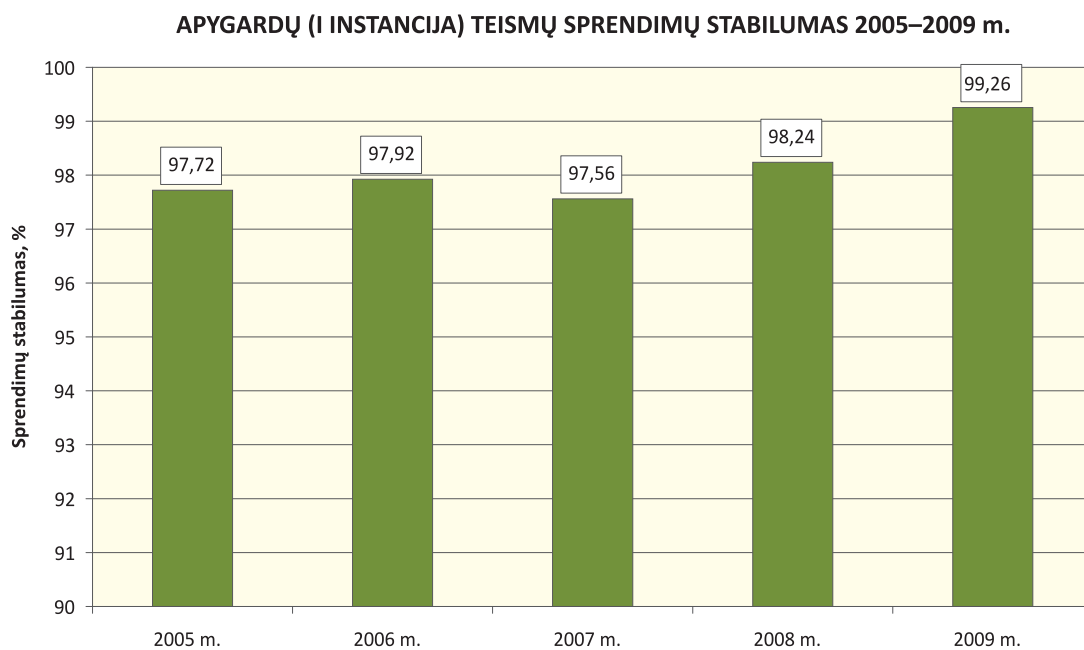
Nuosprendžių stabilumas, %

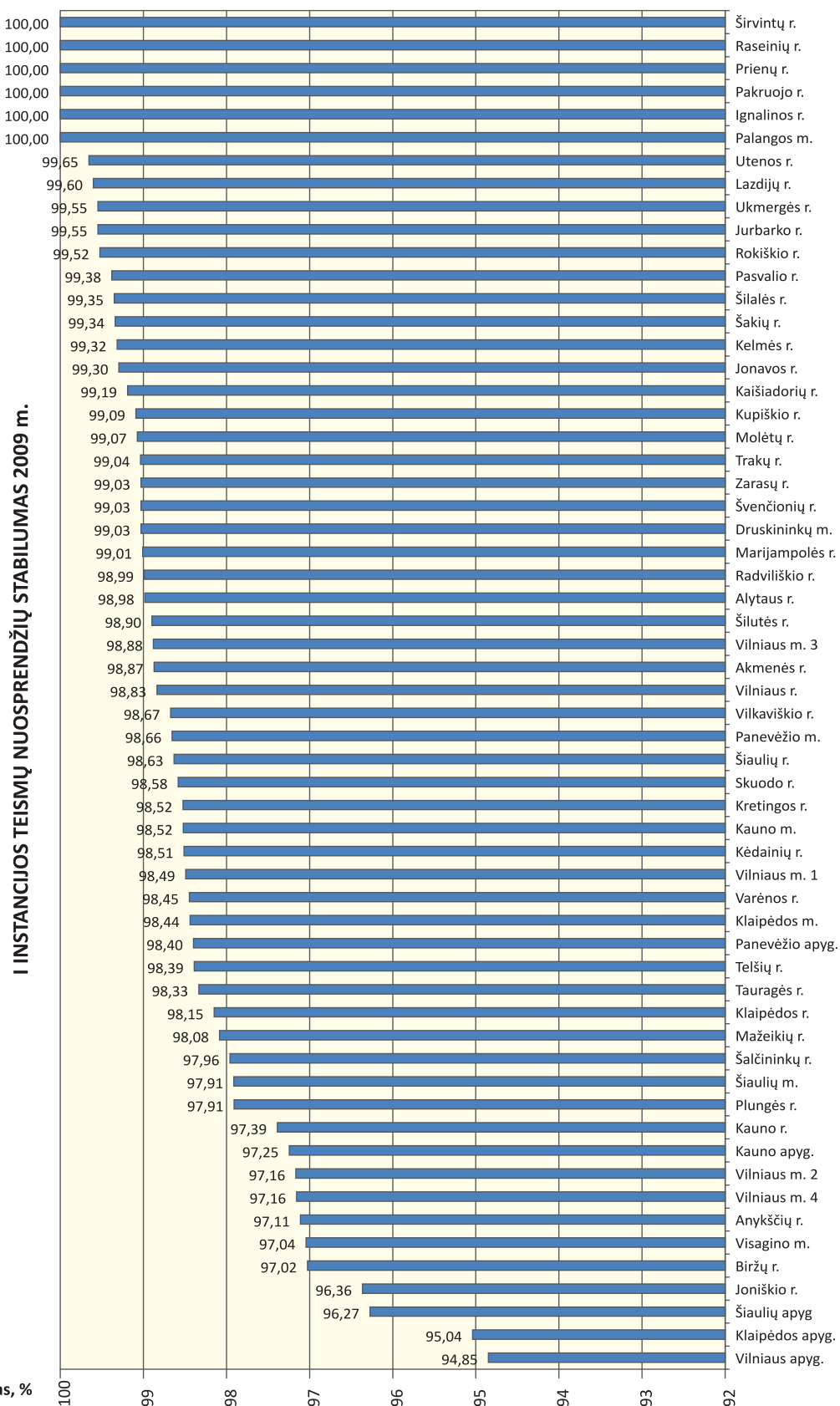
100 99 98 97 96 95 94 93 92

Apylinkių teismų priimtų sprendimų stabilumas padidėjo nuo 99,52 % 2005 m. iki 99,68 % 2009 m.

Apygardų teismų priimtų sprendimų stabilumas padidėjo nuo 97,72 % 2005 m. iki 99,26 % 2009 m.

Nuosprendžių stabilumas, %

100 99 98 97 96 95 94 93 92

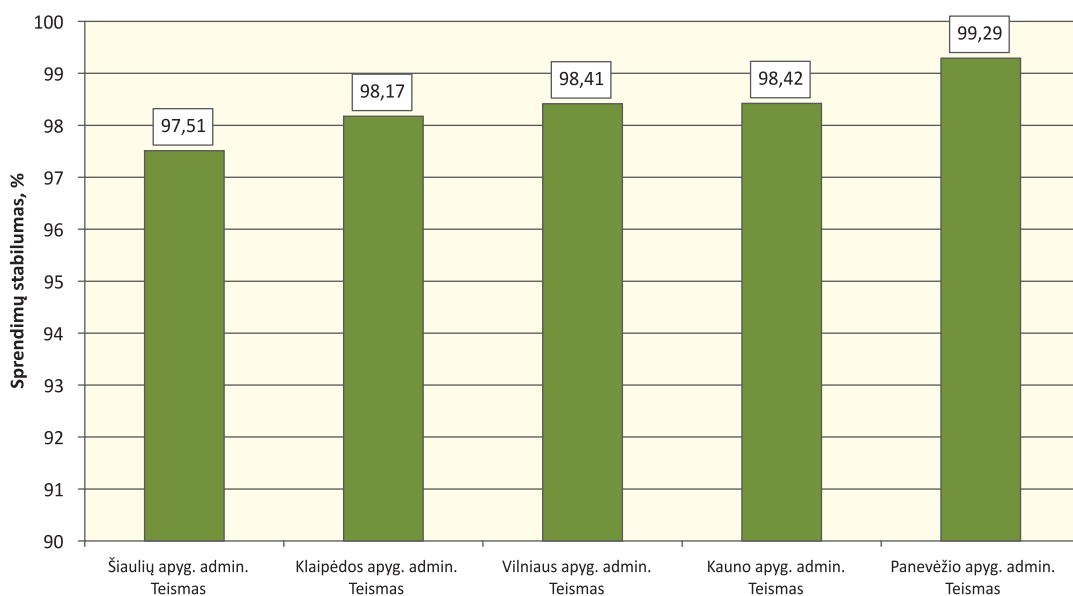
Apygardų administracinių teismų priimtų sprendimų stabilumas padidėjo nuo 97,84 % 2005 m. iki 98,40 % 2009 m.

APYGARDŲ ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ SPRENDIMŲ STABILUMAS 2005–2009 m.

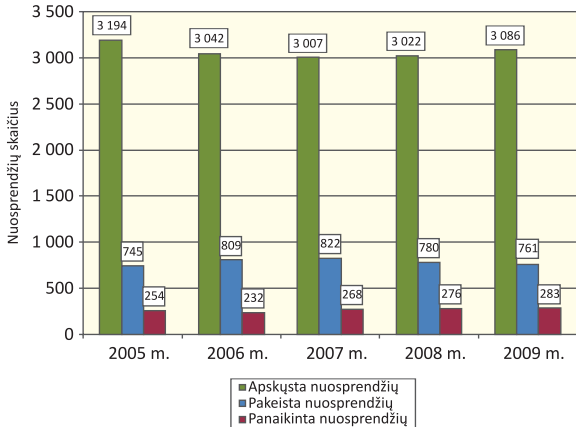
2009 m. Panevėžio apygardos administracinio teismo sprendimų stabilumas buvo didžiausias – 99,29 %, Šiaulių apygardos administracinio teismo mažiausias – 97,51 %.

APYGARDŲ ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ SPRENDIMŲ STABILUMAS 2009 m.

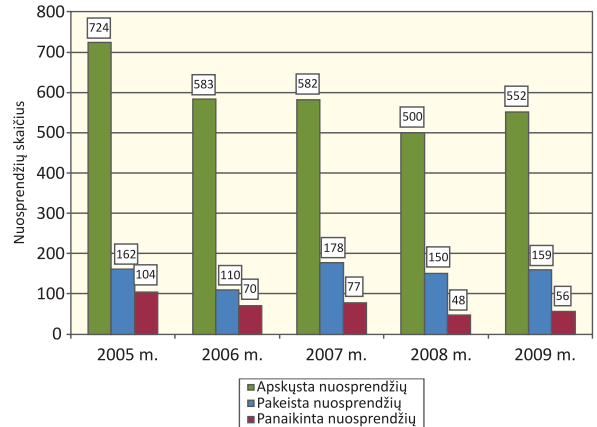

Teismų nuosprendžių apskundimo, pakeitimo ir panaikinimo tendencijos 2005–2009 m.:

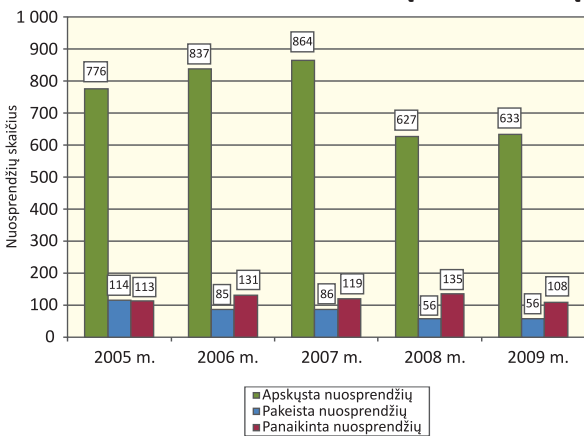
2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APYLINKIŲ TEISMŲ NUOSPRENDŽIŲ

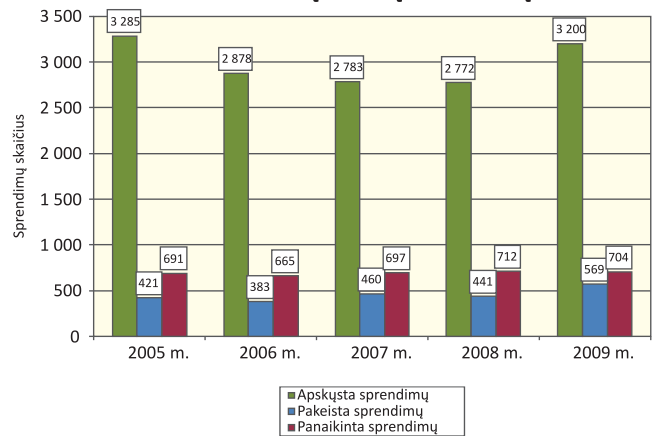
2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APYGARDŲ (I INSTANCIJA) TEISMŲ NUOSPRENDŽIŲ

2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISMŲ NUOSPRENDŽIŲ

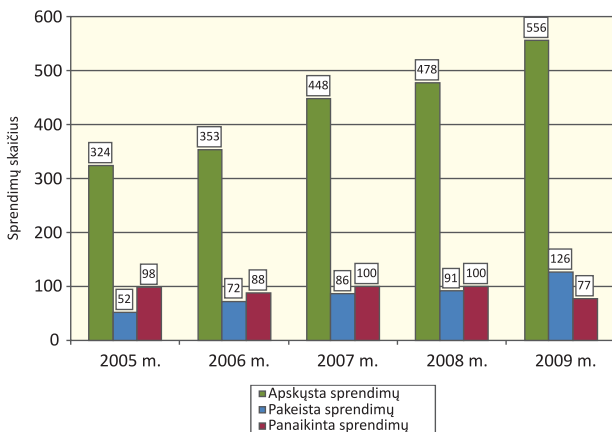

2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APYLINKIŲ TEISMŲ SPRENDIMŲ

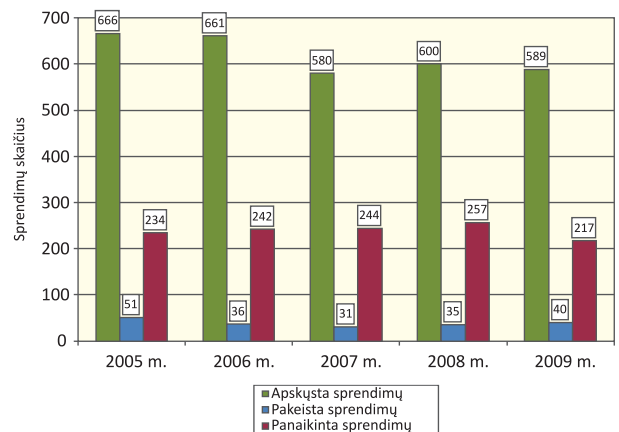

Teismų sprendimų apskundimo, pakeitimo ir panaikinimo tendencijos 2005–2009 m.:

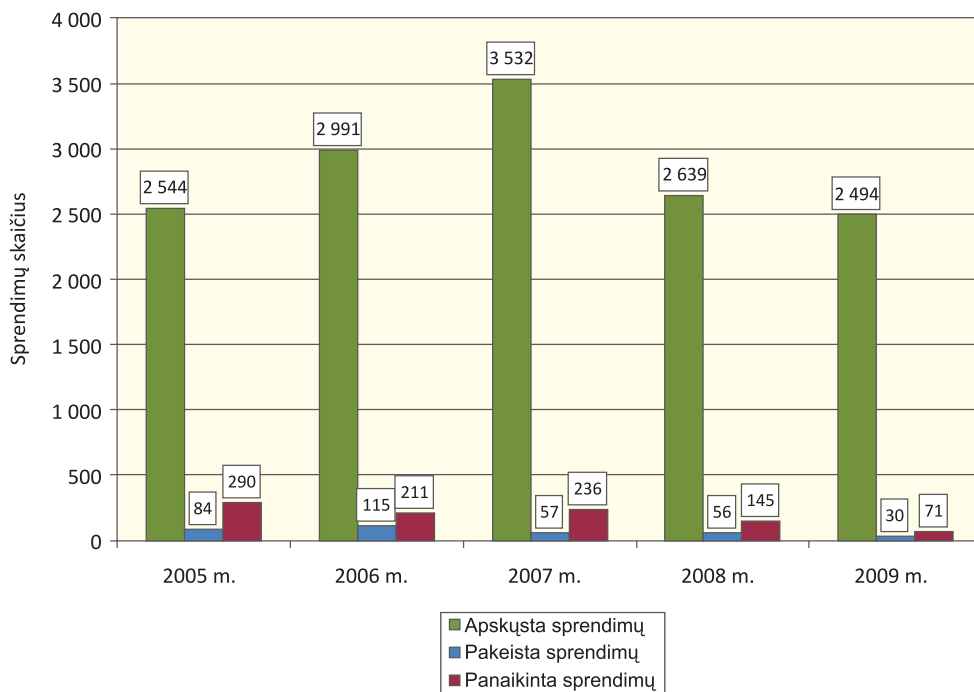
2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APYGARDŲ (I INSTANCIJA) TEISMŲ SPRENDIMŲ

2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISMŲ SPRENDIMŲ

2005–2009 m. APSKŪSTA, PAKEISTA IR PANAIKINTA APYGARDŲ ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ SPRENDIMŲ

BENDRIEJI BYLŲ NAGRINĖJIMO STABILUMO RODIKLIAI 2002–2009 m.

Metai	Baudžiamosios bylos								Civilinės bylos								Administracinės bylos			
	Apylinkių teismai			Apygardų teismai					Apylinkių teismai			Apygardų teismai								
	Nuosprendžių stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Nuosprendžių stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta
2002	97,87	3 588	781	409	93,41	610	101	73	99,17	4 056	564	1 011	97,74	290	39	84	96,15	2 081	143	380
2003	98,35	3 004	763	272	97,19	598	221	43	99,34	3 584	508	791	97,57	318	56	79	96,88	2 300	157	316
2004	98,96	2 708	705	192	97,95	943	277	52	99,52	3 107	427	708	97,70	347	54	78	97,34	1 919	116	280
2005	98,74	3 194	745	254	96,16	724	162	104	99,52	3 285	421	691	97,72	324	52	98	97,66	2 934	103	315
2006	98,83	3 042	809	232	97,1	583	110	70	99,53	2 878	383	665	97,92	353	72	88	98,19	2 991	115	211
2007	98,52	3 007	822	268	95,8	582	178	77	99,53	2 782	460	697	97,56	448	86	100	98,33	3 532	57	236
2008	98,45	3 022	780	276	97,15	500	150	48	99,59	2 772	441	712	98,24	478	91	100	97,79	2 639	56	145
2009	98,59	3 086	761	283	96,11	552	159	56	99,68	3 200	569	705	99,26	556	126	77	98,4	2 494	30	71

7. BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS IKI 2009 M. GRUODŽIO 31 D. UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS

2009 metais apylinkių ir apygardų teismuose pirmąja instancija buvo išnagrinėtos **246 053** civilinės ir baudžiamosios bylos, apygardų administraciniuose teismuose – **4 434** administracinės bylos. Išanalizavus teismų pateiktus duomenis nustatyta, kad iki 2009 m. gruodžio 31 d. nebaigtos nagrinėti **2 675** civilinės ir baudžiamosios bylos ir **198** administracinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudaro 1,15 % visų 2009 metais pirmąja instancija nagrinėtų civilinių, baudžiamųjų ir administracinių bylų.

Didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių ir baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentas buvo **Vilniaus miesto 4** apylinkės teisme (82 bylos, 3,31 %), **Joniškio rajono** apylinkės teisme (39 bylos, 3,19 %), **Molėtų rajono** apylinkės teisme (27 bylos, 2,37 %) bei **Klaipėdos rajono** apylinkės teisme (52 bylos, 1,93 %). Apygardų teismuose didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių ir baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentas buvo **Vilniaus apygardos** teisme (368 bylos, 7,54 %).

Palyginus su 2008 metų rodikliais, 2009 metais daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių ir baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo, tačiau žymiai padidėjo ir išnagrinėtų pirmąja instancija bylų skaičius (2008 m. – 196 153, 2009 m. – 246 053). 2008 m. buvo nebaigtos nagrinėti 2 207 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 1,13 % visų 2008 m. nagrinėtų bylų. Tuo tarpu 2009 m. šis skaičius išaugo iki 2 675 bylų – tai sudarė 1,09 % visų 2009 m. nagrinėtų bylų (1 lentelė).

Palyginus su 2008 metų rodikliais, 2009 metais užsitęsusių bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų padidėjo 22 teismuose. Daugiausiai padidėjo **Joniškio rajono** apylinkės teisme 1,57 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,62 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,19 %), **Molėtų rajono** apylinkės teisme 0,91 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,46 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 2,37 %), **Vilniaus rajono** apylinkės teisme, 0,61 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 0,62 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,23 %), **Šakių rajono** apylinkės teisme 0,47 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 0,51 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 0,98 %), **Visagino miesto** apylinkės teisme 0,38 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 0,97 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,35 %), **Trakų rajono** apylinkės teisme 0,37 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,09 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,46 %), **Klaipėdos rajono** apylinkės teisme 0,36 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,57 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,93 %).

Palyginus su 2008 metų rodikliais, 2009 metais užsitęsusių bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų sumažėjo 34 teismuose. Daugiausia šis procentas sumažėjo **Šiaulių apygardos** teisme – 2,76 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 6,52 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,76 %), **Vilniaus miesto 4** apylinkės teisme 2,19 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 5,50 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,31 %), **Kauno apygardos** teisme 1,92 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 7,24 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 5,32 %), **Vilniaus apygardos** teisme 1,58 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 9,12 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 7,54 %), **Skuodo rajono** apylinkės teisme – 1,36 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 2,34 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 0,98 %), **Varėnos rajono** apylinkės teisme 1,36 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,74 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 0,38 %) ir **Utenos rajono** apylinkės teisme 1,23 % (iki 2008 m. gruodžio 31 d. – 1,61 %, o iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 0,38 %).

Užsitęsusių bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų lyginant 2008 m. ir 2009 m. rodiklius nepakito **Mažeikių, Zarasų bei Kėdainių rajonų** apylinkės teismuose (1 lentelė).

**CIVILINIŲ IR BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS,
SKAIČIAUS LYGINAMOJI LENTELĖ**

1 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų 2008-12-31	Užsitęsiosios bylos 2008-12-31	Procentas 2008-12-31	Baigta bylų 2009-12-31	Užsitęsiosios bylos 2009-12-31	Procentas 200-12-31
1	Vilniaus miesto 4	2 053	113	5,50	2 479	82	3,31
2	Joniškio rajono	1 111	18	1,62	1 221	39	3,19
3	Molėtų rajono	751	11	1,46	1 140	27	2,37
4	Klaipėdos rajono	2 353	37	1,57	2 699	52	1,93
5	Anykščių rajono	1 256	21	1,67	1 453	24	1,65
6	Trakų rajono	3 020	33	1,09	3 618	53	1,46
7	Visagino miesto	1 656	16	0,97	1 782	24	1,35
8	Palangos miesto	967	15	1,55	1 343	18	1,34
9	Lazdijų rajono	842	10	1,19	1 061	14	1,32
10	Prienų rajono	1 424	25	1,76	1 645	21	1,28
11	Pasvalio rajono	1 142	11	0,96	1 278	16	1,25
12	Vilniaus rajono	4 347	27	0,62	4 642	57	1,23
13	Vilniaus miesto 1	19 911	249	1,25	24 179	278	1,15
14	Kauno rajono	3 202	33	1,03	3 873	41	1,06
15	Širvintų rajono	860	7	0,81	1 159	12	1,04
16	Šakių rajono	1 385	7	0,51	1 422	14	0,98
17	Skuodo rajono	685	16	2,34	717	7	0,98
18	Vilniaus miesto 2	14 156	150	1,06	18 687	182	0,97
19	Mažeikių rajono	3 251	30	0,92	4 222	39	0,92
20	Klaipėdos miesto	14 273	103	0,72	18 391	159	0,86
21	Šalčininkų rajono	1 496	17	1,14	2 089	18	0,86
22	Jonavos rajono	3 413	30	0,88	3 866	32	0,83
23	Kauno miesto	22 186	185	0,83	29 978	247	0,82
24	Švenčionių rajono	1 127	12	1,06	1 462	12	0,82
25	Tauragės rajono	2 668	18	0,67	2 927	24	0,82
26	Šiaulių rajono	2 050	14	0,68	2 328	18	0,77
27	Šilutės rajono	2 914	19	0,65	3 499	27	0,77
28	Marijampolės rajono	5 796	28	0,48	7 639	54	0,71
29	Šiaulių miesto	7 926	52	0,66	10 343	73	0,71
30	Ukmergės rajono	2 486	22	0,88	2 835	20	0,71
31	Plungės rajono	2 266	13	0,57	2 712	19	0,70
32	Vilniaus miesto 3	8 278	78	0,94	11 939	82	0,69
33	Šilalės rajono	915	4	0,44	893	6	0,67
34	Kupiškio rajono	1 103	7	0,63	1 350	9	0,67
35	Akmenės rajono	1 793	14	0,78	1 769	11	0,62
36	Ignalinos rajono	1 016	9	0,89	1 203	7	0,58
37	Panevėžio miesto	8 862	75	0,85	10 954	62	0,57
38	Kaišiadorių rajono	1 668	15	0,90	1 963	11	0,56
39	Rokiškio rajono	2 484	8	0,32	2 432	13	0,53
40	Vilkaviškio rajono	2 054	10	0,49	2 276	11	0,48

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų 2008-12-31	Užsitęsios bylos 2008-12-31	Procentas 2008-12-31	Baigta bylų 2009-12-31	Užsitęsios bylos 2009-12-31	Procentas 2009-12-31
41	Kelmės rajono	1 223	9	0,74	1 466	7	0,48
42	Pakruojo rajono	1 233	6	0,49	1 155	5	0,43
43	Biržų rajono	1 367	14	1,02	1 501	6	0,40
44	Varėnos rajono	1 151	20	1,74	1 843	7	0,38
45	Utenos rajono	2 180	35	1,61	2 909	11	0,38
46	Alytaus rajono	5 881	19	0,32	6 489	23	0,35
47	Telšių rajono	2 317	13	0,56	3 137	11	0,35
48	Druskininkų miesto	1 256	8	0,64	1 781	6	0,34
49	Radviliškio rajono	3 275	14	0,43	2 689	9	0,33
50	Zarasų rajono	933	3	0,32	1 258	4	0,32
51	Kretingos rajono	1 638	10	0,61	1 973	6	0,30
52	Jurbarko rajono	1 291	3	0,23	1 608	3	0,19
53	Raseinių rajono	1 526	3	0,20	1 703	3	0,18
54	Kėdainių rajono	3 347	6	0,18	3 987	7	0,18
Iš viso apylinkių teismuose:		189 764	1 725	0,91	234 967	2 023	0,86
55	Vilniaus apygardos	2 851	260	9,12	4 881	368	7,54
56	Klaipėdos apygardos	963	61	6,33	1 788	96	5,37
57	Kauno apygardos	1 437	104	7,24	2 521	134	5,32
58	Šiaulių apygardos	644	42	6,52	983	37	3,76
59	Panevėžio apygardos	494	15	3,04	913	17	1,86
Iš viso apygardų teismuose:		6 389	482	7,54	11 086	652	5,88
Iš viso:		196 153	2 207	1,13	246 053	2 675	1,09

7.1. CIVILINĖS BYLOS

Iki 2009 m. gruodžio 31 d. pirmosios instancijos teismuose buvo 2 144 civilinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus (iš jų 42 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu penkerius metus). Tai sudarė 0,94 % visų 2009 m. pirmosios instancijos teismuose išnagrinėtų civilinių bylų (229 221).

Per 2009 m. ilgiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius padidėjo 410 bylų – iki 2008 m. gruodžio 31 d. daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų buvo 1 734 (0,96 %).

Iki 2009 m. gruodžio 31 d. didžiausias ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų civilinių bylų procentas buvo Vilniaus m. 4, Joniškio, Vilniaus, Klaipėdos rajonų apylinkių teismuose. Daugiausia bylų, užsitęsusių ilgiau negu penkeri metai, nagrinėjama Vilniaus m. 1 ir Vilniaus m. 3 apylinkių teismuose (atitinkamai 8 ir 5 civilinės bylos).

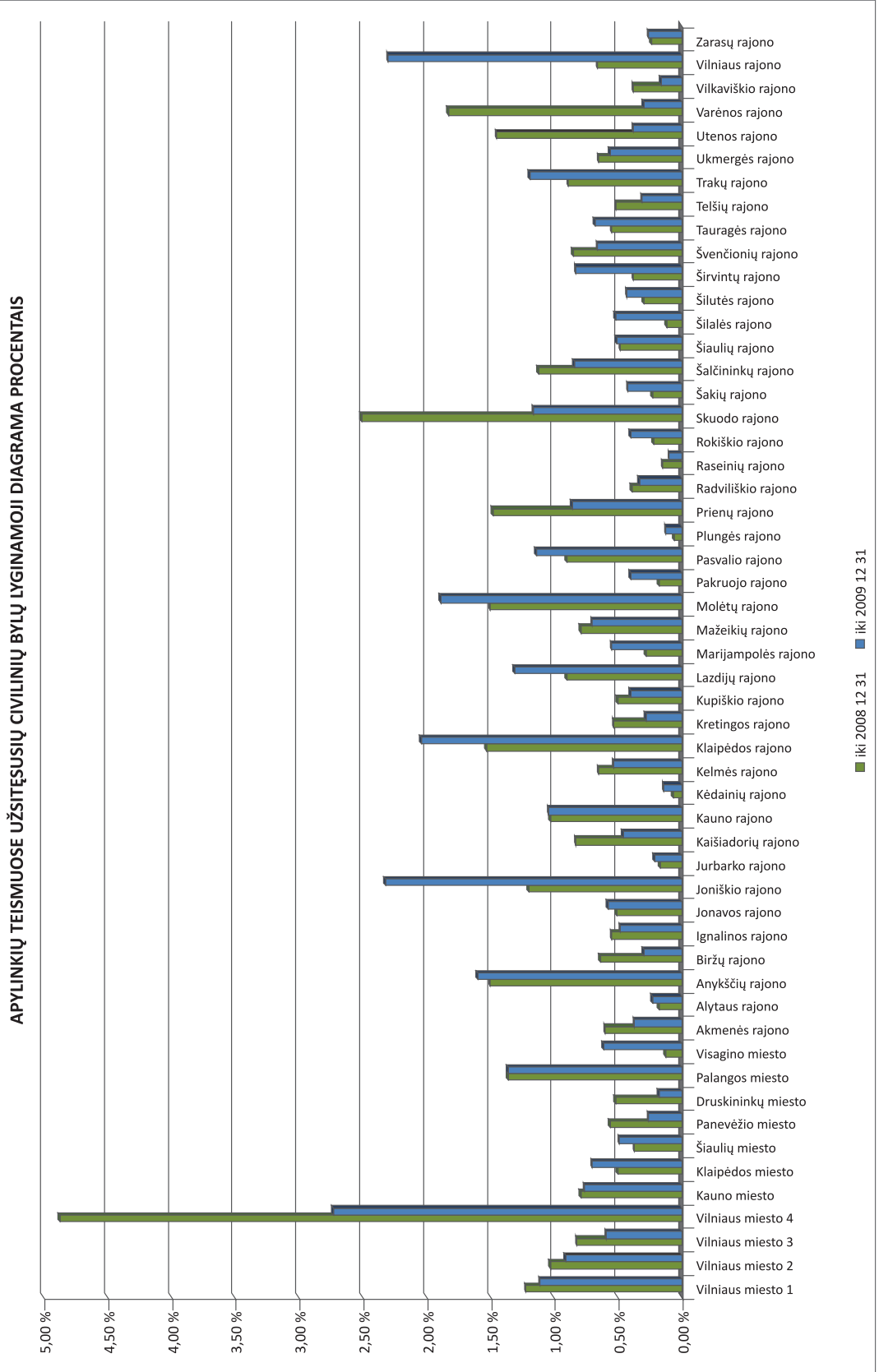
Apygardų teismuose didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių bylų, kurių nagrinėjimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentas buvo Vilniaus, Klaipėdos, Kauno apygardos teismuose. Vilniaus apygardos teisme buvo nagrinėjamos 8, Kauno apygardos teisme – 4 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 5 metus (Klaipėdos ir Šiaulių apygardos teismuose buvo nagrinėjama po vieną tokią bylą).

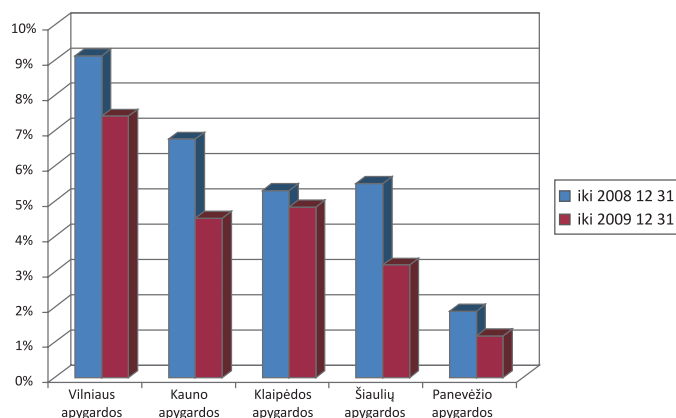
CIVILINIŲ BYLŲ, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS, SKAIČIAUS LYGINAMOJI LENTELĖ

2 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų 2008-12-31	Baigta bylų 2009-12-31	Užsitęsusių bylų 2008-12-31	Užsitęsusių bylų 2009-12-31	Procentas 2008-12-31	Procentas 2009-12-31
1.	Vilniaus miesto 4	1 909	2 305	93	63	4,87	2,73
2.	Joniškio rajono	1 002	1 120	12	26	1,20	2,32
3.	Vilniaus rajono	3 967	2 083	26	48	0,66	2,30
4.	Klaipėdos rajono	2 158	2 451	33	50	1,53	2,04
5.	Molėtų rajono	668	1 057	10	20	1,50	1,89
6.	Anykščių rajono	1 131	1 311	17	21	1,50	1,60
7.	Palangos miesto	880	1 247	12	16	1,36	1,36
8.	Lazdijų rajono	668	839	6	11	0,90	1,31
9.	Trakų rajono	2 808	3 367	25	40	0,89	1,19
10.	Skuodo rajono	598	603	15	7	2,51	1,16
11.	Pasvalio rajono	998	1 143	9	13	0,90	1,14
12.	Vilniaus miesto 1	18 464	22 749	226	253	1,22	1,11
13.	Kauno rajono	2 922	3 554	30	37	1,03	1,04
14.	Vilniaus miesto 2	13 266	17 792	137	162	1,03	0,91
15.	Prienų rajono	1 287	1 510	19	13	1,48	0,86
16.	Šalčininkų rajono	1 336	1 304	15	11	1,12	0,84
17.	Širvintų rajono	799	1 088	3	9	0,38	0,76
18.	Kauno miesto	20 365	28 097	161	213	0,79	0,76
19.	Klaipėdos miesto	13 192	17 406	66	122	0,50	0,70
20.	Mažeikių rajono	3 041	3 995	24	28	0,79	0,70
21.	Tauragės rajono	2 383	2 661	13	18	0,55	0,68
22.	Švenčionių rajono	1 061	1 362	9	9	0,85	0,66
23.	Visagino miesto	1 512	1 627	2	10	0,13	0,61
24.	Vilniaus miesto 3	7 581	11 196	62	66	0,82	0,59
25.	Jonavos rajono	3 158	3 624	16	21	0,51	0,58
26.	Ukmergės rajono	2 298	2 660	15	15	0,65	0,56
27.	Marijampolės rajono	5 448	7 241	15	40	0,28	0,55
28.	Kelmės rajono	1 084	1 319	7	7	0,65	0,53
29.	Šilalės rajono	818	776	1	4	0,12	0,52
30.	Šiaulių rajono	1 863	2 153	9	11	0,48	0,51

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų 2008-12-31	Baigta bylų 2009-12-31	Užsitęsios bylos 2008-12-31	Užsitęsios bylos 2009-12-31	Procentas 2008-12-31	Procentas 2009-12-31
31.	Šiaulių miesto	7 290	9 712	27	48	0,37	0,49
32.	Ignalinos rajono	903	1 048	5	5	0,55	0,48
33.	Kaišiadorių rajono	1 453	1 753	12	8	0,83	0,46
34.	Šilutės rajono	2 702	3 280	8	14	0,30	0,43
35.	Šakių rajono	1 288	1 896	3	8	0,23	0,42
36.	Pakruojo rajono	1 098	992	2	4	0,18	0,40
37.	Rokiškio rajono	2 313	2 242	5	9	0,22	0,40
38.	Kupiškio rajono	1 009	1 263	5	5	0,50	0,40
39.	Utenos rajono	2 005	2 665	29	10	1,45	0,38
40.	Akmenės rajono	1 677	1 622	10	6	0,60	0,37
41.	Radviliškio rajono	3 049	2 451	12	8	0,39	0,33
42.	Telšių rajono	2 146	2 936	11	9	0,51	0,31
43.	Varėnos rajono	1 038	1 682	19	5	1,83	0,30
44.	Biržų rajono	1 244	1 352	8	4	0,64	0,30
45.	Kretingos rajono	1 520	1 810	8	5	0,53	0,28
46.	Panevėžio miesto	8 105	10 207	45	27	0,56	0,26
47.	Zarasų rajono	832	1 171	2	3	0,24	0,26
48.	Alytaus rajono	5 455	6 056	10	14	0,18	0,23
49.	Jurbarko rajono	1 146	1 415	2	3	0,17	0,21
50.	Druskininkų miesto	1 163	1 700	6	3	0,52	0,18
51.	Vilkaviškio rajono	1 856	4 284	7	7	0,38	0,16
52.	Kėdainių rajono	2 987	3 661	2	5	0,07	0,14
53.	Plungės rajono	2 063	2 494	1	3	0,05	0,12
54.	Raseinių rajono	1 374	1 548	2	0	0,15	0,00
Iš viso apylinkių teismuose:		174 381	218 880	1 329	1 578	0,76	0,72
55.	Vilniaus apygardos	2 578	4 615	235	342	9,12	7,41
56.	Klaipėdos apygardos	849	1 655	45	80	5,30	4,83
57.	Kauno apygardos	1 273	2 348	86	106	6,76	4,51
58.	Šiaulių apygardos	564	877	31	28	5,50	3,19
59.	Panevėžio apygardos	426	846	8	10	1,88	1,18
Iš viso apygardų teismuose:		5 690	10 341	405	566	7,11	5,47
Iš viso:		180 071	229 221	1 734	2 144	0,96	0,93

CIVILINĖS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS, PAGAL BYLŲ KATEGORIJAS

3 lentelė

Bylų kategorijos	Daugiau kaip metus užsitęsusių bylų skaičius	Procentas nuo šių kategorijų bylų
Dėl žalos, nuostolių atlyginimo	378	17,63
Dėl neturtinės žalos atlyginimo	24	1,12
Dėl skolos priteisimo	332	15,49
Dėl pažeistų nuosavybės ir kitų teisių gynimo	207	9,65
Dėl juridinio fakto nustatymo	56	2,61
Dėl prievolių vykdymo	59	2,75
Dėl paveldėjimo teisės	59	2,75
Dėl naudojimosi turtu tvarkos nustatymo	34	1,59
Dėl atidalijimo iš bendros jungtinės nuosavybės bei dėl dalies jungtinėje nuosavybėje nustatymo	45	2,10
Dėl žemės sklypo ribų, servitutų nustatymo	28	1,31
Dėl išskeldinimo iš gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų	38	1,78
Dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo	62	2,89
Dėl šeimos teisinių santykių (santuokos nutraukimo, turto padalijimo, vaikų gyv. vietos, tėvystės nustatymo, nugincijimo, išlaikymo ir pan.)	317	14,79
Dėl fizinio asmens paskelbimo mirusiu	1	0,05
Dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu	38	1,77
Dėl globos, rūpybos nustatymo ir globėjo, rūpintojo skyrimo	10	0,47
Dėl darbo teisinių santykių (sutarties nutraukimo pripažinimo neteisėtu, darbo užmokesčio priteisimo ir t. t.)	36	1,68
Dėl sutarties, sandorio pakeitimo, pripažinimo negaliojančiu	196	9,14
Dėl administracinių aktų, akcininkų susirinkimo sprendimų, vekselių ir pan. pripažinimo negaliojančiais	115	5,36
Dėl įpareigojimo sudaryti sutartį ar vykdyti jau sudarytą sutartį	33	1,54
Dėl antstolių veiksmų	18	0,84
Dėl notaro veiksmų	2	0,09
Dėl draudimo išmokos priteisimo	24	1,12
Dėl civilinio proceso atnaujinimo	18	0,84
Dėl garbės ir orumo gynimo	11	0,51
Dėl išmokų išmokėjimo	3	0,14
Iš viso:	2 144	

Dažnai civilinių bylų nagrinėjimas teismuose užsitęsavo dėl procesinių veiksmų, atliekamų pasirengimo bylos nagrinėjimui stadijoje: tikslinant ieškinio reikalavimus, taisant ieškinio ar kitų procesinių dokumentų trūkumus, prašiant terminą pateikti teismo reikalautiems papildomiems įrodymams, susirgus proceso dalyviui, kurio dalyvavimą posėdyje teismas pripažino būtinu, arba susirgus teisėjui, nagrinėjančiam civilinę bylą, skiriant laiko šalims baigti teismo procesą taikos sutartimi, tvirtinant taikos sutartį dėl dalies ieškinio ir (arba) priešieškinio reikalavimų. Nagrinėjant civilines bylas, kuriose nuspręsta atlikti ekspertizę, ilgai užtrukdavo tiek veiksmai, atliekami prieš paskiriant ekspertizę (teismo pasiūlymo pateikti klausimus ekspertui pateikimas proceso dalyviams, ekspertizės atlikimo įsitaigos parinkimas, mokėjimų už ekspertizės atlikimą paskirstymas šalims), tiek ekspertizės atlikimas – ypač ilgai užtrukdavo elektros energijos apskaitos prietaisų ekspertizų atlikimas, kurių rezultatų tekdavo laukti metus, o kartais ir ilgiau; bylose dėl fizinių asmenų pripažinimo neveiksniais beveik visada buvo skiriamos psichiatrinės ekspertizės, kurios tapdavo užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo priežastimi. Taip pat kartais tekdavo atlikti pakartotines ekspertizes. Tiek parengiamojoje, tiek bylos nagrinėjimo iš esmės stadijoje civilinės bylos dažnai buvo sustabdomos, kol nebus išnagrinėta kita civilinė, baudžiamoji ar administracinė byla, susijusi su nagrinėjama byla. Susijusių su nagrinėjama byla kitų bylų nagrinėjamas dažnai užtrukdavo ilgiau nei metus (pvz., baudžiamojoje byloje paskelbiama įtariamojo paieška, bylose pateikiami apeliaciniai ir (arba) kasaciniai skundai ir pan.).

2009 m. civilinės bylos dažnai buvo stabdomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 163 str. numatytais pagrindais, t. y. nebuvo galima nagrinėti bylos tol, kol nebus išnagrinėta kita byla, susijusi su nagrinėjama (CPK 163 str. 3 p.). Rečiau bylos stabdytos CPK 163 str. 7 p. pagrindu – dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą. Taip pat pasitaikydavo atvejų, kuomet civilinės bylos stabdytos CPK 163 str. 1 p. numatytu pagrindu – mirus fiziniam asmeniui arba pasibaigus juridiniam asmeniui (byloje dalyvaujančiam asmeniui), kol paaiškės šio asmens teisių perėmėjas. CPK 164 str. numatyta galimybė sustabdyti civilinės bylos nagrinėjimą teismai pasinaudodavo skirdami ekspertizę, taip pat kuomet buvo skelbiama vieno iš proceso dalyvių (dažniausiai atsakovo) paieška, pripažinus, kad jo dalyvavimas byloje būtinas.

Teismo posėdžiai užsitęsusiųose civilinės bylose dažnai buvo atidedami remiantis CPK 156 str. 1 d. tais atvejais, kuomet buvo pareiškiamas priešieškinys arba tikslinimas jau pareikštas ieškinys ir (arba) priešieškinys civilinėse bylose, taip pat dėl naujų įrodymų pateikimo, naujų liudytojų iškvietimo; pasikeitus šalių atstovams bylose, neįteikus arba netinkamai įteikus šaukimus ar kitus procesinius dokumentus bylose dalyvaujantiems asmenims, arba nesant informacijos apie įteikimą, nusprendus apie teismo posėdį informuoti viešo paskelbimo būdu, dėl galimybės sudaryti taikos sutartį byloje ir pan. Dažna civilinių bylų atidėjimo priežastis – į teismo posėdį neatvykdavo viena iš teismo proceso šalių, jų atstovai, advokatai, tretieji asmenys, liudytojai. Šalių, jų atstovų ir kitų asmenų neatvykimo priežastys įvairios – šalių liga (pasitaikydavo atveju, kuomet dėl to paties asmens ligos posėdis būdavo atidedamas keletą kartų), dėl advokatų užimtumo kitose bylose – nors tokios priežastys, remiantis CPK 156 str. 1 d., paprastai nelaikomos svarbiomis priežastimis, tačiau teismai atsižvelgdavo į proceso dalyvių prašymus bei į jų dalyvavimo byloje būtinumą ir bylų nagrinėjimą atidėdavo. Pasitaikydavo atveju, kuomet bylos buvo atidedamos dėl teisėjų ligos, posėdžių sekretorių ligos, dėl darbų paskirstymo teismuose negalint kitam posėdžių sekretoriui perimti sergančiojo funkcijų nagrinėjant konkrečią civilinę bylą.

Apygardų teismuose ilgiau nei vienerius metus nagrinėjamų civilinių bylų užtęsto nagrinėjimo priežastys daugeliu atveju nesiskiria nuo apylinkių teismuose užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo priežasčių, t. y. civilinės bylos buvo sustabdomos arba atidedamos jų nagrinėjimas.

DARBO BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS

Apžvelgus į iki 2009 m. gruodžio 31 d. baigtų nagrinėti civilinių bylų statistiką, darytina išvada, kad tiek baigtų darbo bylų, tiek užsitęsusių nagrinėjimo bylų skaičius visų civilinių bylų kontekste nėra labai didelis. 2009 metais pirmąja instancija išnagrinėtų civilinių bylų skaičius apylinkių ir apygardų teismuose buvo 229 221, o darbo bylų skaičius tesiekė 4 722 bylas, tai yra 2,06 % visų per minėtą laikotarpį išnagrinėtų civilinių bylų; atitinkamai pasiskirstė ir užsitęsusių per šį laikotarpį bylų skaičius – 2 144 civilinės bylos ir 36 darbo bylos, tai yra 1,68 % visų ilgiau nei metus užsitęsusių civilinių bylų.

Daugiausiai ilgiau nei metus užsitęsusių darbo bylų buvo Klaipėdos miesto, Vilniaus miesto 1 ir Vilniaus miesto 3 apylinkių teismuose. Dažniausiai pasitaikančios užsitęsusių nagrinėjimo darbo bylų kategorijos yra šios: bylos, susijusios su darbuotojo atleidimo iš darbo pripažinimu neteisėtu; bylos dėl darbo užmokesčio ir kitų išmokų priteisimo; bylos dėl darbuotojo grąžinimo į darbą; bylos dėl darbo sutarties pripažinimo negaliojančia; bylos, dėl darbuotojo padarytos žalos darbdaviui atlyginimo. Didžiausią dalį užsitęsusių darbo bylų sudaro bylos, susijusios su darbuotojo atleidimo iš darbo pripažinimu negaliojančiu (15 bylų) bei bylos dėl darbo užmokesčio ir kitų išmokų priteisimo (14 bylų).

Dažniausiai pasitaikanti darbo bylų nagrinėjimo užsitęsimo priežastis – pernelyg ilgas pasirengimo bylos nagrinėjimui laikas, kurį įtakoja tiek bylos šalys, tiek teismo darbas. Kitos dažniausiai pasitaikančios užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežastys: bylos nagrinėjimas buvo stabdomas iki to laiko, kol bus išnagrinėtos kitos susijusios civilinės ir baudžiamosios bylos; posėdžiai atidedami dėl naujų įrodymų išreikalavimo, ekspertizės paskyrimo, liudytojų apklausos, ieškinio patikslinimui, neįteikus teismo šaukimo atsakovui, dėl teisėjo ligos, o taip pat į posėdį neatvykus ieškovui, tretiesiems asmenims, atsakovui ar jo atstovui; teismo posėdžiai buvo atidedami siekiant, kad bylos šalys sudarytų taikos sutartis. Dar viena iš ilgą darbo bylų nagrinėjimą nulėmusių priežasčių yra šių bylų teisingumo klausimo nustatymas (pvz., Šiaulių apygardos teisme šis procesas užtruko beveik metus) bei teisėjų kaita teismuose, kuomet bylos yra perduodamos nagrinėti kitiems teisėjams.

7.2. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS

2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių ir apygardų teismuose (pirmąja instancija) buvo nebaigta nagrinėti 531 baudžiamoji byla, kurios nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 3,2 % visų 2009 metais pirmąja instancija išnagrinėtų 16 832 baudžiamųjų bylų. Ilgiau nei 5 metus apylinkių ir apygardų teismuose buvo nagrinėjamos 137 baudžiamosios bylos (25,8 % visų užsitęsusių bylų) – apylinkių teismuose – 114 (25,6 %) baudžiamųjų bylų, apygardų teismuose – 23 (26,7 %) baudžiamosios bylos. Suėjus senaties terminui buvo nutrauktos 28 baudžiamosios bylos – apylinkių teismuose 23 baudžiamosios bylos, apygardų teismuose – 5 baudžiamosios bylos.

2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 446 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 2,8 % visų 2009 metais išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (16 087).

2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis apygardų teismuose pirmąja instancija buvo nebaigtos nagrinėti 86 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 11,5 % visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (745 bylos).

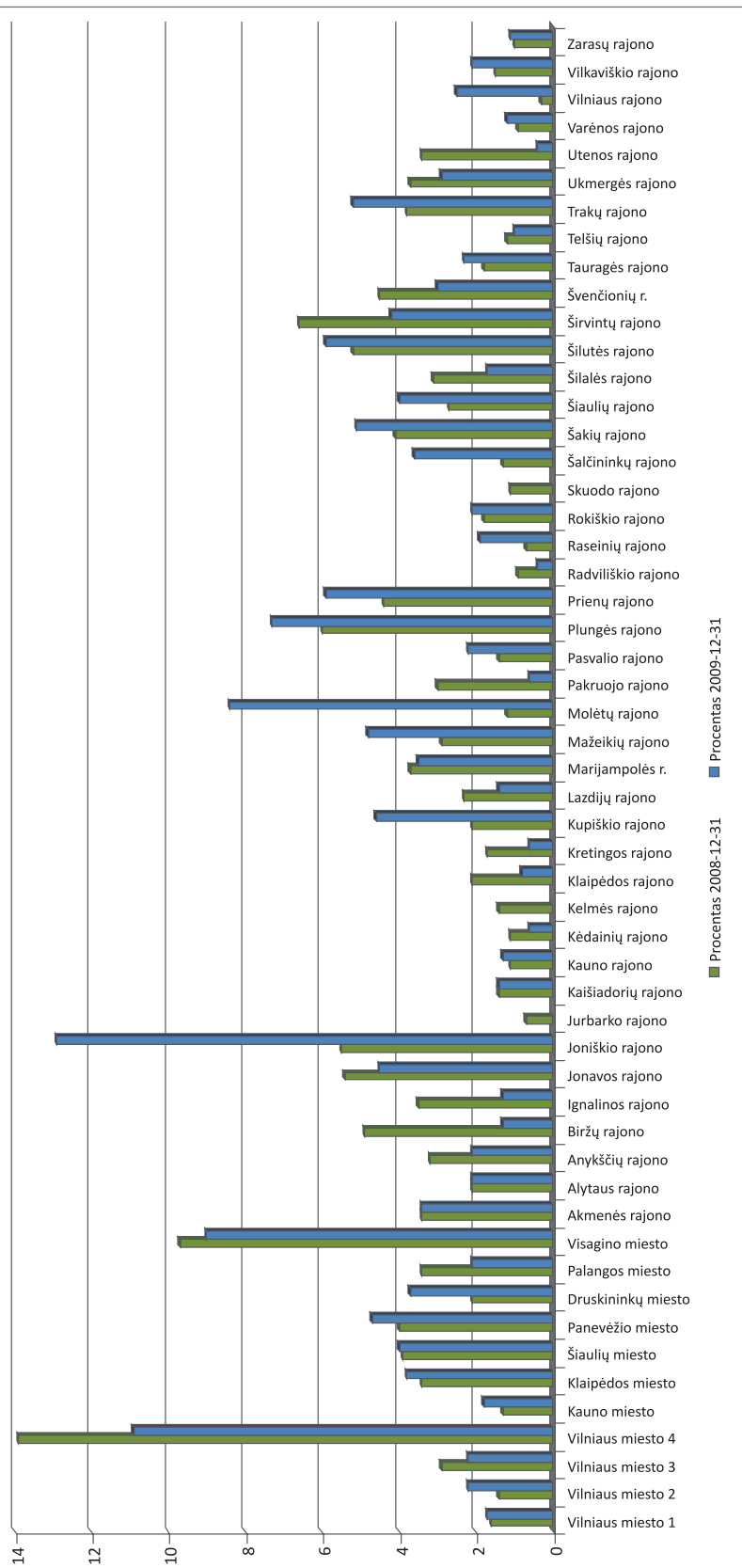
2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis didžiausias užsitęsusių bylų procentas nuo visų pirmąja instancija išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiaus buvo Joniškio rajono, Vilniaus miesto 4, Visagino miesto bei Molėtų rajono apylinkių teismuose. Nemažas procentas užsitęsusių bylų buvo apygardų teismuose.

4 lentelė

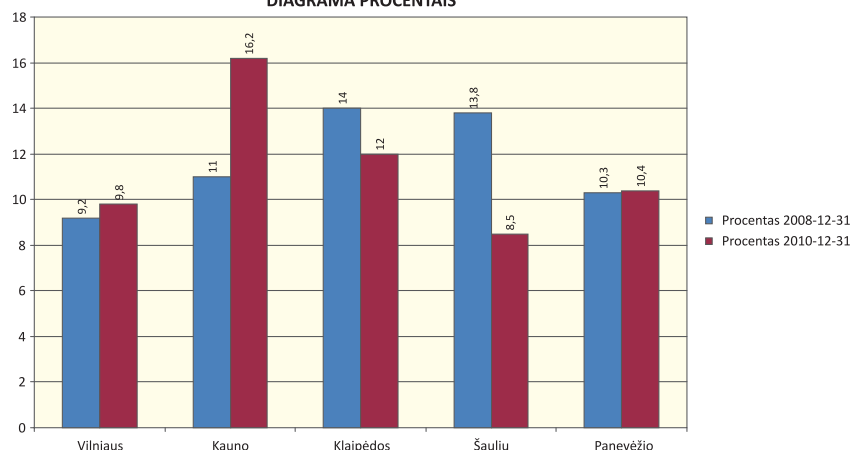
Eil. Nr.	Apylinkės teismas	Baigta bylų iki 2008-12-31	Užsitęsios bylos iki 2008-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2009-12-31	Užsitęsios bylos iki 2009-12-31	Procentas
Apylinkių teismai								
1	Vilniaus miesto 4	144	20	13,9	Joniškio rajono	101	13	12,9
2	Visagino miesto	144	14	9,7	Vilniaus miesto 4	174	19	10,9
3	Širvintų rajono	61	4	6,6	Visagino miesto	155	14	9
4	Plungės rajono	203	12	6	Molėtų rajono	83	7	8,4
5	Joniškio rajono	109	6	5,5	Plungės rajono	218	16	7,3
6	Jonavos rajono	255	14	5,4	Prienų rajono	135	8	5,9
7	Šilutės rajono	212	11	5,2	Šilutės rajono	219	13	5,9
8	Biržų rajono	123	6	4,9	Trakų rajono	251	13	5,2
9	Švenčionių rajono	66	3	4,5	Šakių rajono	118	6	5,1
10	Prienų rajono	137	6	4,4	Mažeikių rajono	227	11	4,8
11	Šakių rajono	97	4	4,1	Panevėžio miesto	747	35	4,7
12	Panevėžio miesto	757	30	4	Kupiškio rajono	87	4	4,6
13	Šiaulių miesto	636	25	3,9	Jonavos rajono	242	11	4,5
14	Trakų rajono	212	8	3,8	Širvintų rajono	71	3	4,2
15	Marijampolės rajono	348	13	3,7	Šiaulių miesto	631	25	4
16	Ukmergės rajono	188	7	3,7	Šiaulių rajono	175	7	4
17	Ignalinos rajono	113	4	3,5	Klaipėdos miesto	985	37	3,8
18	Klaipėdos miesto	1 081	37	3,4	Druskininkų miesto	81	3	3,7
19	Palangos miesto	87	3	3,4	Šalčininkų rajono	193	7	3,6
20	Akmenės rajono	116	4	3,4	Marijampolės r.	398	14	3,5
21	Utenos rajono	175	6	3,4	Akmenės rajono	147	5	3,4
22	Anykščių rajono	125	4	3,2	Švenčionių rajono	100	3	3
23	Šilalės rajono	97	3	3,1	Ukmergės rajono	175	5	2,9
24	Pakruojo rajono	135	4	3	Vilniaus rajono	358	9	2,5
25	Vilniaus miesto 3	697	16	2,9	Tauragės rajono	266	6	2,3
26	Mažeikių rajono	210	6	2,9	Vilniaus miesto 2	895	20	2,2
27	Šiaulių rajono	187	5	2,7	Vilniaus miesto 3	743	16	2,2
28	Lazdijų rajono	174	4	2,3	Pasvalio rajono	135	3	2,2
29	Druskininkų miesto	93	2	2,1	Palangos miesto	96	2	2,1
30	Alytaus rajono	426	9	2,1	Alytaus rajono	433	9	2,1

Eil. Nr.	Apylinkės teismas	Baigta bylų iki 2008-12-31	Užsitęsios bylos iki 2008-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2009-12-31	Užsitęsios bylos iki 2009-12-31	Procentas
31	Klaipėdos rajono	195	4	2,1	Anykščių rajono	142	3	2,1
32	Kupiškio rajono	94	2	2,1	Rokiškio rajono	190	4	2,1
33	Rokiškio rajono	171	3	1,8	Vilkaviškio rajono	193	4	2,1
34	Tauragės rajono	285	5	1,8	Raseinių rajono	155	3	1,9
35	Kretingos rajono	118	2	1,7	Kauno miesto	1 881	34	1,8
36	Vilniaus miesto 1	1 447	23	1,6	Vilniaus miesto 1	1 430	25	1,7
37	Vilkaviškio rajono	198	3	1,5	Šilalės rajono	117	2	1,7
38	Vilniaus miesto 2	890	13	1,4	Kaišiadorių rajono	210	3	1,4
39	Kaišiadorių rajono	215	3	1,4	Lazdijų rajono	222	3	1,4
40	Kelmės rajono	139	2	1,4	Biržų rajono	149	2	1,3
41	Pasvalio rajono	144	2	1,4	Ignalinos rajono	155	2	1,3
42	Kauno miesto	1 821	24	1,3	Kauno rajono	319	4	1,3
43	Šalčininkų rajono	160	2	1,3	Varėnos rajono	161	2	1,2
44	Molėtų rajono	83	1	1,2	Zarasų rajono	87	1	1,1
45	Telšių rajono	171	2	1,2	Telšių rajono	201	2	1
46	Kauno rajono	280	3	1,1	Klaipėdos rajono	248	2	0,8
47	Kėdainių rajono	360	4	1,1	Kėdainių rajono	326	2	0,6
48	Skuodo rajono	87	1	1,1	Kretingos rajono	163	1	0,6
49	Zarasų rajono	101	1	1	Pakruojo rajono	163	1	0,6
50	Radviliškio rajono	226	2	0,9	Radviliškio rajono	238	1	0,4
51	Varėnos rajono	113	1	0,9	Utenos rajono	244	1	0,4
52	Jurbarko rajono	145	1	0,7	Jurbarko rajono	193		
53	Raseinių rajono	152	1	0,7	Kelmės rajono	147		
54	Vilniaus rajono	380	1	0,3	Skuodo rajono	114		
Iš viso apylinkių teismuose		15 383	396	2,6	Iš viso apylinkių teismuose	16 087	446	2,8
Apygardų teismai								
55	Klaipėdos	114	16	14	Kauno	173	28	16,2
56	Šaulių	80	11	13,8	Klaipėdos	133	16	12
57	Kauno	164	18	11	Panevėžio	67	7	10,4
58	Panevėžio	68	7	10,3	Vilniaus	266	26	9,8
59	Vilniaus	273	25	9,2	Šaulių	106	9	8,5
Iš viso apygardų teismuose		699	77	11	Iš viso apygardų teismuose	745	86	11,5
Iš viso:		16 082	473	2,9	Iš viso:	16 832	532	3,2

APYLINKIŲ TEISMUOSE UŽSITĖSUSIŲ BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ LYGINAMOJI DIAGRAMA PROCENTAIS

APYGARDŲ TEISMUOSE UŽSITĖSUSIŲ BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ LYGINAMOJI
DIAGRAMA PROCENTAIS

Pagrindinės bylų nagrinėjimo užsitęsimo priežastys: liudytojų, nukentėjusiųjų, kaltinamųjų neatvykimas, ekspertizės skyrimas, kaltinamųjų paieškos paskelbimas, dažna teisėjų, nagrinėjančių bylą, kaita. Per metus bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, procentas sumažėjo.

Pagrindinės baudžiamųjų bylų užsitęsusio nagrinėjimo priežastys apygardų teismuose: dėl ekspertizės paskyrimo, dėl kaltinamųjų, jų gynėjų, nukentėjusiųjų, liudytojų neatvykimo į teismo posėdį, dėl kaltinamojo, gynėjo ar teisėjo ligos, dėl priverčiamojo pobūdžio medicinos priemonių skyrimo, dėl kreipimosi išduoti Europos arešto orderį. Bylų nagrinėjimo užsitęsimą labai įtakojo jų sudėtingumas ir didelė apimtis.

Apibendrinus iš apylinkių teismų gautą informaciją, darytina išvada, kad dažniausiai baudžiamųjų bylų nagrinėjimas atidedamas dėl tokių priežasčių: dėl teisėjo, prokuroro ar gynėjo nušalinimo (Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 58 str.); dėl šaukiamojo asmens neatvykimo į teisiąmąjį posėdį (BPK 244 str. 1 d.); dėl bylos išskyrimo ir atidėjimo atskirų kaltinamųjų atžvilgiu (BPK 254 str. 2 d.); kai nežinoma kaltinamojo buvimo vieta ir nepavyksta jo surasti (BPK 234 str. 3 d. 2 p.); kai paskiriama ekspertizė (BPK 71 str.).

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo procese pertraukos dažniausiai buvo daromos: dėl kaltinamojo, jo gynėjo ar liudytojų ligos; dėl kreipimosi išduoti Europos arešto orderį; dėl prašymo užsienio valstybės įteikti šaukimą; dėl skiriamos ekspertizės atlikimo; dėl papildomų įrodymų išreikalavimo ar charakterizuojančios medžiagos surinkimo.

BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP 5 METUS

2009 m. gruodžio 31 d. apylinkių teismuose buvo nebaigta nagrinėti 114 baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei penkerius metus, apygardų teismuose – 23. Iš viso apylinkių ir apygardų teismuose – 137 baudžiamosios bylos. Tai sudaro 0,81 % visų 2009 m. išnagrinėtų baudžiamųjų bylų. Daugiausia tokių bylų yra Klaipėdos miesto, Panevėžio miesto, Vilniaus miesto 3 bei Visagino miesto apylinkių teismuose.

5 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Užsitęsusios bylos 2009-12-31	Bylos, iki 2009-12-31 nagrinėjamos ilgiau kaip 5 metus	Procentas bylų, iki 2009-12-31 nagrinėjamų ilgiau kaip 5 m.
1	Klaipėdos miesto	37	15	40,5
2	Panevėžio miesto	35	12	34,3
3	Vilniaus miesto 3	16	10	62,5
4	Visagino miesto	14	8	57,1
5	Vilniaus miesto 1	25	7	28
6	Šiaulių miesto	25	7	28

Eil. Nr.	Teismas	Užsitęsios bylos 2009-12-31	Bylos, iki 2009-12-31 nagrinėjamos ilgiau kaip 5 metus	Procentas bylų, iki 2009-12-31 nagrinėjamų ilgiau kaip 5 m.
7	Marijampolės rajono	14	5	35,7
8	Jonavos rajono	11	4	36,4
9	Plungės rajono	16	4	25
10	Šilutės rajono	13	4	30,8
11	Tauragės rajono	6	3	50
12	Trakų rajono	13	3	23,1
13	Vilniaus miesto 2	20	2	10
14	Alytaus rajono	9	2	22,2
15	Ignalinos rajono	2	2	100
16	Joniškio rajono	13	2	15,4
17	Kupiškio rajono	4	2	50
18	Šakių rajono	6	2	33,3
19	Šilalės rajono	2	2	100
20	Ukmergės rajono	5	2	40
21	Druskininkų miesto	3	1	33,3
22	Palangos miesto	2	1	50
23	Akmenės rajono	5	1	20
24	Biržų rajono	2	1	50
25	Kaišiadorių rajono	3	1	33,3
26	Kėdainių rajono	2	1	50
27	Lazdijų rajono	3	1	33,3
28	Prienų rajono	8	1	12,5
29	Radviliškio rajono	1	1	100
30	Rokiškio rajono	4	1	25
31	Šalčininkų rajono	7	1	14,3
32	Šiaulių rajono	7	1	14,3
33	Švenčionių rajono	3	1	33,3
34	Utenos rajono	1	1	100
35	Vilkaviškio rajono	4	1	25
36	Zarasų rajono	1	1	100
Iš viso apylinkių teismuose		446	114	25,6
	Klaipėdos apygardos	16	8	50
	Vilniaus apygardos	26	7	26,9
	Kauno apygardos	28	5	17,9
	Šaulių apygardos	9	3	33,3
	Panevėžio apygardos	7	–	
Iš viso apygardų teismuose		86	23	26,7
Iš viso:		532	137	25,8

Pagrindinės tokio užsitęsios bylų nagrinėjimo priežastys – paskelbta kaltinamųjų paieška, išduotas Europos arešto orderis, taip pat dalis kaltinamųjų atlieka bausmę užsienio valstybių įkalinimo įstaigose.

BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, NUTRAUKTOS SUĖJUS SENATIES TERMINUI

2009 metais apylinkių teismuose suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui buvo nutraukta 13 baudžiamųjų bylų (2008 metais – 15, 2007 metais – 10). Daugiausia (po 3 bylas) buvo nutraukta **Klaipėdos miesto** apylinkės teisme ir **Radviliškio** rajono apylinkės teisme. Po vieną – Kauno miesto, Ignalinos rajono, Jonavos rajono, Kauno rajono, Klaipėdos rajono, Tauragės rajono bei Utenos rajono apylinkių teismuose.

Pagrindinės apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties suėjimo priežastys – kaltinamieji ar jų gynėjai į teismą į posėdį neatvyksta dėl ligos; dėl įvairių priežasčių neatvyksta liudytojai, kaltinamieji; dalį jų nusprendžiama atvesdinti, skelbiama tarptautinė paieška; kviečiami nauji liudytojai; pareikalaujama papildomos medžiagos (daiktinių įrodymų). Nemažai laiko užima ekspertizės atlikimas, kaltinamųjų gynėjų pasikeitimas (jiems suteikus teisę susipažinti su bylos medžiaga).

Apygardų teismuose 2009 metais suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui buvo nutrauktos penkios baudžiamosios bylos: trys – Kauno apygardos teisme, dvi – Panevėžio apygardos teisme.

Pagrindinės baudžiamųjų bylų nutraukimo, suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui, priežastys – kaltinamųjų paieška; kaltinamųjų ar jų gynėjų, liudytojų neatvykimas į teismą dėl ligos ar kitų priežasčių; naujų liudytojų kvietimas; papildomos medžiagos (daiktinių įrodymų) pareikalavimas; užklausimų kitoms institucijoms pateikimas; ilgai užsitęsiančios ekspertizės; klausimų ekspertams ar specialistams ruošimas; susipažinimas su ekspertų, specialistų pateiktais atsakymais į klausimus; pertraukos pasiruošti baigiamosioms kalboms, gynėjo prašymu, paskelbimas. Taip pat gana ilgai užsitęsavo didelės apimties bylų nagrinėjimas, pakeistam kaltinamojo gynėjui suteikiant įstatymų numatytą teisę susipažinti su bylos medžiaga.

6 lentelėje pateikiami duomenys pagal BK straipsnius, pagal kuriuos nusikalstamą veiką padariusiems asmenims 2009 metais buvo taikyta apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis.

6 lentelė

Baudžiamojo kodekso straipsnis	2009 m. išnagrinėta bylų	2009 m. nutraukta bylų suėjus senaties terminui	Procentas nuo 2009 m. išnagrinėtų bylų
1961 metų BK redakcija 16 str. Atsakomybė už rengimąsi padaryti nusikaltimą ir už pasikėsinimą padaryti nusikaltimą		1	
1961 metų BK redakcija 118 str. 2 d. Išžaginimas		1	
1961 metų BK redakcija 118 str. 3 d. Išžaginimas		1	
1961 metų BK redakcijos 245 str. Gamtos apsaugos įstatymų pažeidimas		1	
1961 metų BK redakcijos 271 str. 2 d. Vagystė		1	
22 str. 1 d. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką		1	
138 str. 1 d. Nesunkus sveikatos sutrikdymas	519	1	0,19
140 str. Fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sveikatos sutrikdymas	911	1	0,11
144 str. Palikimas be pagalbos, kai gresia pavojus žmogaus gyvybei	29	1	3,45
176 str. 1 d. Darbų saugos ir sveikatos apsaugos darbe reikalavimų pažeidimas	29	1	3,45
178 str. 2 d. Vagystė	2 797	1	0,04
178 str. 3 d. Vagystė	41	1	2,44
178 str. 4 d. Vagystė	1306	2	0,15
180 str. 2 d. Plėšimas	106	1	0,94
182 str. 2 d. Sukčiavimas	747	2	0,27
183 str. Turto pasisavinimas	190	2	1,05
184 str. 2 d. Turto iššvaistymas	39	1	2,56
187 str. Turto sugadinimas ar sunaikinimas	875	1	0,11
189 str. Nusikalstamu būdu gauto turto įgijimas arba realizavimas	120	1	0,83
203 str. Neteisėta įmonės veikla	25	3	12
207 str. Kreditinis sukčiavimas	12	1	8,33
220 str. Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas	59	1	1,69
222 str. Apgaulingas apskaitos tvarkymas	233	2	0,86
226 str. Tarpininko kyšininkavimas	4	1	25
227 str. Papirkimas	324	1	0,31
281 str. 3 d. Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas	96	1	1,04
284 str. 2 d. Viešosios tvarkos pažeidimas	69	1	1,44
291 str. Neteisėtas valstybės sienos perėjimas	60	1	1,67
292 str. Neteisėtas žmonių gabenimas per valstybės sieną	13	1	7,69
300 str. Dokumento suklastojimas ar suklastoto dokumento panaudojimas arba realizavimas	739	5	0,68

7.3. ADMINISTRACINĖS BYLOS

2009 metais apygardų administraciniuose teismuose buvo išnagrinėtos 4 434 administracinės bylos. Išanalizavus teismų pateiktus duomenis nustatyta, kad iki 2009 m. gruodžio 31 d. nebaigtos nagrinėti 198 administracinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudaro 4,47 % visų 2009 metais nagrinėtų administracinių bylų (7 lentelė).

Didžiausias administracinių bylų, kurių nagrinėjimas iki 2009 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentas buvo Klaipėdos apygardos administraciniame teisme, mažiausias – Kauno apygardos administraciniame teisme.

ADMINISTRACINĖS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS

7 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta administracinių bylų	Užsitęsios bylos	Procentas
1	Klaipėdos apygardos administracinis	438	49	11,19
2	Panevėžio apygardos administracinis	282	17	6,03
3	Vilniaus apygardos administracinis	2 585	119	4,60
4	Šiaulių apygardos administracinis	241	7	2,90
5	Kauno apygardos administracinis	888	6	0,68
Iš viso:		4 434	198	4,47

Apibendrinus iš apygardų administracinių teismų gautą informaciją nustatyta, kad administracinės bylos dažniausiai buvo atidedamos dėl šių priežasčių: ekspertizės paskyrimo; papildomų įrodymų išreikalavimo; proceso dalyvių įtraukimo trečiaisiais asmenimis; pareiškėjo prašymo atidėti bylos nagrinėjimą; netinkamo pranešimo apie teismo posėdį šalims; neatvykusių proceso šalių, trečiųjų šalių, advokatų; skundo reikalavimų patikslinimui; teisėjo ligos; nutarties pašalinti skundo trūkumus priėmimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagrindinė priežastis, dėl kurios ypač užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimo laikas, yra bylų sustabdymas, kol bus išnagrinėtos kitos susijusios bylos. Daugiausiai bylų buvo sustabdoma iki tol, kol bus priimtas sprendimas kitose susijusiose administracinėse bylose, kol Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ištirs, ar teisės aktas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, dėl susijusių civilinių bei baudžiamųjų bylų nagrinėjimo.

Kitos priežastys, dėl kurių buvo stabdomas ir ilgai užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimas yra šios: bylos stabdomos iki tol, kol Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ištirs norminio administracinio akto teisėtumą administracinėje byloje; iki kol paaiškės šalių teisių perėmėjai; iki bus priimtas procesinis sprendimas ikiteisminio tyrimo byloje.

7.4. 2009 m. EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO PRIIMTI SPRENDIMAI BYLOSE PRIEŠ LIETUVĄ, KURIOSE PAŽEISTA EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ IR PAGRINDINIŲ LAISVIŲ APSAUGOS KONVENCIJOS 6 STR. 1 D. (TEISĖ Į TEISINGĄ BYLOS NAGRINĖJIMĄ)

Europos žmogaus teisių teismas (toliau – EŽTT) 2009 m. priėmė 7 sprendimus bylose prieš Lietuvą (per 2008 m. buvo priimta 1 tokia byla), kuriuose konstatuoti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalies (kad byla būtų nagrinėjama per įmanomai trumpiausią laiką) pažeidimai.

2009 m. sausio 20 d. EŽTT paskelbė sprendimus bylose **Norkūnas prieš Lietuvą** (pareiškimo Nr. 302/05) bei **Četvertakas ir kiti prieš Lietuvą** (pareiškimo Nr. 16013/02), liepos 7 d. EŽTT paskelbė sprendimus bylose **Padalevičius prieš Lietuvą** (pranešimo Nr. 12278/03) bei **Vorona ir Voronov prieš Lietuvą** (pranešimo Nr. 22906/04), liepos 16 d. EŽTT paskelbė sprendimą byloje Naugžemys prieš Lietuvą (pareiškimo Nr. 17997/04), liepos 21 d. – paskelbė sprendimus bylose **Aleksa prieš Lietuvą** (pareiškimo Nr. 27576/05) bei **Igarienė ir Petrauskienė prieš Lietuvą** (pareiškimo Nr. 26892/05). Visuose šiuose sprendimuose EŽTT pripažino Lietuvą pažeidus EŽTK 6 str. (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą) 1 d. dėl per ilgus pareiškėjų bylų nagrinėjimo trukmės.

1. V. NORKŪNAS PRIEŠ LIETUVĄ

Byloje **Norkūnas prieš Lietuvą** pareiškėjas skundėsi dėl ilgos baudžiamosios bylos, kurioje jis buvo kaltinamas ir nuteistas dėl sukčiavimo, nagrinėjimo trukmės. EŽTT pažymėjo, kad laikotarpis, kuris turi būti įvertintas šioje baudžiamojame byloje, prasidėjo 1997 m. sausio 20 d., kai buvo priimtas nutarimas areštuoti pareiškėjo banko sąskaitas (nors kaltinimai jam buvo pareikšti tik 2000 m. kovo 31 d.), ir truko iki 2004 m. birželio 15 d., kai Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) priėmė nutartį – t. y. beveik **septynerius metus ir penkis mėnesius**.

Išnagrinėjęs skundą iš esmės, EŽTT pažymėjo, kad byla buvo sudėtinga, atsižvelgiant į joje dalyvavusių asmenų skaičių, vieno iš kaltinamųjų ligą, taip pat į tai, kad pareiškėjas buvo kaltinamas finansinio pobūdžio nusikaltimo padarymu. EŽTT pastebėjo, kad bylos nagrinėjimo trukmė negali būti priskirta vien Lietuvos institucijų atsakomybei, atsižvelgiant į tai, kad kai kurie byloje dalyvaujantys asmenys neatvykdavo į teismo posėdžius, buvo būtina skirti medicininę ekspertizę. Vertindamas institucijų elgesį, EŽTT ypač pabrėžė tą faktą, kad nuo pareiškėjo banko sąskaitų areštavimo iki kaltinimų jam pareiškimo praėjo treji metai, taip pat tai, kad ikiteisminis bylos tyrimas ir teisminis nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme truko beveik šešerius metus ir devynis mėnesius. EŽTT nusprendė, kad bylos nagrinėjimo trukmė neatitiko „įmanomai trumpiausio“ bylos nagrinėjimo reikalavimo, todėl buvo pažeista EŽTK 6 str. 1 d.

Pareiškėjas skundėsi ir dėl tariamo EŽTK 4 protokolo 1 str. pažeidimo (draudimas įkalinti dėl skolos). EŽTT, pažymėjęs, kad nagrinėjamoje byloje pareiškėjas buvo nuteistas laisvės atėmimo bausme už sukčiavimą, t. y. nusikaltimą, kuris numatytas vidaus teisėje, atmetė jo skundą pagal EŽTK 4 protokolo 1 str. kaip nesuderinamą *ratione materiae* su EŽTK nuostatomis pagal EŽTK 35 str. 3 d. ir 4 d.

Pagal EŽTK 41 straipsnį pareiškėjui buvo skirtas 2 000 eurų neturtinės žalos atlyginimas (nors pareiškėjas reikalavo 40 000 eurų turtinės ir 10 000 eurų neturtinės žalos atlyginimo) ir 725 eurai bylinėjimosi kaštams ir išlaidoms atlyginti.

2. A. ČETVERTAKAS IR KITI PRIEŠ LIETUVĄ

Byloje **Četvertakas ir kiti prieš Lietuvą** pagal EŽTK 6 str. 1 d. pareiškėjas skundėsi dėl tariamai pernelyg ilgo civilinio proceso, kuriame buvo spręstas jo nuosavybės (žemės ir patalpų) klausimas. Kaip pareiškėjai prie šio skundo prisijungė ir pareiškėjo tėvai. Tačiau EŽTT sutiko su Vyriausybės prieštaravimu, kad antroji ir trečiasis pareiškėjai šioje byloje, kurie nebuvo civilinio proceso šalys, negali būti laikomi EŽTK pažeidimo aukomis pagal EŽTK 34 str. Dėl šios priežasties EŽTT, vadovaudamasis EŽTK 35 str. 3 d. ir 4 d., atmetė jų skundus kaip nesuderinamus *ratione personae*.

EŽTT pastebėjo, kad nors civilinis procesas buvo pradėtas 1994 m. liepos 18 d., vertintinas laikotarpis prasidėjo tik 1995 m. birželio 20 d., kai Lietuvai įsigaliojo individualios peticijos teisė. Skundžiamas laikotarpis baigėsi 2001 m. spalio 10 d., LAT priėmus nutartį. Taigi procesas trijų instancijų teismuose truko beveik **šešerius metus ir keturis mėnesius**.

EŽTT pažymėjo, kad procese dalyvavo daug šalių, dėl ko procesas laikytinas sudėtingu. Tačiau buvo konstatuota, kad proceso uždelsimą lėmė nacionalinių institucijų klaidos bei inertiškumas. 1995 m. lapkričio 7 d. Vilniaus apygardos teismas bylą grąžino pakartotiniam nagrinėjimui dėl daugelio trūkumų, už kuriuos buvo atsakingas pirmosios instancijos teismas. Be to, 1998 m. gegužės 11 d. Vilniaus apygardos teismas antrą kartą panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir grąžino bylą pakartotiniam nagrinėjimui dėl įvairių procesinių trūkumų bei dėl to, kad šis teismas nenustatė kai kurių bylos aplinkybių ir nesurinko kai kurių įrodymų. EŽTT nusprendė, kad civilinio proceso trukmė buvo pernelyg ilga, dėl ko buvo pažeista EŽTK 6 str. 1 d.

EŽTT atmetė kitus pareiškėjo skundus pagal EŽTK 1 protokolo 1 (nuosavybės apsauga), EŽTK 6 (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą), 8 (būsto neliečiamybės gerbimas), 13 (teisė į veiksmingą teisinės gynybos priemonę) ir 14 (diskriminacijos uždraudimas) straipsnius. Šiuos skundus EŽTK pripažino nepriimtinais kaip aiškiai nepagrįstus pagal EŽTK 35 str. 3 d. ir atmetinus pagal EŽTK 35 str. 4 d.

Pagal EŽTK 41 str. pareiškėjui buvo skirtas 1000 eurų neturtinės žalos atlyginimas (nors pareiškėjas reikalavo 585 000 litų turtinės ir 1 205 000 litų neturtinės žalos atlyginimo) ir 113 eurų vertimo išlaidoms atlyginti.

3. PADALEVIČIUS PRIEŠ LIETUVĄ

Byloje **Padalevičius prieš Lietuvą** pareiškėjas pagal EŽTK 6 str. (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą) 1 d. skundėsi dėl ilgos civilinio proceso trukmės. Civilinėje byloje, kurioje atsakovais buvo patraukti 129 asmenys (tarp jų ir pareiškėjas) buvo sprendžiamas žemės nuosavybės teisių klausimas. Pareiškėjas 1995 m. buvo įgijęs nuosavybės teisę į žemės sklypą, į kurį ieškovai siekė atstatyti savo nuosavybės teises. Ginčytiną žemės sklypą pareiškėjas buvo įgijęs pagal pirkimo–pardavimo sutartį, kuri 2002 m. birželio 28 d. teismo sprendimu buvo panaikinta, nes ji buvo sudaryta Vyriausybės nutarimų, pripažintų prieštaraujančiais Konstitucijai ir įstatymams, pagrindu. Pareiškėjui buvo priteista kompensacija. Procesas vyko nuo 1995 m. birželio iki 2003 m. sausio mėnesio, t. y. maždaug septynis metus ir aštuonis mėnesius.

EŽTT atsižvelgė į Vyriausybės argumentą, jog ilgą civilinės bylos nagrinėjimo trukmę iš dalies lėmė tai, kad 2000 m. kovo 14 d. apeliacinės instancijos teismas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą, prašydamas nustatyti su byla susijusių Vyriausybės nutarimų konstitucingumą, ir bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas iki 2002 m. gegužės 10 d., kuomet buvo priimtas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas. Vis dėlto, EŽTT pastebėjo, kad, kai proceso Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme rezultatai lemia asmens civilines teises ir pareigas, EŽTK 6 str. 1 d. taikoma ir tokio proceso atžvilgiu. Atsižvelgęs į visas bylos aplinkybes, EŽTT pripažino, kad „įmanomai trumpiausio“ laiko reikavimo šioje byloje nebuvo laikomasi, todėl buvo pažeista EŽTK 6 str. 1 d.

Pažymėtina, kad kitas pareiškėjo skundas, susijęs su nuosavybės teise į žemės sklypą, buvo atmestas kaip aiškiai nepagrįstas. Remdamasis EŽTK 1 protokolo 1 str. (nuosavybės apsauga), pareiškėjas skundėsi, kad žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutarties panaikinimas bei vidaus teismų priteista per maža kompensacija pažeidė jo teisę į nuosavybę. EŽTT, sprenddamas, ar nuosavybės atėmimas buvo teisėtas, t. y., ar buvo laikytasi teisingos pusiausvyros tarp viešo intereso ir asmens pagrindinės teisės apsaugos, pažymėjo, kad ne kiekviena neatitiktis tarp viešo intereso ir restitucijos įstatymų poveikio konkrečiam asmeniui laikytina neproporcinga. EŽTT pripažįsta teisės į nuosavybės apsaugą pažeidimą tuomet, kai yra peržengta tam tikra sunkumų „riba“. Kadangi šioje byloje, EŽTT manymu, tokia riba nebuvo peržengta, pareiškimo dalis dėl nuosavybės apsaugos buvo atmesta kaip aiškiai nepagrįsta.

Kiti pareiškėjo skundai dėl tariamų EŽTK 6 str. 1 d. pažeidimų (tariamai netinkamo teisės taikymo ir tariamai pažeistos gynybos teisės) EŽTT taip pat buvo atmesti kaip aiškiai nepagrįsti.

Pagal EŽTK 41 str. pareiškėjui buvo skirta 2 500 eurų neturtinei žalai ir 869 eurai bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

4. VORONA IR VORONOV PRIEŠ LIETUVĄ

Byloje **Vorona ir Voronov prieš Lietuvą** EŽTT taip pat nustatė EŽTK 6 str. 1 d. pažeidimą dėl ilgos civilinio proceso trukmės. Pareiškėjai buvo ieškovai civilinėje byloje prieš Klaipėdos miesto savivaldybę dėl 1993 m. sudarytų gyventojų lėšų panaudojimo butų statybai sutarčių nevykdymo. Jie kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydami įpareigoti savivaldybę išduoti dokumentus, suteikiančius teisę registruoti nuosavybės teises į pagal sutartis pastatytus butus. Savivaldybė priešieškiniu prašė su pareiškėjais sudarytas sutartis pripažinti negaliojančiomis, taip pat prašė priteisti papildomas dėl statybų turėtas išlaidas. Civilinė byla buvo nagrinėjama nuo 1994 m. liepos iki 2003 m. gruodžio mėnesio, t. y., beveik aštuonerius metus ir šešis mėnesius. 2003 m. gruodžio 10 d. nutartimi LAT patenkino pareiškėjų reikalavimus ir įpareigojo Klaipėdos miesto savivaldybę išduoti pareiškėjams dokumentus pastatytų butų registravimui nuosavybės teise; tokie dokumentai buvo išduoti ir pareiškėjai įregistravo savo nuosavybės teises atitinkamai 2004 m. sausio 19 d. ir 2004 m. vasario 13 d.

Sprenddamas dėl proceso trukmės šioje byloje, EŽTT, be kita ko, atkreipė dėmesį į tai, kad bylos nagrinėjimas buvo uždelstas ir dėl institucijų klaidų bei neveikimo, dėl ko byla buvo gražinta nagrinėti pirmosios instancijos teismui, taip pat į tai, kad paskyrus ekspertizę ekspertai savo išvadas pateikė tik praėjus daugiau nei 3 metams.

Pareiškėjai taip pat skundėsi dėl teisės į nuosavybės apsaugą pagal EŽTK 1 protokolo 1 str. pažeidimo, teigdami, kad dėl ilgos civilinio proceso trukmės jie negalėjo netrukdomai naudotis savo nuosavybe. EŽTT pripažino šį skundą priimtiniu, tačiau nusprendė, kad šiuo atžvilgiu nekyla atskiras klausimas dėl bylos esmės, kadangi, nustačius pareiškėjo teisės į bylos išnagrinėjimą per įmanomai trumpiausią laiką pažeidimą, skundas dėl ilgo proceso laikytinas apimančiu skundą dėl netrukdomo naudojimosi nuosavybe.

Pagal EŽTK 41 str. kiekvienam pareiškėjui buvo skirta po 3 000 eurų neturtinei žalai ir atitinkamai 68 ir 88 eurai bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

5. NAUGŽEMYS PRIEŠ LIETUVĄ

Byloje **Naugžemys prieš Lietuvą** pareiškėjas 2004 m. gegužės 9 d. pateikė EŽTT pareiškimą, kuriame skundėsi dėl to, kad jo bylos nagrinėjimo trukmė Lietuvoje buvo nesuderinama su „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimu pagal EŽTK 6 str., 1 d.

Procesas Lietuvos Respublikoje buvo pradėtas 1995 m. lapkričio 28 d., kuomet pareiškėjas pateikė civilinį ieškinį, reikalaujamas panaikinti kelis 1987 m. sudarytus sandorius, pagal kuriuos trečiasis asmuo Z. D. įgijo namą bei kitus nekilnojamuosius daiktus. Pareiškėjas teigė, kad būtent jis buvo tikrasis pirkėjas, o Z. D. veikė tik formaliai. Kiti šeši asmenys buvo atsakovai civilinėje byloje. Ši byla buvo nagrinėjama Kėdainių rajono apylinkės teisme, Panevėžio apygardos teisme bei LAT. Bylinėjimasis trijų instancijų teismuose truko beveik 8 metus, iki pat 2003 m. lapkričio 11 d., kuomet LAT priėmė nutartį.

EŽTT pažymėjo, kad bylos nagrinėjime dalyvavo daug šalių ir tai tam tikra apimtimi lėmė jos sudėtingumą. Nors ir pritardamas Vyriausybės argumentams, jog iš dalies pareiškėjas pats prisidėjo prie proceso trukmės, EŽTT negalėjo nepastebėti, kad žymų bylos vilkinimą sukėlė valdžios institucijų padarytos klaidos arba neveiklumas. Ypač, kuomet 1998 m. gegužės 20 d. Panevėžio apygardos teismas bylą grąžino nagrinėti iš naujo, nes žemesnės instancijos teismas neišnagrinėjo kai kurių šalių reikalavimų. Be to, kadangi žemesnių instancijų teismai nenustatė ir neįvertino visų bylos aplinkybių, LAT turėjo du kartus grąžinti bylą nagrinėti pirmosios instancijos teismui. Atsižvelgdamas į visą jam pateiktą bylos medžiagą ir į nusistovėjusią praktiką šiuo klausimu, EŽTT konstatavo, kad šioje byloje civilio proceso trukmė buvo per ilga ir neatitiko „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimo. Todėl buvo pažeista EŽTK 6 str. 1 d.

Vadovaudamasis EŽTK 6 str. 1 d., pareiškėjas taip pat skundėsi, kad teismai buvo šališki ir nepaisė bylai reikšmingų aplinkybių. Šiuo klausimu EŽTT priminė, jog jis nenagrinėja vidaus teismų priimtų sprendimų apeliacine tvarka ir tai, kad pagal bendrą taisyklę jiems pateiktus įrodymus vertina nacionaliniai teismai. Pagal EŽTK, EŽTT užduotis yra nustatyti, ar bylos nagrinėjimas kaip visuma buvo teisingas. Atsižvelgdamas į pareiškėjo pateiktą medžiagą, EŽTT pastebėjo, kad civilinio proceso metu pareiškėjas galėjo pateikti visus savo interesų gynybai būtinus argumentus ir teisminės institucijos juos tinkamai įvertino. Jo skundus trijų instancijų teismai išnagrinėjo ir atmetė kaip nepagrįstus. Vidaus teismų priimti sprendimai nėra nepagrįsti ar savavališki. Todėl ši pareiškimo dalis pagal EŽTK 35 str. 3 d. ir 4 d. buvo atmesta kaip aiškiai nepagrįsta.

Taigi EŽTT nusprendė, kad buvo pažeista EŽTK 6 str. 1 d. ir valstybė atsakovė turi sumokėti pareiškėjui 1 500 EUR (tūkstantį penkis šimtus eurų) neturinei žalai atlyginti bei priteisė palūkanas už įpareigojimų nevykdymo laiką.

6. ALEKSA PRIEŠ LIETUVĄ

Byla EŽTT pateikta 2005 m. skundžiant per ilgą bylos, susijusios su nuosavybės teisės į žemę pripažinimu, nagrinėjimą. Byla Kauno miesto apylinkės teisme buvo pradėta nagrinėti 1994 m. birželio 3 d.

EŽTT pažymėjo, kad nors civilinis procesas buvo pradėtas 1994 m., tačiau į EŽTT jurisdikciją patenkantis terminas prasideda tik nuo 1995 m. birželio 20 d., kuomet EŽTK buvo ratifikuota ir įsigaliojo Lietuvoje ir tęsiasi iki 2005 m. sausio 26 d. Bendras bylos nagrinėjimo proceso terminas 3 pakopų teismuose sudaro devynerius metus ir septynis mėnesius. Taip pat EŽTT pastebėjo, kad užsitęsęs bylos procesas priklauso ir nuo paties pareiškėjo kaltės, kadangi nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 1999 m. liepos 1 d. bylos nagrinėjimo atidėjimas buvo susijęs su vieno iš pareiškėjo giminaičių, kuris šioje byloje irgi buvo ieškovas, liga. EŽTT pabrėžė, kad, vertinant aplinkybes ir atsižvelgiant į tokius kriterijus kaip bylos kompleksiskumas ir pareiškėjo bei atitinkamų valdžios institucijų elgesys, prižasčių tokiam ilgam bylos nagrinėjimui nėra. Išnagrinėjęs skundą iš esmės, EŽTT pažymėjo, kad bylos nagrinėjimo procesas buvo sudėtingas dėl dalyvių skaičiaus gausos, keleto tarpusavyje susijusių teismo procesų, tebevykstančių teisės aktų pataisymų bei restitucijos aspekto, tačiau pateisinti tokio ilgo bylos nagrinėjimo proceso vis tiek negalėjo.

Taigi EŽTT konstatavo, kad EŽTK 6 str. 1 d. buvo pažeista, taip pat konstatavo, kad buvo pažeistas EŽTK 1 protokolo 1 str.: „kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę disponuoti savo nuosavybe. Iš nieko negali būti atimta jo nuosavybė, nebent visuomenės interesais ir tik remiantis įstatymu arba tarptautinės teisės bendraisiais principais“. EŽTT nuomone, pareiškėjas susidūrė su tam tikrais savo teisių apribojimais disponuoti savo nuosavybe.

Pagal EŽTK 44 str. 2 d. valstybei per tris mėnesius buvo pavesta pareiškėjui sumokėti 1 000 eurų neturtinės žalos atlyginimo (nors pareiškėjas reikalavo 180 000 eurų turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo) ir 655 eurai bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.

7. IGARIENĖ IR PETRAUSKIENĖ PRIEŠ LIETUVĄ

Byla EŽTT pateikta 2005 m. skundžiant per ilgą bylos, susijusios su nuosavybės teisės į žemę pripažinimu, nagrinėjimą. Byla Kauno apylinkės teisme kartu su V. Aleksos byla buvo pradėta nagrinėti 1994 m. birželio 3 dieną.

EŽTT pažymėjo, kad nors civilinis procesas buvo pradėtas 1994 m., tačiau į EŽTT jurisdikciją patenkantis terminas prasideda tik nuo 1995 m. birželio 20 d., kuomet EŽTK buvo ratifikuota ir įsigaliojo Lietuvoje ir tęsiasi iki 2005 m. sausio 26 d. Bendras bylos nagrinėjimo proceso terminas 3 pakopų teismuose sudaro devynerius metus ir septynis mėnesius. Taip pat EŽTT sutiko su Vyriausybės nuomone, kad nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 1999 m. liepos 1 d. bylos nagrinėjimas buvo atidėtas dėl vieno iš pareiškėjo giminaičių, kuris šioje byloje irgi buvo ieškovas, ligos, tačiau pažymėjo, kad šis bylos nagrinėjimo sustabdymas buvo susijęs su vienu iš ieškovų – V. Aleksa, tačiau nebuvo susiję su kitais ieškovais, kurie negali būti laikomi atsakingais už termino praleidimą. Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad žemesnės instancijos teismui nesugebėjus tinkamai įvertinti atitinkamų bylos aplinkybių LAT grąžino bylą nagrinėti iš naujo net 2 kartus. Be to, reikėtų atkreipti dėmesį, kad, LAT bylą grąžinus nagrinėti *de novo* Kauno miesto apylinkės teismui, pastarajam prireikė 3,5 metų naujam sprendimui priimti, EŽTT pabrėžė, kad, vertinant aplinkybes ir atsižvelgiant į tokius kriterijus kaip bylos kompleksiskumas ir pareiškėjo bei atitinkamų valdžios institucijų elgesys, priešasčių tokiam ilgam bylos nagrinėjimui nėra.

Išnagrinėjęs skundą iš esmės, EŽTT pažymėjo, kad bylos nagrinėjimo procesas buvo sudėtingas dėl dalyvių skaičiaus gausos, keleto tarpusavyje susijusių teismo procesų, tebevykstančių teisės aktų pataisymų bei restitucijos aspekto, tačiau nepateisino tokio ilgo bylos nagrinėjimo proceso.

Taigi EŽTT konstatavo, kad EŽTK 6 str. 1 d. buvo pažeista, taip pat konstatavo, kad buvo pažeistas EŽTK 1 protokolo 1 str. Teismo nuomone, pareiškėjas susidūrė su tam tikrais savo teisių apribojimais disponuoti savo nuosavybe.

EŽTT neįžvelgė sąsajų tarp rastų pažeidimų ir tariamos materialinės žalos, todėl pagal EŽTK 44 str. 2 d. valstybei per tris mėnesius buvo pavesta kiekvienam pareiškėjui sumokėti po 4 500 eurų neturtinės žalos atlyginimo (nors pareiškėjas reikalavo 36 500 eurų turtinės ir 100 000 eurų neturtinės žalos atlyginimo). Pareiškėjai neprašė atlyginti bylinėjimosi išlaidų, todėl EŽTT šio klausimo nesprendė.

Pastaba. Aprašant EŽTT priimtus sprendimus byloje prieš Lietuvą naudotasi Teisingumo ministerijos interneto svetainėje www.tm.lt pateikta medžiaga.

8. APYLINKIŲ TEISMŲ PRIIMTŲ SPRENDIMŲ PAKEITIMO BEI PANAIKINIMO TENDENCIJOS

Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose išlieka priimamų sprendimų skaičiaus didėjimo tendencija – 2009 m. buvo priimti 7 6984 sprendimai civilinėse bylose, t. y. 29 proc. daugiau negu 2008 m. (59605 sprendimai) ir 58 proc. daugiau negu 2007 m. (48 738 sprendimai). Viso apeliacine tvarka apskųsti 689 sprendimai (1 proc.). Vilniaus apygardos teismui apskųsti 689 apylinkių teismų sprendimai (1 proc.). Daugiausia apeliacine tvarka buvo skundžiami Vilniaus m. 1 apylinkės teismo priimti sprendimai civilinėse bylose – iš 22 749 sprendimų apskųsti 409 (2 proc.), Varėnos rajono apylinkės teismo – iš 1 682 sprendimų apskųsti 28 (2 proc.), Ignalinos rajono apylinkės teismo sprendimai – iš 1 048 sprendimų apskųsti 16 (2 proc.), Molėtų rajono apylinkės teismo sprendimai – iš 1 057 apskųsti 16 sprendimų (2 proc.).

Iš apeliacine tvarka apskųstų Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 76 984 sprendimų 200 (29 proc.) pakeista, 226 (33 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) sprendimų pakeista Druskininkų miesto apylinkės teisme priimtų sprendimų – 25 proc., Visagino miesto apylinkės teismo sprendimų – 23 proc., Vilniaus m. 1 apylinkės teismo sprendimų – 22 proc. Daugiausia pakeista Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo sprendimų – 92, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo – 40, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo – 25. Daugiausia (procentine išraiška) sprendimų panaikinta Ignalinos rajono apylinkės teisme – 44 proc., Švenčionių rajono apylinkės teisme – 42 proc., Zarasų rajono apylinkės teisme – 40 proc. Daugiausia sprendimų panaikinta Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme – 70, Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme – 50. Palyginus su 2008 m., pakeistų sprendimų skaičius sumažėjo, bet procentinė panaikintų sprendimų išraiška padidėjo; panaikintų sprendimų tiek skaičius, tiek jų procentinė išraiška padidėjo. Tuo tarpu palyginus su 2007 m., pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius ir jų procentinė išraiška padidėjo (1 lentelė).

1 lentelė

Apylinkių teismai	Vilniaus apygardos teismas																				
	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta sprendimų	Apskųsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskųsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskųsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai
Vilniaus m. 1	22 749	409	2 %	92	22 %	78	19 %	18 464	342	2 %	63	18 %	73	21 %	15 579	375	2 %	76	20 %	66	18 %
Vilniaus m. 2	17 792	234	1 %	40	17 %	50	21 %	13 266	211	2 %	36	17 %	42	20 %	10 431	263	3 %	57	22 %	54	21 %
Vilniaus m. 3	11 196	123	1 %	25	20 %	13	11 %	7 581	125	2 %	16	13 %	26	21 %	5 195	129	2 %	14	11 %	32	25 %
Vilniaus m. 4	2 305	20	1 %	4	20 %	5	25 %	1 909	8	0 %	1	13 %	1	13 %	1 424	23	2 %	5	22 %	4	17 %
Vilniaus r.	4 284	53	1 %	11	21 %	12	23 %	3 967	94	2 %	17	18 %	19	20 %	3 351	83	2 %	15	18 %	17	20 %
Druskininkų m.	1 700	20	1 %	5	25 %	7	35 %	1 163	12	1 %	2	17 %	4	33 %	1 097	14	1 %	3	21 %	3	21 %
Visagino m.	1 627	22	1 %	5	23 %	7	32 %	1 512	22	1 %	5	23 %	7	32 %	1 302	35	3 %	6	17 %	4	11 %
Ignalinos r.	1 048	16	2 %	1	6 %	7	44 %	903	8	1 %			3	38 %	782	10	1 %	1	10 %	3	30 %
Molėtų r.	1 057	16	2 %	2	13 %	5	31 %	668	20	3 %	2	10 %	7	35 %	591	11	2 %	2	18 %	4	36 %
Šalčininkų r.	1 896	19	1 %	4	21 %	5	26 %	1 336	23	2 %	3	13 %	4	17 %	1 222	24	2 %	2	8 %	3	13 %
Švenčionių r.	1 362	12	1 %		0 %	5	42 %	1 061	15	1 %			2	13 %	908	3	0 %			1	33 %
Trakų r.	3 367	38	1 %	4	11 %	12	32 %	2 808	34	1 %	3	9 %	8	24 %	2 341	43	2 %	7	16 %	6	14 %
Ukmergės r.	2 660	19	1 %	2	11 %	4	21 %	2 298	15	1 %	4	27 %	4	27 %	2 070	17	1 %	4	24 %	5	29 %
Varėnos r.	1 682	28	2 %	3	11 %	11	39 %	1 038	21	2 %	4	19 %	3	14 %	963	25	3 %	6	24 %	6	24 %
Zarasų r.	1 171	5	0 %	1	20 %	2	40 %	832	11	1 %	1	9 %	1	9 %	795	10	1 %			4	40 %
Širvintų r.	1 088	15	1 %	1	7 %	3	20 %	799	15	2 %	3	20 %	5	33 %	687	24	3 %	4	17 %		
Iš viso:	76 984	689	1 %	200	29 %	226	33 %	59 605	976	2 %	160	16 %	209	21 %	48 738	1 089	2 %	202	19 %	212	19 %

Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. metais buvo priimti 57 476 sprendimai. Apeliacine tvarka apskųsti 708 sprendimai, arba 1 proc. nuo visų priimtų sprendimų. Palyginus su ankstesniais metais, išlieka apskųstų sprendimų skaičiaus didėjimo tendencija. Apeliacine tvarka daugiausia sprendimų apskūsta Lazdijų rajono apylinkės teisme – iš 839 priimtų sprendimų apskūsti 18 (2 proc.), Kauno rajono apylinkės teisme iš 3554 priimtų sprendimų apskūsti 68 (2 proc.), Alytaus rajono apylinkės teisme iš 6 056 priimtų sprendimų apskūsti 38 sprendimai (2 proc.).

Iš apeliacine tvarka apskųstų Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų 708 sprendimų 132 (19 proc.) – pakeisti, 166 (23 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Lazdijų rajono apylinkės teismo sprendimų – 39 proc., Vilkaviškio rajono apylinkės teismo – 26 proc., Kauno ir Alytaus rajonų apylinkės teismų – po 24 proc. Vertinant pakeistų teismų sprendimų skaičių, darytina išvada, kad daugiausia pakeista Kauno miesto ir Alytaus rajono apylinkės teismų sprendimų – atitinkamai 57 ir 23. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Kauno rajono apylinkės teismo sprendimų – 34 proc., Prienų rajono apylinkės teismo – 29 proc., Alytaus rajono apylinkės teismo – 27 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Kauno miesto apylinkės teismo sprendimų – 83 ir Alytaus rajono apylinkės teismo – 26. Palyginus tiek su 2008 m., tiek su 2007 m., pakeistų sprendimų skaičius ir jų procentinė išraiška padidėjo, tuo tarpu panaikintų sprendimų – sumažėjo (2 lentelė).

2 lentelė

Kauno apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai
Kauno m.	28 097	358	1 %	57	16 %	83	23 %	20 365	324	2 %	44	14 %	83	26 %	16 686	342	2 %	48	14 %	94	27 %
Kauno r.	3 554	68	2 %	16	24 %	23	34 %	2 922	74	3 %	16	22 %	22	30 %	2 851	68	2 %	8	12 %	21	31 %
Alytaus r.	6 056	96	2 %	23	24 %	26	27 %	5 455	72	1 %	14	19 %	24	33 %	4 432	62	1 %	12	19 %	10	16 %
Jonavos r.	3 624	40	1 %	9	23 %	8	20 %	3 158	36	1 %	10	28 %	7	19 %	2 861	33	1 %	4	12 %	5	15 %
Jurbarko r.	1 415	16	1 %	2	13 %	4	25 %	1 146	11	1 %	4	36 %	4	36 %	1 109	17	2 %	1	6 %	8	47 %
Kaišiadorių r.	1 753	20	1 %	1	5 %	3	15 %	1 453	14	1 %	2	14 %	4	29 %	1 246	18	1 %	2	11 %	5	28 %
Lazdijų r.	839	18	2 %	7	39 %	1	6 %	668	7	1 %	1	14 %	3	43 %	680	14	2 %	3	21 %	4	29 %
Marijampolės r.	7 241	44	1 %	9	20 %	8	18 %	5 448	54	1 %	11	20 %	15	28 %	4 679	33	1 %	7	21 %	7	21 %
Prienų r.	1 510	21	1 %	2	10 %	6	29 %	1 287	22	2 %	1	5 %	9	41 %	1 174	25	2 %	2	8 %	5	20 %
Šakių r.	1 304	8	1 %	1	13 %	1	13 %	1 288	14	1 %	3	21 %	2	14 %	1 167	6	1 %	1	17 %	2	33 %
Vilkaviškio r.	2 083	19	1 %	5	26 %	3	16 %	1 856	10	1 %			5	50 %	1 605	17	1 %	3	18 %	7	41 %
Iš viso:	57 476	708	1 %	132	19 %	166	23 %	45 046	638	1 %	106	17 %	178	28 %	38 490	635	2 %	91	14 %	168	26 %

Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimta 32 728 sprendimų. Apeliacinė tvarka apskūsta 510 sprendimų, arba 2 proc. Palyginus tiek su 2008 m., tiek su 2007 m., apskūstų sprendimų skaičius padidėjo. Daugiausia apeliacinė tvarka buvo skundžiami Skuodo rajono apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 603 priimtų sprendimų apskūsti 22 (4 proc.), Palangos miesto apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 1247 priimtų sprendimų apskūsti 43 (3 proc.), Kretingos rajono apylinkės teismo – iš 1 810 priimtų sprendimų apskūsti 42 (2 proc.) sprendimai.

Iš apeliacinė tvarka apskūstų Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų 510 sprendimų 105 (21 proc.) – pakeisti, 124 (24 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Šilalės rajono apylinkės teismo sprendimų – 33 proc., Tauragės rajono apylinkės teismo – 27 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimų – 52 ir Tauragės miesto apylinkės teismo – 12. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Tauragės rajono apylinkės teismo sprendimų – 38 proc., Palangos miesto apylinkės teismo – 37 proc., Kretingos rajono apylinkės teismo – 26 proc., Klaipėdos miesto apylinkės teismo – 25 proc. Pagal skaičių daugiausia sprendimų panaikinta Klaipėdos miesto apylinkės teismo sprendimų – 60, Tauragės rajono apylinkės teisme – 17, Palangos miesto apylinkės teisme – 16. Palyginus su 2008 m., pakeistų sprendimų skaičius padidėjo, bet procentinė panaikintų sprendimų išraiška sumažėjo; panaikintų sprendimų tiek skaičius, tiek jų procentinė išraiška padidėjo. Tuo tarpu, palygintus su 2007 m., pakeistų sprendimų skaičius padidėjo, o jų procentinė išraiška nepakito; panaikintų sprendimų skaičius sumažėjo, o jų procentinė išraiška padidėjo (3 lentelė).

3 lentelė

Klaipėdos apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai
Klaipėdos m.	17 406	239	1 %	52	22 %	60	25 %	13 192	209	2 %	52	25 %	46	22 %	11 955	204	2 %	48	24 %	66	32 %
Klaipėdos r.	2 451	27	1 %	6	22 %	3	11 %	2 158	31	1 %	8	26 %	3	10 %	1 925	40	2 %	8	20 %	9	23 %
Palangos m.	1 247	43	3 %	5	12 %	16	37 %	880	49	6 %	13	27 %	13	27 %	944	25	3 %	2	8 %	8	32 %
Kretingos r.	1 810	42	2 %	6	14 %	11	26 %	1 520	35	2 %	8	21 %	8	21 %	1 373	27	2 %	4	15 %	9	33 %
Plungės r.	2 494	31	1 %	5	16 %	5	16 %	2 063	24	1 %	3	13 %	2	8 %	1 684	23	1 %	6	26 %	2	9 %
Šilalės r.	776	18	2 %	6	33 %	2	11 %	818	13	2 %	4	31 %	3	23 %	751	15	2 %	1	7 %	4	27 %
Šilutės r.	3 280	43	1 %	10	23 %	9	21 %	2 702	44	2 %	9	20 %	14	32 %	2 582	39	2 %	8	21 %	8	21 %
Tauragės r.	2 661	45	2 %	12	27 %	17	38 %	2 383	17	1 %	3	18 %	6	35 %	2 128	20	1 %	4	20 %	6	30 %
Skuodo r.	603	22	4 %	3	14 %	1	5 %	598	10	2 %	2	20 %	2	20 %	477	12	3 %	3	25 %	4	33 %
Iš viso:	32 728	510	2 %	105	21 %	124	24 %	26 314	432	2 %	102	23 %	97	22 %	23 819	405	2 %	84	21 %	116	29 %

Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimti 27 848 sprendimai. Apeliacine tvarka apskūsti 671 sprendimai, arba 2 proc.

Palyginus tiek su 2008 m., tiek su 2007 m., apskūstų sprendimų skaičius padidėjo, nors procentinė išraiška nepakito. Daugiausia apeliacine tvarka buvo skundžiami Radviliškio rajono apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 2451 priimtų sprendimų apskūsti 86 (4 proc.), Kelmės rajono apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 1 319 priimtų sprendimų apskūsti 45 (3 proc.), Joniškio rajono apylinkės teismo – iš 1 120 priimtų sprendimų apskūsta 30 (3 proc.) sprendimų.

Iš apeliacine tvarka apskūstų Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų 371 sprendimų 82 (12 proc.) – pakeisti, 151 (23 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Radviliškio rajono apylinkės teismo sprendimų – 20 proc., Šiaulių rajono apylinkės teismo – 18 proc., Joniškio rajono apylinkės teismo – 17 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Šiaulių miesto apylinkės teismo sprendimų – 27. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Raseinių rajono apylinkės teismo sprendimų – 45 proc., Akmenės rajono apylinkės teismo – 29 proc., Pakruojo rajono apylinkės teismo – 26 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Šiaulių miesto apylinkės teismo sprendimų – 49 ir Mažeikių rajono apylinkės teismo – 21. Palyginus tiek su 2008 m., tiek su 2007 m., pakeistų sprendimų skaičius ir jų procentinė išraiška padidėjo. Tuo tarpu palyginus su 2008 m., panaikintų sprendimų skaičius sumažėjo, palyginus su 2007 m., panaikintų sprendimų skaičius padidėjo, o jų procentinė išraiška sumažėjo (4 lentelė).

4 lentelė

Šiaulių apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai
Šiaulių m.	9 712	250	3%	27	11%	49	20%	7 290	169	2%	22	13%	49	29%	6 101	140	2%	13	9%	41	29%
Šiaulių r.	2 153	34	2%	6	18%	8	24%	1 863	26	1%	1	4%	11	42%	1 671	31	2%			6	19%
Akmenės r.	1 622	7	0%	1	14%	2	29%	1 677	10	1%	3	30%	1	10%	1 531	6	0%	1	17%	2	33%
Joniškio r.	1 120	30	3%	5	17%	7	23%	1 002	35	3%	4	11%	14	40%	958	24	3%	3	13%	4	17%
Kelmės r.	1 319	45	3%	7	16%	10	22%	1 084	26	2%	3	12%	10	38%	974	28	3%	3	11%	7	25%
Mažeikių r.	3 995	84	2%	7	8%	21	25%	3 041	77	3%	5	6%	24	31%	2 771	44	2%	9	20%	9	20%
Pakruojo r.	992	23	2%	1	4%	6	26%	1 098	15	1%			9	60%	1 082	19	2%	4	21%	9	47%
Radviliškio r.	2 451	86	4%	17	20%	18	21%	3 049	73	2%	4	5%	34	47%	2 460	46	2%	1	2%	22	48%
Raseinių r.	1 548	40	3%	2	5%	18	45%	1 374	30	2%	3	10%	10	33%	1 301	25	2%	3	12%	5	20%
Telšių r.	2 936	72	2%	9	13%	12	17%	2 146	43	2%	3	7%	13	30%	1 962	50	3%	9	18%	20	40%
Iš viso:	27 848	671	2%	82	12%	151	23%	23 624	504	2%	48	10%	175	35%	20 811	413	2%	46	11%	125	30%

Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimti 23 844 sprendimai. Apeliacine tvarka apskūsti 262 sprendimai, arba 1 proc. Palyginus su 2008 m. ir 2007 m., apskūstų sprendimų skaičius padidėjo. Daugiausia apeliacine tvarka buvo skundžiami Panevėžio miesto apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 10 207 priimtų sprendimų apskūsti 130 (1 proc.), Utenos rajono apylinkės teismo priimti sprendimai – iš 2 665 priimtų sprendimų apskūsti 35 (1 proc.), Rokiškio rajono apylinkės teismo – iš 2 242 priimtų sprendimų apskūsti 26 (1 proc.) sprendimai.

Iš apeliacine tvarka apskūstų Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų 262 sprendimų 50 (19 proc.) – pakeisti, 37 (14 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Pasvalio rajono apylinkės teismo sprendimų – 30 proc., Panevėžio miesto apylinkės teismo – 22 proc., Biržų rajono apylinkės teismo – 21 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Panevėžio miesto apylinkės teismo sprendimų – 29. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Pasvalio rajono apylinkės teismo sprendimų – 30 proc., Biržų rajono apylinkės teismo – 29 proc., Kupiškio rajono apylinkės teismo 23 proc. Pagal skaičių daugiausia sprendimų panaikinta Panevėžio miesto apylinkės teisme – 17. Palyginus tiek su 2008 m., tiek su 2007 m., pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius ir procentinė jų išraiška padidėjo (5 lentelė).

5 lentelė

Panevėžio apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai	Priimta sprendimų	Apskūsta sprendimų	Procentai	Pakeista sprendimų	Procentai	Panaikinta sprendimų	Procentai
Panevėžio m.	10 207	130	1 %	29	22 %	17	13 %	8 105	102	1 %	16	16 %	22	22 %	7 036	130	2 %	21	16 %	41	32 %
Anykščių r.	1 311	12	1 %	1	8 %		0 %	1 131	21	2 %	3	14 %	6	29 %	1 082	18	2 %	5	28 %	8	44 %
Biržų r.	1 352	14	1 %	3	21 %	4	29 %	1 244	8	1 %			3	38 %	1 130	8	1 %			3	38 %
Kėdainių r.	3 661	22	1 %	4	18 %	4	18 %	2 987	28	1 %	1	4 %	6	21 %	2 797	24	1 %	5	21 %	5	21 %
Kupiškio r.	1 263	13	1 %		0 %	3	23 %	1 009	13	1 %			2	15 %	1 037	1	0 %				
Pasvalio r.	1 143	10	1 %	3	30 %	3	30 %	998	13	1 %	1	8 %	5	38 %	829	14	2 %	1	7 %	6	43 %
Rokiškio r.	2 242	26	1 %	3	12 %	2	8 %	2 313	13	1 %	3	23 %	4	31 %	1 859	30	2 %	5	17 %	6	20 %
Utenos r.	2 665	35	1 %	7	20 %	4	11 %	2 005	24	1 %	1	4 %	5	21 %	1 717	23	1 %			7	30 %
I viso:	23 844	262	1 %	50	19 %	37	14 %	19 792	222	1 %	25	11 %	53	24 %	17 487	248	1 %	21	8 %	76	31 %

9. APYLINKIŲ TEISMŲ PRIIMTŲ NUOSPRENDŽIŲ PAKEITIMO BEI PANAIKINIMO TENDENCIJOS

Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimta 5 112 nuosprendžių. Apeliacine tvarka apskųsta 980 nuosprendžių, arba 19 proc. Palyginus su 2007 m. bei 2008 m., apskųstų nuosprendžių skaičius padidėjo. Didžiausias apeliacine tvarka skundžiamų nuosprendžių procentas buvo Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme – iš 1430 priimtų nuosprendžių apskųsti 295 (21 proc.), Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme – iš 895 priimtų nuosprendžių apskųsti 214 (24 proc.), Vilniaus miesto 3 apylinkės teisme – iš 743 priimtų nuosprendžių apskųstas 161 (22 proc.) nuosprendis.

Iš apeliacine tvarka apskųstų Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 5 112 nuosprendžių 226 (23 proc.) – pakeisti, 91 (9 proc.) – panaikintas. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Molėtų rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 54 proc., Širvintų rajono apylinkės teismo – 44 proc., Vilniaus miesto 4 apylinkės teismo – 40 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo nuosprendžių – 78 ir Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo – 45. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Šalčininkų rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 22 proc., Vilniaus miesto 4 apylinkės teismo – 17 proc., Visagino miesto apylinkės teismo – 16 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo nuosprendžių – 25 ir Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo – 26. Palyginus su 2008 m. ir 2007 m., pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius padidėjo (6 lentelė).

6 lentelė

Vilniaus apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai
Vilniaus m. 1	1 430	295	21 %	78	26 %	25	9 %	1 447	288	20 %	81	28 %	17	6 %	1 506	281	19 %	56	20 %	20	7 %
Vilniaus m. 2	895	214	24 %	45	21 %	26	12 %	890	194	22 %	33	17 %	14	7 %	1 002	204	20 %	52	25 %	24	12 %
Vilniaus m. 3	743	161	22 %	21	13 %	9	6 %	697	144	21 %	31	22 %	8	6 %	776	177	23 %	24	14 %	12	7 %
Vilniaus m. 4	174	35	20 %	14	40 %	6	17 %	144	14	10 %	4	29 %			170	29	17 %	7	24 %	1	3 %
Vilniaus r.	358	55	15 %	12	22 %	5	9 %	380	70	18 %	13	19 %	8	11 %	414	57	14 %	16	28 %	4	7 %
Druskininkų m.	81	16	20 %	6	38 %	1	6 %	93	19	20 %	6	32 %	1	5 %	103	10	10 %	5	50 %	3	30 %
Visagino m.	155	31	20 %	6	19 %	5	16 %	144	29	20 %	3	10 %	5	17 %	178	25	14 %	5	20 %	3	12 %
Ignalinos r.	155	13	8 %	2	15 %			113	9	8 %	2	22 %			167	9	5 %				
Molėtų r.	83	13	16 %	7	54 %	1	8 %	83	9	11 %	1	11 %			104	15	14 %	5	33 %	2	13 %
Šalčininkų r.	193	18	9 %	4	22 %	4	22 %	160	13	8 %	5	38 %	2	15 %	192	20	10 %	6	30 %	1	5 %
Švenčionių r.	100	9	9 %	3	33 %	1	11 %	66	9	14 %			1	11 %	67	11	16 %	3	27 %	1	9 %
Trakų r.	251	40	16 %	8	20 %	3	8 %	212	25	12 %	3	12 %			222	32	14 %	6	19 %	3	9 %
Ukmergės r.	175	23	13 %	5	22 %	1	4 %	188	33	18 %	8	24 %	1	3 %	231	27	12 %	10	37 %	1	4 %
Varėnos r.	161	32	20 %	8	25 %	3	9 %	113	22	19 %	6	27 %	1	5 %	142	31	22 %	10	32 %	3	10 %
Zarasų r.	87	16	18 %	3	19 %	1	6 %	101	11	11 %	1	9 %	5	45 %	119	13	11 %	2	15 %		
Širvintų r.	71	9	13 %	4	44 %			61	8	13 %			2	25 %	95	17	18 %	4	24 %		
Iš viso:	5 112	980	19 %	226	23 %	91	9 %	4 892	897	18 %	197	22 %	65	7 %	5 488	958	17 %	211	22 %	78	8 %

Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimti 4 344 nuosprendžiai. Apeliacine tvarka apskūsti 666 nuosprendžiai, arba 15 proc. Palyginus su 2007 m. bei 2008 m., apskūstų nuosprendžių skaičius sumažėjo. Didžiausias apeliacine tvarka skundžiamų nuosprendžių procentas buvo Jonavos rajono apylinkės teisme – iš 242 priimtų nuosprendžių apskūsta 50 (21 proc.), Kaišiadorių rajono apylinkės teisme – iš 210 priimtų nuosprendžių apskūstas 41 (20 proc.) ir Alytaus rajono apylinkės teisme – iš 433 priimtų nuosprendžių apskūsti 82 (19 proc.) nuosprendžiai.

Iš apeliacine tvarka apskūstų Kauno apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 4 344 nuosprendžių 157 (24 proc.) – pakeisti, 62 (9 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Kauno miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 28 proc., Jonavos rajono apylinkės teismo – 30 proc., Kaišiadorių rajono apylinkės teismo – 29 proc., Lazdijų rajono apylinkės teismo – 28 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Kauno miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 77, Alytaus rajono apylinkės teismo – 15, Jonavos rajono apylinkės teismo – 15. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Kauno miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 12 proc., Kauno rajono apylinkės teismo – 18 proc., Vilkaviškio rajono apylinkės teismo – 11 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Kauno miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 32 ir Kauno rajono apylinkės teismo – 10. Palyginus su 2008 m. ir 2007 m., pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius sumažėjo (7 lentelė).

7 lentelė

Kauno apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai
Kauno m.	1 881	271	14 %	77	28 %	32	12 %	1 821	317	17 %	92	29 %	44	14 %	2 111	314	15 %	97	31 %	33	11 %
Kauno r.	319	55	17 %	7	13 %	10	18 %	280	44	16 %	14	32 %	5	11 %	359	43	12 %	14	33 %	6	14 %
Alytaus r.	433	82	19 %	15	18 %	5	6 %	426	85	20 %	9	11 %			394	64	16 %	19	30 %	4	6 %
Jonavos r.	242	50	21 %	15	30 %	2	4 %	255	47	18 %	17	36 %	11	23 %	288	40	14 %	10	25 %	6	15 %
Jurbarko r.	193	22	11 %	5	23 %	1	5 %	145	20	14 %	4	20 %	2	10 %	220	13	6 %	5	38 %		
Kaišiadorių r.	210	41	20 %	12	29 %	2	5 %	215	46	21 %	8	17 %	7	15 %	303	40	13 %	10	25 %	4	10 %
Lazdijų r.	222	18	8 %	5	28 %	1	6 %	174	13	7 %	4	31 %			238	32	13 %	8	25 %	2	6 %
Marijampolės r.	398	64	16 %	10	16 %	5	8 %	348	46	13 %	5	11 %	5	11 %	470	80	17 %	13	16 %	5	6 %
Prienų r.	135	18	13 %	4	22 %			137	21	15 %	4	19 %	4	19 %	146	22	15 %	11	50 %	5	23 %
Šakių r.	118	17	14 %	2	12 %	1	6 %	97	17	18 %	4	24 %			144	25	17 %	5	20 %	2	8 %
Vilkaviškio r.	193	28	15 %	5	18 %	3	11 %	198	54	27 %	14	7 %	5	3 %	289	25	9 %	9	36 %	6	24 %
Iš viso	4 344	666	15 %	157	24 %	62	9 %	4 096	710	17 %	175	25 %	83	12 %	4 962	698	14 %	201	29 %	73	10 %

Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimti 2 426 nuosprendžiai. Apeliacine tvarka apskūsti 587 nuosprendžiai, arba 24 proc. Palyginus su 2007 m. bei 2008 m., apskūstų nuosprendžių skaičius padidėjo. Didžiausias apeliacine tvarka skundžiamų nuosprendžių procentas buvo Klaipėdos miesto apylinkės teisme – iš 985 priimtų nuosprendžių apskūsti 324 (33 proc.), Klaipėdos rajono apylinkės teisme – iš 248 priimtų nuosprendžių apskūsti 56 (23 proc.), Šilutės rajono apylinkės teisme – iš 219 priimtų nuosprendžių apskūsti 45 (21 proc.) nuosprendžiai.

Iš apeliacine tvarka apskūstų Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 2 426 nuosprendžių 162 (28 proc.) – pakeisti, 43 (7 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Palangos miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 53 proc., Plungės rajono apylinkės teismo – 38 proc., Šilutės rajono apylinkės teismo – 36 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Klaipėdos miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 83, Plungės rajono apylinkės teismo – 16, Šilutės rajono apylinkės teismo – 16. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Skuodo rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 20 proc., Plungės rajono apylinkės teismo – 14 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Klaipėdos miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 17. Palyginus su 2008 m., pakeistų nuosprendžių skaičius sumažėjo, panaikintų – padidėjo, o palyginus su 2007 m., pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius padidėjo (8 lentelė).

8 lentelė

Klaipėdos apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai
Klaipėdos m.	985	324	33 %	83	26 %	17	5 %	1 081	287	27 %	91	32 %	19	7 %	1 087	276	25 %	56	20 %	19	7 %
Klaipėdos r.	248	56	23 %	12	21 %	5	9 %	195	41	21 %	14	34 %	1	2 %	198	50	25 %	20	40 %	4	8 %
Palangos m.	96	15	16 %	8	53 %			87	27	31 %	14	52 %	2	7 %	143	25	17 %	11	44 %		
Kretingos r.	163	25	15 %	6	24 %	3	12 %	118	17	14 %	4	24 %	2	12 %	147	15	10 %	2	13 %	2	13 %
Plungės r.	218	42	19 %	16	38 %	6	14 %	203	35	17 %	11	31 %	6	17 %	233	32	14 %	15	47 %		
Šilalės r.	117	20	17 %	7	35 %	1	5 %	97	18	19 %	5	28 %	1	6 %	133	37	28 %	7	19 %	8	22 %
Šilutės r.	219	45	21 %	16	36 %	3	7 %	212	46	22 %	15	33 %	3	7 %	290	41	14 %	12	29 %	7	17 %
Tauragės r.	266	50	19 %	12	24 %	6	12 %	285	48	17 %	18	38 %	3	6 %	309	34	11 %	8	24 %		
Skuodo r.	114	10	9 %	2	20 %	2	20 %	87	6	7 %					166	5	3 %	1	20 %		
Iš viso:	2 426	587	24 %	162	28 %	43	7 %	2 365	525	22 %	172	33 %	37	7 %	2 706	515	19 %	132	26 %	40	8 %

Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimti 2 185 nuosprendžiai. Apeliacine tvarka apskųstas 481 nuosprendis, arba 22 proc. Palyginus su 2007 m., apskųstų nuosprendžių skaičius išliko toks pats, o lyginant su 2008 m. – šis skaičius nežymiai padidėjo. Didžiausias apeliacine tvarka skundžiamų nuosprendžių procentas buvo Šiaulių miesto apylinkės teisme – iš 631 priimto nuosprendžio apskųsti 173 (27 proc.), Radviliškio rajono apylinkės teisme – iš 238 priimtų nuosprendžių apskųsti 76 (32 proc.), Joniškio rajono apylinkės teisme – iš 101 priimto nuosprendžio apskųsti 26 (26 proc.) nuosprendžiai.

Iš apeliacine tvarka apskųstų Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 2 185 nuosprendžių 131 (27 proc.) – pakeistas, 36 (8 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Pakruojo rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 46 proc., Radviliškio rajono apylinkės teismo – 41 proc., Mažeikių rajono apylinkės teismo – 37 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Šiaulių miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 33, Radviliškio rajono apylinkės teismo – 31. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Joniškio rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 15 proc., Mažeikių rajono apylinkės teismo – 12 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Šiaulių miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 14. Palyginus su 2008 m., pakeistų nuosprendžių skaičius padidėjo, o panaikintų – sumažėjo. Lyginant su 2007 m., pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius sumažėjo (9 lentelė).

9 lentelė

Šiaulių apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskųsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai
Šiaulių m.	631	173	27 %	33	19 %	14	8 %	636	222	35 %	50	23 %	25	11 %	780	203	26 %	71	35 %	15	7 %
Šiaulių r.	175	30	17 %	9	30 %	3	10 %	187	27	14 %	9	33 %	8	30 %	268	44	16 %	19	43 %	11	25 %
Akmenės r.	147	25	17 %	7	28 %	2	8 %	116	26	22 %	9	35 %	2	8 %	140	18	13 %	5	28 %		
Joniškio r.	101	26	26 %	5	19 %	4	15 %	109	13	12 %	2	15 %	2	15 %	167	21	13 %	6	29 %	2	10 %
Kelmės r.	147	20	14 %	3	15 %	1	5 %	139	18	13 %	5	28 %			189	19	10 %	7	37 %	2	11 %
Mažeikių r.	227	41	18 %	15	37 %	5	12 %	210	37	18 %	10	27 %	8	22 %	215	50	23 %	18	36 %	10	20 %
Pakruojo r.	163	33	20 %	15	46 %			135	18	13 %	3	17 %	2	11 %	247	29	12 %	11	38 %	4	14 %
Radviliškio r.	238	76	32 %	31	41 %	3	4 %	226	54	24 %	18	33 %	6	11 %	308	61	20 %	19	31 %	9	15 %
Raseinių r.	155	14	9 %	4	29 %			152	33	22 %	6	18 %	1	3 %	168	21	13 %	10	48 %	1	5 %
Telšių r.	201	43	21 %	9	21 %	4	9 %	171	29	17 %	7	24 %	2	7 %	142	15	11 %	7	47 %		
Iš viso:	2 185	481	22 %	131	27 %	36	8 %	2 081	477	23 %	119	25 %	56	12 %	2 624	481	18 %	173	36 %	54	11 %

Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esantys apylinkių teismai:

Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esančiuose apylinkių teismuose 2009 m. buvo priimta 2 020 nuosprendžių. Apeliacine tvarka apskūsti 372 nuosprendžiai, arba 18 proc. Palyginus su 2007 m., apskūstų nuosprendžių skaičius padidėjo, o su 2008 m. – sumažėjo. Didžiausias apeliacine tvarka skundžiamų nuosprendžių procentas buvo Kupiškio miesto apylinkės teisme – iš 87 priimtų nuosprendžių apskūsti 24 (28 proc.), Rokiškio rajono apylinkės teisme – iš 190 priimtų nuosprendžių apskūsti 49 (26 proc.), Kėdainių rajono apylinkės teisme – iš 326 priimtų nuosprendžių apskūsti 69 (21 proc.) nuosprendžiai.

Iš apeliacine tvarka apskūstų Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų priimtų 2 020 nuosprendžių 85 (23 proc.) – pakeisti, 31 (8 proc.) – panaikinti. Daugiausia (procentine išraiška) pakeista Kėdainių rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 28 proc., Kupiškio rajono apylinkės teismo – 29 proc. Pagal skaičių daugiausia pakeista Panevėžio miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 33, Kėdainių rajono apylinkės teismo – 19, Rokiškio rajono apylinkės teismo – 12. Daugiausia (procentine išraiška) panaikinta Anykščių rajono apylinkės teismo nuosprendžių – 22 proc., Biržų rajono apylinkės teismo – 18 proc. Pagal skaičių daugiausia panaikinta Panevėžio miesto apylinkės teismo nuosprendžių – 11. Palyginus su 2008 m., pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius sumažėjo, o palyginus su 2007 m., pakeistų nuosprendžių skaičius sumažėjo, o panaikintų – padidėjo (10 lentelė).

10 lentelė

Panevėžio apygardos teismas																					
Apylinkių teismai	2009 metai						2008 metai						2007 metai								
	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai	Priimta nuosprendžių	Apskūsta nuosprendžių	Procentai	Pakeista nuosprendžių	Procentai	Panaikinta nuosprendžių	Procentai
Panevėžio m.	747	132	18 %	33	25 %	11	8 %	757	173	23 %	47	27 %	10	6 %	918	162	18 %	46	28 %	10	6 %
Anykščių r.	142	23	16 %	3	13 %	5	22 %	125	22	18 %	8	36 %	5	23 %	133	18	14 %	11	61 %	1	6 %
Biržų r.	149	28	19 %	3	11 %	5	18 %	123	25	20 %	13	52 %	2	8 %	172	16	9 %	4	25 %	3	19 %
Kėdainių r.	326	69	21 %	19	28 %	6	9 %	360	74	21 %	14	19 %	8	11 %	458	68	15 %	20	29 %	7	10 %
Kupiškio r.	87	24	28 %	7	29 %	1	4 %	94	37	39 %	7	19 %	1	3 %	89	10	11 %	3	30 %		
Pasvalio r.	135	12	9 %	3	25 %	1	8 %	144	20	14 %	8	40 %	1	5 %	178	19	11 %	5	26 %		
Rokiškio r.	190	49	26 %	12	25 %	1	2 %	171	41	24 %	14	34 %	5	12 %	160	34	21 %	9	26 %	1	3 %
Utenos r.	244	35	14 %	5	14 %	1	3 %	175	21	12 %	6	29 %	3	14 %	270	28	10 %	7	25 %	1	4 %
Iš viso	2 020	372	18 %	85	23 %	31	8 %	1 949	413	21 %	117	28 %	35	8 %	2 378	355	15 %	105	30 %	23	6 %

10. DARBO KRŪVIŲ TEISMUOSE ANALIZĖ

10.1. DARBO KRŪVIŲ APYLINKIŲ TEISMUOSE ANALIZĖ

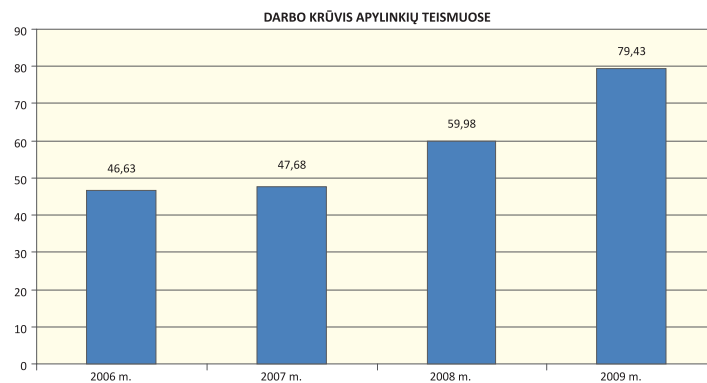
Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi Nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 straipsnio 21 punktu, atliko apylinkių teismų 2009 metų darbo krūvių analizę.

2009 metais apylinkių teismų bendras darbo krūvis buvo 79,43 (2008 m. – 59,98).

Bendras darbo krūvis parodo, kiek etaloninių bylų (baudžiamųjų, civilinių ir administracinių teisės pažeidimų (toliau – ATP) ir kitų supaprastintų procesinių dokumentų teisėjas išnagrinėja per mėnesį (į bendrąjį darbo krūvį įskaičiuojamas ir ikiteisminio tyrimo teisėjo darbo krūvis).

Apie darbo krūvio pokyčius galima spręsti iš 1 grafike pateiktų duomenų.

1 grafikas

1 grafike pateikti statistiniai duomenys rodo, kad apylinkių teismų darbo krūviai kasmet didėja. Ženklaus darbo krūvių augimas, prasidėjęs 2008 metais, kai per metus darbo krūvis padidėjo 25,9 procentais, 2009 metais tęsėsi – 2009 metais apylinkių teismų darbo krūvis, lyginant jį su 2008 metais, padidėjo dar 32,4 procentais.

Išnagrinėtų civilinių bylų skaičius padidėjo 25,5 procentais, baudžiamųjų bylų – 4,6 procentais. Taip pat išaugo išnagrinėtų ATP bylų skaičius. 2008 metais jų buvo išnagrinėta 80 405, 2009 metais – 87 498. Taigi išnagrinėtų ATP bylų skaičius padidėjo 7 093 (8,8 proc.) bylomis.

Be minėtų bylų analizuojamu laikotarpiu buvo išnagrinėta 7 351 ikiteisminio tyrimo dokumentais, 1 626 teikimais ir prašymais baudžiamųjų ir civilinių bylų vykdymo procese, 4 589 prašymų sankcionuoti nutarimą ir prašymų ATP bylų vykdymo procese daugiau negu 2008 metais. 2009 metais hipotekos ir įkeitimo dokumentų buvo išnagrinėta 4 589 mažiau negu 2008 metais.

2009 metais apylinkių teismų bendras darbo krūvis išliko labai nevienodas – nuo 47,65 Varėnos rajono apylinkės teisme iki 118,62 Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme. Bendras darbo krūvis šiuose teismuose skyrėsi 2,5 karto.

Didžiausią darbo krūvį turintys teismai išliko tie patys kaip ir 2008 metais. Pagal šį rodiklį pirmuoja Vilniaus miesto 1 ir Šiaulių miesto apylinkės teismai. Kiti teismai, 2008 metais buvę didžiausią darbo krūvį turinčių teismų tarpe, 2009 metais beveik nepasikeitė. Tik Klaipėdos rajono apylinkės teismo darbo krūvis, užpildžius laisvą teisėjo etatą, ženkliai sumažėjo.

Mažiausią darbo krūvį turintys teismai taip pat nesikeičia. Tai Varėnos, Lazdijų, Zarasų, Širvintų rajonų apylinkių teismai. 2009 metais mažiausią darbo krūvį turinčių teismų tarpą papildė Šilalės rajono apylinkės teismas, o Palangos miesto apylinkės teismas, darbo krūviui padidėjus nuo 38,12 iki 58,76 etaloninių bylų ir kitų supaprastintų dokumentų per mėnesį, 2009 metais jau nebeįėjo į mažiausią darbo krūvį turinčių teismų tarpą.

1 lentelėje mažėjančia tvarka nurodytas apylinkių teismų 2009 metų bei 2008 metų darbo krūvis.

1 lentelė

2009 metai		2008 metai	
Teismas	Darbo krūvis	Teismas	Darbo krūvis
Vilniaus m. 1	118,62	Vilniaus m. 1	88,29
Šiaulių m.	98,25	Šiaulių m.	83,60
Vilniaus m. 3	97,77	Radviliškio r.	79,70
Kauno m.	91,71	Pasvalio r.	79,67
Utenos r.	89,36	Vilniaus m. 2	76,38

Trakų r.	89,29
Vilniaus m. 2	87,07
Radviliškio r.	86,59
Ukmergės r.	86,49
Šiaulių r.	86,48
Vilniaus r.	84,79
Mažeikių r.	84,42
Pasvalio r.	81,72
Akmenės r.	79,58
Kėdainių r.	77,03
Biržų r.	74,55
Panevėžio m.	74,43
Klaipėdos m.	74,03
Kretingos r.	72,55
Marijampolės r.	72,06
Anykščių r.	71,92
Tauragės r.	69,96
Vilniaus m. 4	69,68
Telšių r.	69,19
Pakruojo r.	67,16
Prienų r.	66,78
Švenčionių r.	66,63
Šilutės r.	66,28
Plungės r.	66,14
Joniškio r.	65,87
Vilkaviškio r.	65,74
Klaipėdos r.	65,45
Kelmės r.	65,39
Kupiškio r.	65,19
Šakių r.	64,56
Kauno r.	64,33
Alytaus r.	63,78
Jurbarko r.	63,00
Kaišiadorių r.	61,28
Jonavos r.	60,13
Palangos m.	58,76
Ignalinos r.	57,54
Raseinių r.	57,34
Molėtų r.	57,14
Druskininkų m.	56,47
Šalčininkų r.	56,14
Skuodo r.	56,06
Visagino m.	55,99
Rokiškio r.	54,62
Širvintų r.	52,51
Šilalės r.	52,50
Zarasų r.	50,13
Lazdijų r.	49,26
Varėnos r.	47,65
Apylinkių teismuose:	79,43

Ukmergės r.	74,44
Kauno m.	73,83
Vilniaus m. 3	73,28
Vilniaus r.	72,45
Klaipėdos r.	72,39
Vilniaus m. 4	72,37
Tauragės r.	72,17
Utenos r.	71,06
Panevėžio m.	69,16
Biržų r.	68,28
Trakų r.	65,81
Akmenės r.	65,13
Mažeikių r.	64,02
Kretingos r.	62,68
Alytaus r.	62,17
Anykščių r.	61,77
Druskininkų m.	60,54
Šiaulių r.	59,58
Kelmės r.	59,25
Vilkaviškio r.	59,05
Plungės r.	58,96
Švenčionių r.	58,67
Jonavos r.	58,44
Pakruojo r.	57,78
Šilalės r.	57,73
Joniškio r.	57,64
Kupiškio r.	57,42
Kėdainių r.	57,16
Marijampolės r.	57,12
Rokiškio r.	56,90
Jurbarko r.	56,74
Kauno r.	56,42
Klaipėdos m.	55,80
Prienų r.	55,68
Kaišiadorių r.	55,00
Visagino m.	53,66
Telšių r.	53,57
Ignalinos r.	52,50
Šilutės r.	51,77
Raseinių r.	48,62
Šakių r.	45,65
Molėtų r.	44,65
Skuodo r.	43,13
Zarasų r.	42,98
Šalčininkų r.	41,81
Lazdijų r.	41,26
Varėnos r.	38,69
Palangos m.	38,12
Širvintų r.	37,86
Apylinkių teismuose:	59,98

2009 m. didžiausias bendras darbo krūvis buvo:

1. Vilniaus m. 1 apylinkės teisme – 2009 m. – 118,62, 2008 m. – 88,29, 2007 m. – 65,13, 2006 m. – 53,03.
2. Šiaulių m. apylinkės teisme – 2009 m. – 98,25, 2008 m. – 83,60, 2007 m. – 61,02, 2006 m. – 41,54.
3. Vilniaus m. 3 apylinkės teisme – 2009 m. – 97,77, 2008 m. – 73,28, 2007 m. – 48,35, 2006 m. – 52,37.
4. Kauno m. apylinkės teisme – 2009 m. – 91,71, 2008 m. – 73,83, 2007 m. – 58,90, 2006 m. – 57,17.

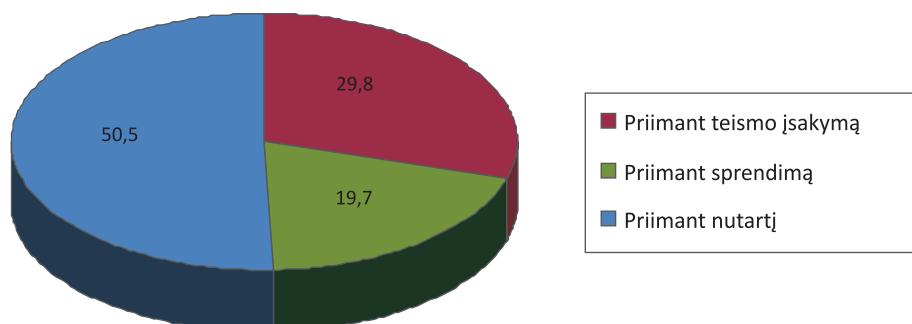
2009 m. mažiausias bendras darbo krūvis buvo:

1. Varėnos r. apylinkės teisme – 2009 m. – 47,65, 2008 m. – 38,69, 2007 m. – 32,19, 2006 m. – 36,5.
2. Lazdijų r. apylinkės teisme – 2009 m. – 49,26, 2008 m. – 41,26, 2007 m. – 32,75, 2006 m. – 38,6.
3. Zarasų r. apylinkės teisme – 2009 m. – 50,13, 2008 m. – 42,98, 2007 m. – 33,96, 2006 m. – 39,55.
4. Šilalės r. apylinkės teisme – 2009 m. – 52,50, 2008 m. – 57,73, 2007 m. – 45,34, 2006 m. – 51,36.

Ypač padidėjo išnagrinėtų civilinių bylų skaičius – 2009 metais išnagrinėta 44 499 (25,5 proc.) civilinėmis bylomis daugiau negu 2008 metais.

2 grafikas

CIVILINIŲ BYLŲ BAIGTYS PAGAL PRIIMTUS DOKUMENTUS (PROC.)

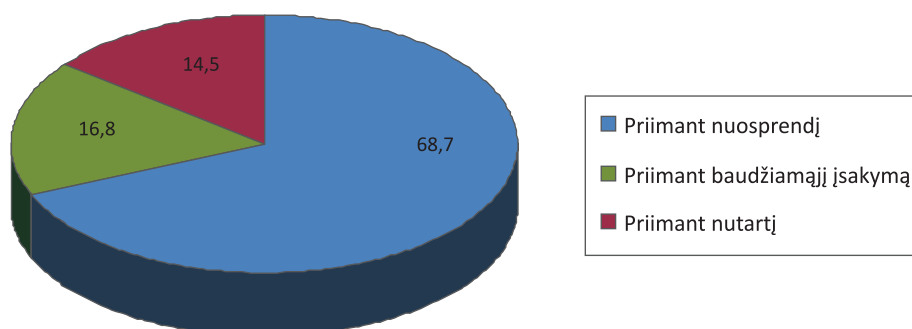

2009 metais apylinkių teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius, lyginant jį su 2008 metais, išaugo 705 bylomis (nuo 15382 iki 16087).

Didžiausias procentas baudžiamųjų bylų baigiamos nuosprendžiu. Iš apylinkių teismuose išnagrinėtų 16087 baudžiamųjų bylų priimant nuosprendį išnagrinėtos 11050 bylų. Tai sudaro 68,7 proc. visų per analizuojamą laikotarpį išnagrinėtų baudžiamųjų bylų. Priimant baudžiamąjį įsakymą išnagrinėtos 2707 (16,8 proc.) bylos (3 grafikas).

3 grafikas

BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ BAIGTYS PAGAL PRIIMTUS DOKUMENTUS (PROC.)

DARBO KRŪVIŲ ANALIZĖ PAGAL BYLŲ SKAIČIŲ TENKANTĮ VIENAM TEISĖJO ETATUI

Darbo krūvių teismuose svyravimus dažniausiai lemia juose faktiškai dirbančių teisėjų skaičiaus svyravimai. Tai ypač pastebima mažą teisėjų skaičių turinčiuose teismuose. Tuo tarpu teismuose, kuriuose didelis teisėjų skaičius, vieno teisėjo nebuvimas kiek žymesnės įtakos teismo darbo krūviui neturi. Akivaizdus pavyzdys – darbo krūvio svyravimai Klaipėdos rajono apylinkės teisme. Dėl šios priežasties, sprendžiant darbo krūvio suvienodinimo klausimus, gana svarbus statistinis rodiklis, parodantis teisėjų skaičiaus ir darbo krūvio neatitikimą konkrečiame teisme, yra bylų skaičius, tenkantis vienam teisėjo etatui. Bylų skaičius, tenkantis vienam teisėjo etatui, parodo, kiek bylų (baudžiamųjų, civilinių ir ATP) išnagrinėtų konkretaus teismo vienas teisėjas, jei teisme dirbtų Respublikos Prezidento dekretu nustatytas teisėjų skaičius (būtų užpildyti visi teisėjų etatai). Šis statistinis rodiklis pateikiamas 3 lentelėje. Šioje lentelėje mažėjimo tvarka pateiktas 2009 metais vienam teisėjo etatui tekęs baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius rodo, kad jeigu būtų užpildyti visi teisėjų etatai, pagal šį rodiklį pirmautų šie teismai:

1. Vilniaus m. 3 apylinkės teismas – 810,14 bylų;
2. Vilniaus m. 1 apylinkės teismas – 775,63 bylos;
3. Šiaulių r. apylinkės teismas – 772,40 bylų.

2 lentelė

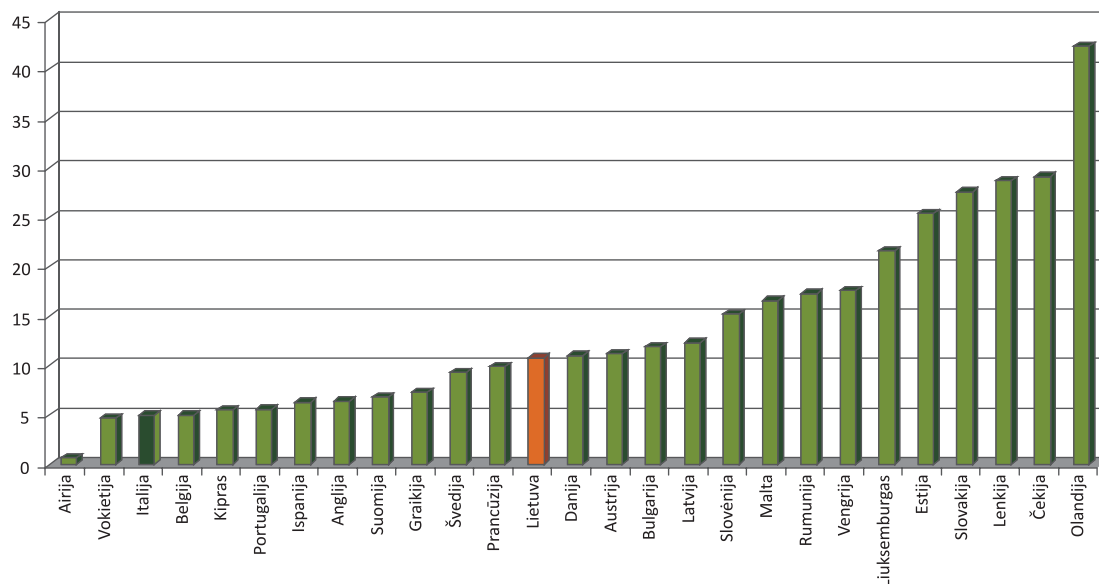
Teismas	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta ATP bylų	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius	Teisėjų etatų skaičius	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius, tenkantis 1 teisėjo etatui
Vilniaus m. 3	743	11 196	5 074	17 013	21	810,14
Vilniaus m. 1	1 430	22 749	6 846	31 025	40	775,63
Šiaulių r.	175	2 153	1 534	3 862	5	772,40
Marijampolės r.	398	7 241	2 254	9 893	13	761,00
Vilniaus m. 2	895	17 792	4 896	23 583	31	760,74
Telšių r.	201	2 936	1 413	4 550	6	758,33
Radviliškio r.	238	2 451	1 625	4 314	6	719,00
Kauno m.	1 881	28 097	8 633	38 611	54	715,02
Trakų r.	251	3 367	1 256	4 874	7	696,29
Švenčionių r.	100	1 362	1 313	2 775	4	693,75
Klaipėdos m.	985	17 406	5 814	24 205	35	691,57
Šiaulių m.	631	9 712	3 453	13 796	20	689,80
Klaipėdos r.	248	2 451	1 347	4 046	6	674,33
Ukmergės r.	175	2 660	1 202	4 037	6	672,83
Vilkaviškio r.	193	2 083	1 076	3 352	5	670,40
Plungės r.	218	2 494	1 228	3 940	6	656,67
Akmenės r.	147	1 622	853	2 622	4	655,50
Vilniaus m. 4	174	2 305	798	3 277	5	655,40
Druskininkų m.	81	1 700	811	2 592	4	648,00
Panevėžio m.	747	10 207	3 923	14 877	23	646,83
Mažeikių r.	227	3 995	1 528	5 750	9	638,89
Tauragės r.	266	2 661	2 065	4 992	8	624,00
Kupiškio r.	87	1 263	519	1 869	3	623,00
Vilniaus r.	358	4 284	2 168	6 810	11	619,09
Alytaus r.	433	6 056	2 113	8 602	14	614,43
Kelmės r.	147	1 319	959	2 425	4	606,25

Teismas	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta ATP bylų	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius	Teisėjų etatų skaičius	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius, tenkantis 1 teisėjo etatui
Prienų r.	135	1 510	772	2 417	4	604,25
Šilutės r.	219	3 280	1 301	4 800	8	600,00
Utenos r.	244	2 665	1 264	4 173	7	596,14
Kėdainių r.	326	3 661	1 266	5 253	9	583,67
Šalčininkų r.	193	1 896	812	2 901	5	580,20
Kretingos r.	163	1 810	894	2 867	5	573,40
Anykščių r.	142	1 311	839	2 292	4	573,00
Kauno r.	319	3 554	1 231	5 104	9	567,11
Molėtų r.	83	1 057	516	1 656	3	552,00
Šakių r.	118	1 304	756	2 178	4	544,50
Biržų r.	149	1 352	670	2 171	4	542,75
Pasvalio r.	135	1 143	855	2 133	4	533,25
Raseinių r.	155	1 548	934	2 637	5	527,40
Pakruojo r.	163	992	938	2 093	4	523,25
Jonavos r.	242	3 624	817	4 683	9	520,33
Širvintų r.	71	1 088	391	1 550	3	516,67
Varėnos r.	161	1 682	718	2 561	5	512,20
Joniškio r.	101	1 120	826	2 047	4	511,75
Rokiškio r.	190	2 242	630	3 062	6	510,33
Jurbarko r.	193	1 415	867	2 475	5	495,00
Šilalės r.	117	776	1 044	1 937	4	484,25
Ignalinos r.	155	1 048	724	1 927	4	481,75
Visagino m.	155	1 627	594	2 376	5	475,20
Zarasų r.	87	1 171	638	1 896	4	474,00
Kaišiadorių r.	210	1 753	797	2 760	6	460,00
Skuodo r.	114	603	656	1 373	3	457,67
Palangos m.	96	1 247	478	1 821	4	455,25
Lazdijų r.	222	839	569	1 630	4	407,50
Apylinkių teismuose:	16 087	218 880	87 498	322 465	491	656,75

Siekiant suvienodinti teismų darbo krūvius, 2009 metais buvo padidintas teisėjų skaičius didelį darbo krūvį turinčiuose Vilniaus miesto 1, Vilniaus miesto 2, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismuose, atitinkamai sumažinus teisėjų skaičių laisvus teisėjų etatus ir mažesnį darbo krūvį turėjusiuose apylinkių teismuose. Šis procesas turėtų būti tęsiamas.

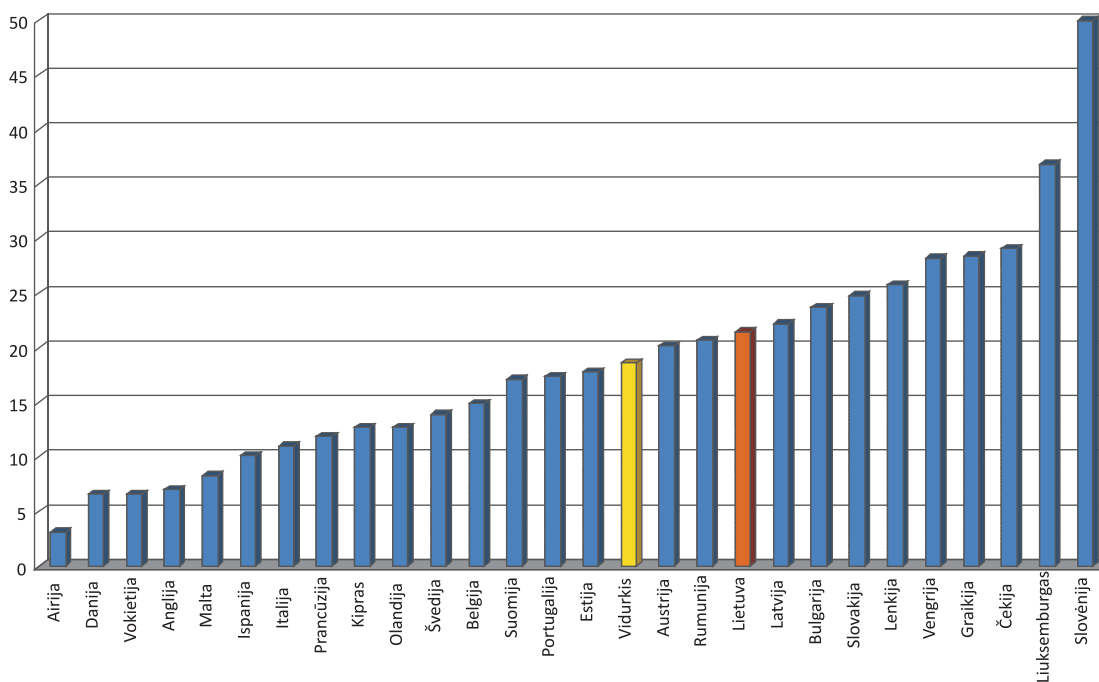
Apibendrinant pateiktą statistinių duomenų, apibūdinančių apylinkių teismų darbo krūvius, analizę, darytina išvada, kad svarbiausios problemos išlieka tos pačios – ženklus darbo krūvio didėjimas bei darbo krūvio skirtumai tarp teismų. Sprendžiant darbo krūvių problemą, teisėjų skaičiaus didinimo Respublikoje priemonė šiuo metu nėra tinkama, nes, kaip jau buvo minėta, teisėjų skaičiaus didinimas neatsiejamas nuo finansinių ir materialinių išteklių didinimo, patalpų, teisėjų padėjėjų, posėdžių sekretorių ir kt. poreikio. Be to, tikėtina, kad ženklus civilinių bylų skaičiaus augimas yra susijęs su šalies ekonomine situacija, kuriai pagerėjus galimas civilinių bylų skaičiaus sumažėjimas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad 2006 metų duomenimis Lietuvoje teismų ir teisėjų skaičiaus santykis (koeficientas), lyginant su kitomis ES valstybėmis yra labai neblogas – pagal šį rodiklį Lietuva yra 13 vietoje t. y. ES valstybių – vidurkyje šalia Švedijos (12 vieta), Prancūzijos (13 vieta), Danijos (15 vieta), ir Austrijos (16 vieta). Pastebėtina, kad nuo 2006 metų teisėjų skaičius Lietuvoje padidėjo 11 teisėjų.

KOEFICIENTAS

2006 metais Lietuvoje 100 000 gyventojų teko 21,5 teisėjų ir pagal šį rodiklį Lietuva ES valstybių tarpe užėmė 18 vietą. Pažymėtina, kad Lietuvos geografinėse kaimynėse 100 000 gyventojų teko: Estijoje 17,8 teisėjų (15 vieta), Latvijoje – 22,2 teisėjai (19 vieta), Lenkijoje – 25,8 teisėjai (21 vieta).

EUROPOS ŠALIŲ TEISĖJŲ SKAIČIUS 100,000 GYVENTOJŲ

10.2. DARBO KRŪVIŲ APYGARDŲ TEISMUOSE ANALIZĖ

Darbo krūvio spartus augimas stebimas ir apygardų teismuose. Šiuose teismuose darbo krūvis 2009 metais didėjo tiek nagrinėjant bylas pirmąja instancija, tiek apeliacine instancija.

Lyginant su 2008 metais, darbo krūvis nagrinėjant bylas pirmąja instancija padidėjo net 56,2 proc. t. y. nuo 5,48 – 2008 metais iki 8,56 – 2009 metais. Darbo krūvis, nagrinėjant bylas pirmąja instancija, kaip ir ankstesniais metais, pasiskirstęs netolygiai – nuo 9,83 Vilniaus apygardos teisme iki 5,82 Šiaulių apygardos teisme. Nagrinėjant bylas apeliacine instancija darbo krūvis padidėjo 27,5 proc. t. y. nuo 9,92 – 2008 metais iki 12,65 – 2009 metais (5 lentelė). Didžiausias darbo krūvis, nagrinėjant bylas apeliacine instancija, buvo Vilniaus apygardos teisme – 16,52, mažiausias – Šiaulių apygardos teisme – 9,81.

3 lentelė

Apygardos teismas	Darbo krūvis (I instancija)		Darbo krūvis (apeliacinė instancija)	
	2008 m.	2009 m.	2008 m.	2009 m.
Vilniaus	6,20	9,83	12,99	16,52
Kauno	6,26	9,10	10,50	12,00
Klaipėdos	6,41	8,74	9,86	11,77
Šiaulių	4,54	5,82	7,87	9,81
Panevėžio	4,00	6,88	8,36	10,43
Apygardų teismuose:	5,48	8,56	9,92	12,65

Analizuojamu laikotarpiu ypač ženkliai padidėjo civilinių bylų, nagrinėjamų pirmąja instancija, skaičius. 2009 metais išnagrinėta 10 341 civilinė byla, o 2008 metais – 5 690 civilinių bylų. Taigi 2009 metais išnagrinėtų pirmąja instancija civilinių bylų skaičius išaugo beveik dvigubai. 2009 metais išnagrinėtų pirmąja instancija baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo nežymiai – 46 bylomis.

4 lentelė

Apygardos teismas	2008 m. (I instancija)		2009 m. (I instancija)	
	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų
Vilniaus	273	2 578	266	4 615
Kauno	164	1 273	173	2 348
Klaipėdos	114	849	133	1 655
Šiaulių	80	564	106	877
Panevėžio	68	426	67	846
Apygardų teismuose:	699	5 690	745	10 341

7 lentelėje pateikti 2009 m. statistiniai duomenys apie darbo krūvius nagrinėjant bylas apygardų teismuose apeliacine instancija.

5 lentelė

Apygardos teismas	2008 m. (apeliacinė instancija)		2009 m. (apeliacinė instancija)	
	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų
Vilniaus	1 967	2 222	2 201	2 661
Kauno	1 726	1 411	1 845	1 782
Klaipėdos	880	1 066	923	1 416
Šiaulių	825	512	949	680
Panevėžio	728	537	842	618
Apygardų teismuose:	6 731	7 559	7 427	9 591

10.3. DARBO KRŪVIŲ APYGARDŲ ADMINISTRACINIUIOSE TEISMUOSE ANALIZĖ

2009 metais apygardų administraciniuose teismuose darbo krūvis, lyginant su 2008 metų darbo krūviu, sumažėjo 6,4 proc.– iki 23,58 (2008 m.– 25,20). Didžiausias darbo krūvis išliko Vilniaus apygardos administraciniame teisme – 31,12, mažiausias – Panevėžio apygardos administraciniame teisme – 12,06.

6 lentelė

Teismas	Darbo krūvis			
	2009 m.	2008 m.	2007 m.	2006 m.
Vilniaus apygardos administracinis	31,12	44,36	69,13	49,60
Kauno apygardos administracinis	21,02	22,30	43,53	48,97
Klaipėdos apygardos administracinis	15,97	19,75	64,08	64,94
Šiaulių apygardos administracinis	20,64	21,04	66,23	118,23
Panevėžio apygardos administracinis	12,06	18,56	42,07	48,00
Respublikoje:	23,58	25,20	57,01	65,82

2009 metais apygardų administraciniai teismai išnagrinėjo 8 702 bylas. Iš jų 4 434 (51,0 proc.) administracines bylas ir 4268 (49,0 proc.) ATP bylas (9 lentelė).

Didžiausią išnagrinėtų administracinių bylų dalį sudarė bylos, kylančios iš ginčų dėl nuosavybės teisių atkūrimo – 691 (15,6 proc.).

Didžiausią išnagrinėtų ATP bylų dalį sudarė bylos dėl pažeidimų transporte, kelių ūkio ryšių srityje – 2 407 (54,3 proc.).

7 lentelė

Apygardos administracinis teismas	Baigta administracinių bylų	Baigta administracinių teisės pažeidimų bylų	Baigta administracinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų
Vilniaus	2 585	1 811	4 396
Kauno	888	931	1 819
Klaipėdos	438	606	1 044
Šiaulių	241	500	741
Panevėžio	282	420	702
Respublikoje:	4 434	4 268	8 702

2009 metais didžiausiame apygardos administraciniame teisme – Vilniaus apygardos administraciniame teisme išnagrinėta pusė – 50,5 proc. visuose apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų bylų. Iš jų administracinių bylų – 58,3 proc., ATP bylų – 42,4 proc.

11. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKLA

11.1. BENDROJI INFORMACIJA APIE TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJAS

Teismų savivalda – teisėjų ir teismų teisė ir reali galia pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus įstatymus laisvai ir savarankiškai, savo atsakomybe spręsti teismų veiklos klausimus.

Teismų savivaldos sistemą sudaro:

- Visuotinis teisėjų susirinkimas;
- Teisėjų taryba;
- Teisėjų garbės teismas.

Visuotinis teisėjų susirinkimas – aukščiausia teismų savivaldos institucija. Jame dalyvauja visi Lietuvos teisėjai. Eilinis Visuotinis teisėjų susirinkimas paprastai šaukiamas kovo pirmąjį penktadienį ne rečiau kaip kartą per dvejus metus. Visuotinio teisėjų susirinkimo kompetencija, jo rengimo, darbotvarkės derinimo tvarka, sprendimų priėmimas nustatytas Teismų įstatyme.

Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Teisėjų tarybą sudaro 21 narys. Teisėjų tarybos kompetencija, sudarymo, posėdžių rengimo tvarka nustatyti Teismų įstatyme.

Teisėjų garbės teismas – teisėjų drausmės bylas ir teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjanti teismų savivaldos institucija. Teisėjų garbės teismas sudaromas ketveriems metams iš 9 narių. Teisėjų garbės teismas teisėjų drausmės bylas ir prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėja vadovaudamasis Teismų įstatymu ir Teisėjų garbės teismo nuostatais. Juos tvirtina Teisėjų taryba.

11.2. TEISĖJŲ TARYBOS VEIKLA

11.2.1. Pagrindinė veikla

Teisėjų tarybos pagrindinė veiklos forma – posėdžiai. Jų metu sprendžiami įvairūs teismų bei teismų savivaldos institucijų veiklos klausimai. Teisėjų taryboje priimti sprendimai įforminami oficialiuose dokumentuose – Teisėjų tarybos nutarimuose. Per 2009 metus Teisėjų taryba priėmė 180 nutarimų.

Daugiausia – 116 nutarimų Teisėjų taryba priėmė dėl patarimo Respublikos Prezidentei dėl teisėjų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ir atleidimo iš pareigų:

Dėl patarimo skirti teismo pirmininku priimta 14 nutarimų, teismo pirmininko pavaduotoju – 3 nutarimai, skyriaus pirmininku – 4 nutarimai, teisėju – 49 nutarimai.

Dėl patarimo atleisti iš teismo pirmininko pareigų pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui priimti 9 nutarimai, dėl patarimo atleisti iš teismo pirmininko pavaduotojo pareigų pasibaigus paskyrimo į šias pareigas terminui priimtas 1 nutarimas, dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui – 13 nutarimų, dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų dėl sveikatos būklės – 1 nutarimas, dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų savo noru – 2 nutarimai.

Dėl patarimo perkelti į kitą tos pačios pakopos teismą ir paskirti teismo pirmininku priimti 3 nutarimai, dėl patarimo paskirti į aukštesnės pakopos teismą – 9 nutarimai, dėl patarimo perkelti į kitą tos pačios pakopos teismą – 6 nutarimai.

Dėl patarimo pratęsti teisėjo įgaliojimus, kol bus išnagrinėtos bylos, priimti 2 nutarimai.

Priimta 16 Teisėjų tarybos nutarimų, susijusių su teismų bei teismų savivaldos institucijų administracine veikla.

Į Teisėjų tarybą dėl galimybės naudotis LITEKO informacine sistema per 2009 metus kreipėsi Teisės institutas, Lietuvos antstolių rūmų asociacija, Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, valstybės įmonė Registrų centras, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija bei Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Atsižvelgdama į pateiktą informaciją ir ją apsvačiusi, Teisėjų taryba pritarė duomenų iš teismų informacinės sistemos (LITEKO) teikimo sutarčiai tarp Nacionalinės teismų administracijos ir:

- Teisės instituto (2009-03-27 nutarimas Nr. 13P-55-(7.1.2). Sutartis Nr. 41P-17-(7.11) pasirašyta 2009 m. balandžio 21 d.);

- Asociacijos „Lietuvos antstolių rūmai“ (2009-03-27 nutarimas Nr. 13P-56-(7.1.2). Sutartis Nr. 41P-18-(4.11) pasirašyta 2009 m. balandžio 23 d.);

- Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio valstybės garantuojamų teisinės pagalbos tarnybų (2009-04-24 nutarimas Nr. 13P-72-(7.1.2). Nacionalinė teismų administracija 2009 m. balandžio 30 d. sudarė sutartį Nr. 41P-23-(4.11) su Vilniaus garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, 2009 m. gegužės 18 d. – sutartį Nr. 41P-25-(4.11) su Kauno garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, 2009 m. gegužės 13 d. – sutartį Nr. 41P-24-(4.11) su Klaipėdos garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, 2009 m. balandžio 28 d. – sutartį Nr. 41P-26-(4.11) su Šiaulių valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, 2009 m. balandžio 30 d. – sutartį Nr. 41P-22-(4.11) su Panevėžio garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba);

- valstybės įmonės Registrų centras (2009-06-26 nutarimas Nr. 13P-105-(7.1.2). Sutartis Nr. 41P-30-(4.11) pasirašyta 2009 m. rugpjūčio 12 d.);

- Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos (2009-07-30 nutarimas Nr. 13P-113-(7.1.2). Sutartis Nr. 41P-37-(4.11) pasirašyta 2009 m. rugpjūčio 12 d.);

- Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (2009-07-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2). 2009 m. rugpjūčio 19 d. pasirašyta sutartis Nr. 41P-39-(4.11).

2009 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo įstatymui, kuriuo valstybės tarnautojų pareigybių kategorijų didinimas atidedamas 2010 metams, iškilo būtinybė pakeisti Teisėjų tarybos 2008 m. birželio 30 d. nutarimą Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“, parengtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 3 priedu. 2009 m. gegužės 29 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-87-(7.1.2) patvirtino Pavyzdinį 2009 metų apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų sąrašą, Pavyzdinį 2010 metų apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų sąrašą, Pavyzdinį 2011 metų apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų sąrašą, taip pat pripažino netekusiu galios Teisėjų tarybos 2008 m. birželio 30 d. nutarimą Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

2009 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-88-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino Pavyzdinį teismo kanclerio pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo pirmininko patarėjo pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo skyriaus pirmininko patarėjo pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo pirmininko pavaduotojo patarėjo pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo pirmininko padėjėjo ryšiams su visuomene pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teisėjo padėjėjo pareigybės aprašymą, Pavyzdinį konsultanto pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo raštinės vedėjo pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo vyriausiojo specialisto (raštinės darbuotojo) pareigybės aprašymą, Pavyzdinį vyriausiojo specialisto (darbu su įslaptinta informacija) pareigybės aprašymą, Pavyzdinį vyriausiojo/vyresniojo specialisto (lituanisto) pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo finansininko (skyriaus vedėjo/vyriausiojo specialisto/vyresniojo specialisto) pareigybės aprašymą, Pavyzdinį teismo posėdžių sekretoriaus pareigybės aprašymą bei Pavyzdinį teismo administracijos sekretoriaus pareigybės aprašymą. Tuo pačiu nutarimu buvo pripažinti netekusiais galios Teismų tarybos 2002 m. rugsėjo 6 d. nutarimas Nr. 38 „Dėl teismų valstybės tarnautojų tipinio pareigybių sąrašo ir aprašymų patvirtinimo“ bei Teisėjų tarybos 2007 m. kovo 30 d. nutarimas Nr. 13P-40 „Dėl pareigybių aprašymų patvirtinimo“.

2009 metais buvo priimti keturi Teisėjų tarybos nutarimai dėl teismų patikėjimo teise valdomo nekilnojamojo turto perdavimo:

- 2009 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 13P-133-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad Kretingos rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas tarnybinis butas būtų neatlygintinai perduotas Kretingos rajono savivaldybei.

- 2009 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-176-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad Širvintų rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas nekilnojamas turtas – šilumos tiekimo linija (šilumos trasa) – būtų perduotas Širvintų rajono savivaldybei.

– 2009 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad Joniškio rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomos patalpos būtų perduotos Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai.

– 2009 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-178-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad Šilutės rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas tarnybinis butas būtų perduotas Šilutės rajono savivaldybei.

Teisėjų taryba gavo Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos raštą, kuriame pažymima, kad buvo kreiptasi į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą ir paprašyta atlikti šio teismo darbo krūvio analizę, įvertinti susidariusią situaciją ir palyginti Vyriausiojo administracinio teismo bei apygardų administracinių teismų darbo krūvį. Ši analizė parodė, kad Vyriausiojo administracinio teismo ir Vilniaus apygardos administracinio teismo darbo krūviai ženkliai didesni už kitų apygardų administracinių teismų darbo krūvį, kad administracinių teisės pažeidimų bylų perdavimas bendrosios kompetencijos teismams Vyriausiojo administracinio teismo darbo krūvio problemas išspręstų tik iš dalies, todėl tikslinga padidinti šio teismo teisėjų etatų skaičių. Sunki valstybės finansinė padėtis nesudaro galimybės rasti papildomų lėšų naujų teisėjų etatų steigimui, todėl svarstyтина galimybė šiam tikslui panaudoti mažesnius darbo krūvius turinčius ir kituose teismuose šiuo metu esančius laisvus teisėjų etatus. 2009 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 13P-134-(7.1.2) Teisėjų taryba patarė Lietuvos Respublikos Prezidentei nustatyti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme 16 teisėjų skaičių ir Kauno apygardos administraciniame teisme – 10 teisėjų skaičių.

Teisėjų tarybos Teismų administravimo komitetas, apsvaustęs teismų darbo krūvių suvienodinimo apylinkių teismuose klausimą, atsižvelgęs į esamus darbo krūvių teismuose skirtumus, pateikė Teisėjų tarybai, o Teisėjų taryba 2009 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 13P-154-(7.1.2) bei 2009 m. lapkričio 2 d. nutarimu Nr. 13P-159-(7.1.2) nutarė siūlyti Lietuvos Respublikos Prezidentei pakeisti teisėjų skaičių kai kuriuose apylinkių teismuose.

Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti išanalizavo Teisėjų tarybos 2008 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. P-115-(7.1.2) patvirtintas tipines teismų struktūras, Nacionalinės teismų administracijos iš teismų surinktą informaciją apie laisvas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybes, įvertino teismuose dirbančio personalo darbo krūvius, augančių bylų skaičių, taip pat įvertino trūkstamas 240 teisėjų padėjėjų pareigybes, kurioms ir valstybės ekonomikos pakilimo laikotarpiu nebuvo sulaukta finansavimo, ir Teisėjų tarybai pateikė išvadas. 2009 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 13P-156-(7.1.2) Teisėjų taryba nutarė pakeisti Teisėjų tarybos 2008 m. birželio 30 d. nutarimą Nr. 13P-115-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2007 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. 13 P-36 „Dėl darbo grupės parengtų projektų“ pakeitimo“ ir išdėstyti nauja redakcija pavyzdines apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų struktūras. Taip pat patvirtino apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių sąrašą. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2006 m. vasario 11 d. nutarimą Nr. 13 P-439 „Dėl pritarimo darbo grupės pasiūlymams“ bei nustatė, kad šio nutarimo 1 punktą įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.

14 Teisėjų tarybos nutarimų buvo skirta investicijų projektų aprobavimui bei teismų biudžeto klausimams spręsti.

2009 metais priimti 11 Teisėjų tarybos nutarimai, kuriais buvo aprobuoti Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimai teismams:

2008 m. rugsėjo 1 d. neteko galios Teismų įstatymo 127 straipsnio 3 dalis, pakeistas 120 straipsnis. Teisėjų tarybai suteikta teisė svarstyti ir aprobuoti pasiūlymus dėl visų teismų (ne tik apylinkių teismų, apygardų teismų, apygardų administracinių teismų) biudžetų projektų, pateikti juos Vyriausybei. 2009 metų sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-17-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino Teismų biudžetų projektų rengimo ir pateikimo tvarkos aprašo projektą ir pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2005 m. gruodžio 2 d. nutarimą Nr. 13P-412 „Dėl Teismų biudžetų projektų rengimo ir pateikimo tvarkos patvirtinimo“.

2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 13P-57-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo projektą, kuris buvo apsvaustytas darbo grupėje Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti, remiantis Finansų ministerijos raštu „Dėl prognozuojamų 2009 metų valstybės biudžeto asignavimų mažinimo apimčių“, kuriame nurodyta, kad numatoma mažinti 2009 metų valstybės biudžeto asignavimus teismams. Kartu buvo pažymėta, kad jei bus įgyvendintas Finansų ministerijos siūlymas sumažinti asignavimus teismams, kurie ir taip yra nepakankami, Lietuvos Respublikos teismai daugiau kaip du mėnesius negalės vykdyti savo tiesioginės veiklos.

2009 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 13P-92-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto prognozuojamų asignavimų paskirstymo teismams 2009 m. projektą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2009 m. birželio 17 d. posėdyje, įvertinusi paskutinius statistinius duomenis bei pasaulinės finansinės krizės poveikio Lietuvos ekonomikai pasekmes, pritarė patikslintam Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo projektui. Pagal jį buvo numatoma mažinti asignavimus valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, siūloma sumažinti pareiginės algos bazinį dydį, bazinę mėnesinę algą. 2009 metų valstybės biudžeto asignavimai buvo sumažinti ir teismams.

2009 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 13P-110-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto 2009 m. numatomų asignavimų paskirstymą teismams. Asignavimai teismams vėl buvo sumažinti.

Teisėjų tarybos sudaryta komisija Teismų finansavimo ir veiklos efektyvumo klausimams spręsti, atsižvelgdama į būtinybę paspartinti teismų investicijų projektų ir pasiūlymų dėl teismų biudžetų projektų parengimo procesą bei padidinti sprendimų priėmimo proceso efektyvumą, pasiūlė panaikinti Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytą darbo grupę teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti. 2009 m. rugsėjo 4 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-118-(7.1.2) buvo aprobuotas 2010 m., 2011 m. ir 2012 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams (be specialiųjų programų) paskirstymas. Komisija pateikė Teisėjų tarybai išvadas ir siūlymus dėl teismų valdymo tobulinimo, veiklos efektyvumo didinimo, valstybės biudžeto asignavimų racionalaus ir efektyvaus naudojimo bei išlaidų mažinimo.

2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-121-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino teismų biudžetų projektų rengimo ir pateikimo tvarkos aprašą. Taip pat šiuo nutarimu pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2009 m. sausio 30 d. nutarimą Nr. 13P-17-(7.1.2) „Dėl teismų biudžetų projektų rengimo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2009 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 13P-129-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo 2010 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymą, nes Vyriausybė patikslino numatomus 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus teismams.

2009 m. spalio 14 d. posėdyje Lietuvos Respublikos Vyriausybė nusprendė sumažinti visoms biudžetinėms įstajoms numatomus asignavimus darbo užmokesčiui ir atitinkamai – socialinio draudimo įmokoms. Teisėjų taryba 2010 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymą aprobavo 2009 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. 13P-139-(7.1.2).

Teisėjų taryba 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-167-(7.1.2) patvirtino Numatomų valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo principų ir kriterijų aprašo projektą, jo įsigaliojimo datą numatė 2010 m. sausio 1 d.

Lietuvos Respublikos Prezidentė 2009 m. lapkričio 3 d. dekretu Nr. 1K-193 pakeitė teisėjų skaičių kai kuriuose apylinkių teismuose, t. y. perskirstė 12 teisėjų etatų. Siekiant įgyvendinti šį dekretą iškilo būtinybė perskirstyti ir 2010 m. numatomus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus atitinkamiems teismams. Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komitetas 2009 m. lapkričio 30 d. posėdyje apsvairstė 2010 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo projektą ir pateikė jį aprobuoti Teisėjų tarybai. 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-170-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo 2010 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymą.

Teisėjų taryba 2009 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 13P-131-(7.1.2) pritarė Teisingumo ministerijos pateiktiems Teisėjų tarybai suderinti teismų investicijų projektams, siūlomoms įtraukti į Valstybės investicijų 2010-2012 metų programos projektą.

Teisingumo ministerija Teisėjų tarybai pranešė, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo, įvykusio 2009 m. kovo 25 d., protokolu ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos raštu „Dėl prognozuojamų 2009 metų valstybės biudžeto asignavimų mažinimo apimčių“, valstybės kapitalo investicijoms Teisingumo ministerijos įgyvendinimai programai „Teismų materialinės bazės stiprinimas“ 2009 m. skiriamas lėšas planuojama panaudoti atsiskaitymams už projektavimo darbus, rengiant Šiaulių apygardos teismo pastato, Kauno miesto apylinkės teismo pastato ir teismų pastato Vilniuje, Gedimino per. 40/1, rekonstravimo projektus. Buvo planuojama užbaigti Trakų rajono apylinkės teismo ir Joniškio rajono apylinkės teismo pastatų statybos darbus bei rekonstruoti Mažeikių rajono apylinkės teismo vienas korpusas. 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 13P-58-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo 2009 m. valstybės investicijų, skirtų Lietuvos teismams, patikslintą projektą.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija Teisėjų tarybai pateikė aprobuoti teismų įtraukimo į valstybės investicijų programą tvarkos aprašo projektą ir pritarti Teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo pagrindinių principų projektui. 2009 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 13P-155-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo Teismų įtraukimo į valstybės investicijų programą tvarkos aprašą bei pritarė Teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo pagrindiniams principams.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija parengė Teisingumo ministerijos 2010-2012 metų valstybės investicijų, skirtų Lietuvos teismams, programos projektą. Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komiteto posėdžio metu buvo pritarta šiam Teisingumo ministerijos pateiktam projektui. Taip pat buvo nuspręsta, kad svarstant investicijų teismams eiliškumą prioritetai būtų skiriami pradėtiems projektams užbaigti. Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pateiktus duomenis, 2009 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-90-(7.1.2) aprobuotas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2010-2012 metų valstybės investicijų, skirtų Lietuvos teismams, programos projektas.

Siekdama plėtoti santykius su užsienio valstybių teisinėmis institucijomis Teisėjų taryba priėmė 2 nutarimus.

2009 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 13P-108-(7.1.2) Teisėjų taryba įpareigojo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkę Janiną Stripeikienę dalyvauti 2009 m. rugsėjo 16-19 d. Berlyne (Vokietijos Federacinė Respublika) vykšančiame Berlyno forume. Berlyno forumo nariais yra aukščiausiųjų teismų teisėjai, ES komisarai ir kitų valstybių nariai, tvirtinantys tolimesnius sprendimus gerinančias teises ir ekonomines gaires. Susitikime ir teismų federalizmo seminare buvo analizuojamos tokios temos kaip duomenų apsauga ir saugojimas, privatumas, antimonopolinė politika ir įstatymai, intelektinės nuosavybės teisės, sveikatos apsaugos reformos, pateikiama JAV Aukščiausiojo teismo nuomonė įvairiomis temomis. Taip pat buvo aptarta teisėjų įtaka Europos teismų federalizmui bei teismų praktika.

Teisėjų tarybos posėdžio metu buvo informuota apie 2008-2009 metų Europos teismų tarybų tinklo darbo grupes bei kokie atstovai jose dalyvavo. Nurodoma, kad 2009-2010 metams sudaromos naujos darbo grupės, tokios kaip Visuomenės pasitikėjimas, Teisėjų statusas, Teisingumo kokybė ir teisė kreiptis į teismą, todėl 2009 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 13P-109-(7.1.2) Teisėjų taryba įgaliojo 2009-2010 metais dalyvauti Europos teismų tarybų tinklo veikloje: Kauno apygardos teismo teisėją Ramūną Mitkų ir Nacionalinės teismų administracijos atstovą – darbo grupėje „Visuomenės pasitikėjimas“, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkę Vyta Milių ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėją Artūrą Drigotą – darbo grupėje „Teisėjų statusas“, Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vygintą Višinskį ir Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkę Zitą Smirnovienę – darbo grupėje „Teisingumo kokybė ir teisė kreiptis į teismą“, Nacionalinės teismų administracijos atstovą – ekspertų grupėje „El. teisingumas“.

Teisėjų taryba priėmė 12 nutarimų dėl darbo grupių, komisijų sudarymo, jų sudėties pakeitimo ar darbo grupių panaikinimo.

Teisėjų taryba 2009 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 13P-54-(7.1.2) pakeitė Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 13P-228-(7.1.2) sudarytos Pretendentų į teisėjų egzamino komisijos sudėtį – vietoje Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos nario Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius I. Nekrošiaus paskyrė Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Darbo teisės katedros vedėją doc. dr. Tomą Davulį.

Darbo grupė Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti kreipėsi į Teisėjų tarybą prašydama atkreipti dėmesį į darbo grupės pavadinimo formuluotės ir darbo grupės atliekamos veiklos neatitikimą bei poreikį keisti Teismų tarybos 2005 m. rugsėjo 9 d. nutarimą Nr. 13P-382. Pagal susidariusią praktiką darbo grupė rengia projektus ir teikia Teisėjų tarybai svarstyti ne tik dėl dirbančiųjų pagal darbo sutartis, bet ir dėl valstybės tarnautojų skaičiaus apygardų, apygardų administraciniuose ir apylinkių teismuose, o taip pat dėl valstybės tarnautojų lygių ir kategorijų, dėl pavyzdinių pareigybių aprašymų, t.y. įvairiais apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų personalo klausimais, tačiau darbo grupės pavadinime nurodyti tik darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Remiantis darbo grupės raštu, 2009 metų sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-18-(7.1.2) Teisėjų taryba pakeitė Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 265 sudarytos darbo grupės Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti pavadinimą į „darbo grupė apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų“.

valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių ir jų skaičiaus klausimams nagrinėti“. Taip pat papildė Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimą 265 nauju punktu: „1.10. Vilniaus apygardos administracinio teismo atstovas“ bei pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2005 m. rugsėjo 9 d. nutarimą Nr. 13P-382 „Dėl 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 265 sudarytos darbo grupės sudėties papildymo“.

2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-120-(7.1.2) Teisėjų taryba pripažino netekusiais galios Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimą Nr. 101 „Dėl darbo grupės sudarymo“ bei 2008 m. rugsėjo 12 d. Teisėjų tarybos nutarimą Nr. 13P-152-(7.1.2) „Dėl darbo grupės sudėties papildymo“.

Teisėjų tarybos posėdžio metu buvo pristatytos darbo grupės Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti pateiktos išvados ir pasiūlymai. Diskusijų metu pasisakoma dėl valstybės tarnautojų – konsultantų pareigybių apylinkių teismuose panaikinimo ir dėl kanclerio pareigybių įvedimo apylinkių ir apygardų administraciniuose teismuose, kuriuose yra mažiau kaip 20 teisėjų, atsisakymo. Vietoje valstybės tarnautojų – konsultantų pareigybių Alytaus rajono apylinkės teisme, Marijampolės rajono apylinkės teisme ir Vilniaus rajono apylinkės teisme siūloma įsivesti teisėjų padėjėjų pareigybes. Taip pat siūloma, atsižvelgiant į darbo grupės pasiūlymą, pakeisti darbo grupės Apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių ir jų skaičiaus klausimams nagrinėti sudėtį ir pavadinimą. 2009 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) Teisėjų taryba nutarė nuo 2010 m. sausio 1 d. finansuoti po vieną naują teisėjo padėjėjo pareigybę Alytaus rajono apylinkės teisme, Marijampolės rajono apylinkės teisme bei Vilniaus rajono apylinkės teisme.

Taip pat 2009 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 13P-158-(7.1.2) Teisėjų taryba nutarė papildyti Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 265 sudarytos darbo grupės apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių ir jų skaičiaus klausimams nagrinėti sudėtį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo atstovu, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo atstovu ir Lietuvos apeliacinio teismo atstovu. Taip pat šiuo nutarimu nutarė pakeisti Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 265 sudarytos darbo grupės pavadinimą iš „Darbo grupė apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių ir jų skaičiaus klausimams nagrinėti“ į „Darbo grupė teismų struktūrų ir pareigybių klausimams nagrinėti“ bei pripažinti netekusiais galios Teismų tarybos 2004 m. vasario 20 d. nutarimą Nr. 196 „Dėl darbo grupės sudarymo“ ir Teismų tarybos 2005 m. sausio 21 d. nutarimą Nr. 13P-319 „Dėl 2004 metų vasario 20 dienos nutarimu Nr. 196 sudarytos darbo grupės“.

2009 metų balandžio 30 d. vykusiame Respublikos Prezidento kanceliarijos, Teisėjų tarybos, nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos ir Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos atstovų susitikime buvo aptartos problemos, kylančios dėl esamo teisėjų veiklos vertinimo reglamentavimo, taip pat nuspręsta, kad būtų naudinga nustatyti, jog Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos ir Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos posėdžiai vyktų periodiškai. Siekiant optimizuoti atrankos ir teisėjų vertinimo procedūras bei atsižvelgiant į Respublikos Prezidento kanceliarijos atstovų, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos ir Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos pirmininkų siūlymus, Teisėjų taryba 2009 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-91-(7.1.2) sudarė Teisėjų vertinimo metodikų rengimo darbo grupę.

Teisingumo ministerija, siekdama glaudesnio bendradarbiavimo su Nacionaline teismų administracija, pasiūlė į LI-TEKO eksploataavimo metu kylančių klausimų sprendimo pogrupį įtraukti ir Teisingumo ministerijos atstovą. 2009 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 13P-107-(7.1.2) Teisėjų taryba papildė Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 16P-200-(7.1.2) 3.1 punktą: „Teisingumo ministerijos atstovas“.

Nacionalinė teismų administracija informavo Teisėjų tarybą, kad iš teismų gauna informacijos, jog dėl nuolat didėjančio teismų darbo krūvio dokumentų saugyklose saugomų bylų kiekis taip pat auga. Šiam tikslui skirtos patalpos, t. y. archyvai, nepritaikyti tokiems dokumentų srautams, o lėšų jų įrengimui ar praplėtimui praktiškai nėra. Atsižvelgus į susidariusią padėtį, siūloma sudaryti darbo grupę, kuri parengtų Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimų projektą. Į šią darbo grupę buvo siūloma įtraukti tiesiogiai suinteresuotus subjektus, kad būtų įmanoma greičiau pasiekti norimą rezultatą – dar šiais metais įteisinti teismų dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimus, būtų galima pagal naujai

nustatytus saugojimo terminus atrinkti naikinti dokumentus, taip atlaisvinant apkrautus teismų archyvus. 2009 m. liepos 30 d. nutarimu Nr. 13P-115-(7.1.2) Teisėjų taryba sudarė darbo grupę Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimams parengti. Minėta darbo grupė iki lapkričio mėn. vykiančio Teisėjų tarybos posėdžio įpareigota pateikti svarstyti su archyvų departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės suderintą Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį teismą) dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimų projektą. 2009 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. 5TV-20-(7.6.6) darbo grupė kreipėsi į Teismų administravimo komitetą, pateikdama Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) procesinių dokumentų saugojimo terminų rodyklės projektą.

Atsižvelgiant į Finansų ministerijos raštą „Dėl prognozuojamų 2010, 2011 ir 2012 metų valstybės biudžeto apimčių ir 2010 metų valstybės biudžeto projekto skaičiavimų“, Teisėjų tarybos posėdžio metu nutarta sudaryti komisiją teismų finansavimo ir veiklos efektyvumo klausimams spręsti, kuri iki 2009 m. rugsėjo 4 d. Teisėjų tarybos posėdžio turėtų peržiūrėti atskirų teismų biudžetus. Minėtos komisijos tikslas bus peržiūrėti teismų biudžetus išanalizuoti, kur įmanoma būtų sutaupyti daugiau lėšų. 2009 m. liepos 30 d. nutarimu Nr. 13P-116-(7.1.2) Teisėjų taryba nutarė kreiptis į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją dėl 2010-2012 metų numatomų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo teismams ir teismų 2010-2012 metų strateginių veiklos planų projektų pateikimo atidėjimo iki 2009 m. rugsėjo 15 d. Taip pat buvo sudaryta komisija teismų finansavimo ir veiklos efektyvumo klausimams spręsti. Komisijai pavesta, įvertinus susidariusią sudėtingą situaciją valstybėje ir teismų sistemoje, parengti išvadas ir rekomendacijas dėl teismų finansinių išteklių planavimo, valdymo ir panaudojimo, teismų darbo sąlygų užtikrinimo ir teismų darbo krūvių sureguliojimo.

Atsižvelgusi į Respublikos Prezidentės 2009 m. rugpjūčio 31 d. dekretą Nr. 1K-87, Teisėjų taryba 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-125-(7.1.2) nutarė pakeisti Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 28 d. nutarimą Nr. 13P-209-(7.1.2) „Dėl Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos sudarymo“ – vietoje komisijos nario Andrius Navicko – internetinio dienraščio „Bernardinai.lt“ vyriausiojo redaktorius paskirtas kitas komisijos narys – Eugenijus Laurinaitis – Lietuvos psichoterapijos draugijos prezidentas.

2009 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 13P-132-(7.1.2) Teisėjų taryba, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko 2009 m. rugsėjo 22 d. potvarkį Nr. PP-57 ir 2009 m. rugsėjo 23 d. potvarkį Nr. PP-58, pakeitė 2008 m. gruodžio 5 d. Teisėjų tarybos nutarimą Nr. 13P-227-(7.1.2) „Dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sudarymo“ – vietoje komisijos nario Kęstučio Rupulevičiaus – Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko paskirto visuomenės atstovo, paskirtas naujas Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko paskirtas visuomenės atstovas – Darius Kuolys.

Nacionalinė teismų administracija kreipėsi į Teisėjų tarybą su prašymu pritarti Teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupės pakeitimams. Atsižvelgdama į pasiūlymus, Teisėjų taryba 2009 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 13P-135-(7.1.2) nutarė pakeisti Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimą Nr. 13P-200-(7.1.2) „Dėl Teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupės sudarymo“ ir sudaryti naujos sudėties darbo grupę. Nutarime nurodė šios darbo grupės nuolatinį konsultantus.

17 Teisėjų tarybos nutarimais patvirtinti, pakeisti, aprobuoti teisės aktai.

Atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos teismų įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas, reglamentuojančias Nacionalinės teismų administracijos veiklą, bei Lietuvos Respublikos Nacionalinės teismų administracijos įstatymo pakeitimo įstatymą, Nacionalinė teismų administracija parengė ir Teisėjų tarybai pateikė Nacionalinės teismų administracijos nuostatų projektą, kurį Teisėjų taryba aprobavo 2009 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-20-(7.1.2).

2009 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 13P-71-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino Pavyzdinį vienkartinį priemonių teisėjams mokėjimo tvarkos aprašą bei įpareigojo teismų pirmininkus patvirtinti teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis, apskaitos ir vienkartinės priemokos apskaičiavimo ir išmokėjimo sąlygas bei tvarką. Taip pat šiuo nutarimu buvo pripažintas netekusiu galios Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimas Nr. 13P-153-(7.1.2) „Dėl teisėjų darbo apmokėjimo poilsio ir švenčių dienomis“.

2009 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 13P-73-(7.1.2) Teisėjų taryba aprobavo Teismų siunčiamų pasiuntinių pašto korespondencijos siuntų su procesiniais dokumentais apdorojimo AB „Lietuvos paštas“ tvarkos aprašą. Šis tvarkos aprašas nustato pasiuntinių pašto korespondencijos siuntų su procesiniais dokumentais adresavimo, surinkimo ar priėmimo, registravimo, apdorojimo, pristatymo ar įteikimo tvarką.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministras, suderinę su Teisėjų taryba, 2009 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. V-196/1R-80 patvirtino Reikalavimų pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatai ir pretendentų į teisėjus ir teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos aprašą. Šio aprašo 7.1 punktą nustato, kad pretendentai į teisėjus ar teisėjai Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centrai pateikia Teisėjų tarybos reglamente nustatyta tvarka išduotą siuntimą tikrintis sveikatą. Atsižvelgiant į tai, Nacionalinė teismų administracija pasiūlė papildyti Teisėjų tarybos darbo reglamentą, patvirtinti teisėjų ir pretendentų į teisėjus siuntimo pasitikrinti sveikatą formą bei pavesti Nacionalinei teismų administracijai pagal kompetenciją organizuoti teisėjų ir pretendentų į teisėjus sveikatos patikrinimą. Šiuo pagrindu 2009 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 13P-74-(7.1.2) Teisėjų taryba papildė Teisėjų tarybos darbo reglamentą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 13P-206-(7.1.2). Taip pat priėmė 2009 m. balandžio 24 d. nutarimą Nr. 13P-75-(7.1.2), kuriuo patvirtino siuntimo pasitikrinti sveikatą formą. Tuo pačiu nutarimu Nacionalinei teismų administracijai pagal kompetenciją pavedė organizuoti teisėjų ir pretendentų į teisėjus sveikatos patikrinimą.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos pirmininkas kreipėsi į Teisėjų tarybą raštu, kuriame nurodo, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisija, tirdama teikimus dėl drausmės bylų teisėjams iškelimo, dažnai nustato tik nežymius ar formalius įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus. Komisija pažymi, kad konstatuoti teisėjų padaryti mažareikšmiai teisės aktų ar Teisėjų etikos kodekso pažeidimai formaliai pagal Teismų įstatymo 83 str. 2 ir 3 d. galėtų būti vertinami kaip teisėjo pareiginis nusižengimas, t.y. kaip pagrindas kelti teisėjui drausmės bylą ir patraukti jį drausminės atsakomybės. Tokiais atvejais, nors ir nustačius formalų teisės pažeidimo faktą, teigti, kad teisėjas savo veiksmais pažemino teisėjo vardą ar pažeidė kitus Teisėjų etikos kodekso reikalavimus, paprastai nebūna pagrindo. Komisijos nuomone, drausmės bylos teisėjui iškėlimas už formalius įstatymų pažeidimus būtų per griežtas sprendimas, nes vien teisėjo svarstymas Komisijoje dažnai yra pakankama poveikio priemonė, padedanti užtikrinti teisėjų drausminės atsakomybės realizavimą. Tuo tarpu pagal Komisijos nuostatuose suteiktus komisijai įgaliojimus, nustačiusi drausmės bylos iškėlimo pagrindą, nors ir formalų, Komisija turėtų teisėjui iškelti drausmės bylą. Todėl svarstyti, ar nebūtų tikslinga Komisijai tokiais atvejais suteikti papildomus įgaliojimus, pavyzdžiui, atsisakyti kelti teisėjui drausmės bylą, apsiribojant drausmės bylos Komisijoje svarstymu, konstatuojant teisėjo pažeidimų mažareikšmiškumą, formalų pobūdį, atsižvelgiant į konkretaus pažeidimo padarymo aplinkybes, teisėjo darbo krūvį, ankstesnę veiklą, patirtį, darbo stažą, kitas asmenines ir dalykines savybes. Tokia teisė Komisijai galėtų būti įtvirtinta 34 punkto atskiru papunkčiu. Komisija taip pat prašo pakeisti Nuostatų 15 punktą, kuriame įtvirtinta, jog „Drausmės bylą teisėjui iškelia Komisija, Komisijos posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma <...>“, kadangi jis neatitinka Teismų įstatymo 85 str. 3 d. bei Nuostatų 33 punkto normos, nustatančios, kad Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimas laikomas priimtu, kai už jį balsuoja ne mažiau kaip keturi komisijos nariai“. Remiantis šiuo raštu, Teisėjų taryba 2009 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 13P-106-(7.1.2) pakeitė Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 13P-226-(7.1.2) ir 15 punktą išdėstė taip: „15. Drausmės bylą teisėjui iškelia Komisija, kai yra drausmės bylos iškėlimo pagrindas“. Taip pat buvo papildytas 34.2 punktas ir išdėstytas taip: „34.2. atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei nėra nustatytas drausminės bylos iškėlimo pagrindas arba nustatytas pareiginis nusižengimas yra mažareikšmis.“

Teisėjų taryba 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-119-(7.1.2) pakeitė Teisėjų tarybos darbo reglamentą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 13P-206-(7.1.2).

2009 m. rugpjūčio 10 d. Jos Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmusi Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos ir Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos narius ir Nacionalinės teismų administracijos atstovus išsakė poziciją, kad pasitikėjimas teismais ir teismų autoritetas yra nepateisinamai mažas, todėl atrenkant, vertinant ir skiriant teisėjus išskirtinis dėmesys turi būti kreipiamas kandidatų padorumui, moralei ir garbei bei profesiniams gebėjimams. Atsižvelgiant į susitikimo metu išdėstytas problemas, Nacionalinė teismų administracija kartu su Prezidento kanceliarija parengė teisėjų atranką ir veiklos vertinimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo projektus ir pateikė juos svarstyti Teisėjų tarybai. 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-122-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos kriterijus. Tuo pačiu nutarimu pripažino netekusiais galios Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimą Nr. 13P-145-(7.1.2) „Dėl Teisėjų karjeros siekiančių asmenų

vertinimo kriterijų patvirtinimo“ bei 2008 m. gruodžio 19 d. nutarimą Nr. 13P-237-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimo Nr. 13P-145-(7.1.2)“ .

2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2) Teisėjų taryba pakeitė Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimu Nr. 13P-147-(7.1.2), bei 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-124-(7.1.2) pakeitė Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 13P-162-(7.1.2), ir nutarė pakeisti Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 13P-162-(7.1.2). Šiuo nutarimu buvo nutarta papildyti Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašą priedu bei pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. 13P-238-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 13P-162-(7.1.2) „Dėl Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 punktą.

2009 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-168-(7.1.2) Teisėjų taryba pakeitė Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 13P-162-(7.1.2). Pakeitimų esmė – sudaryti sąlygas Nuolatinėi teisėjų vertinimo komisijai vykdyti tiesioginę jai Teismų įstatymo pavestą funkciją – periodinį teisėjų veiklos vertinimą.

Teisės aktų projektų vertinimo komitetas pateikė Teisėjų tarybai suderinti Teisėjų atrankos skelbimo ir organizavimo tvarkos aprašo projektą. Teisėjų taryba, 2009 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-173-(7.1.2), minėtą projektą suderino.

Teisės aktų projektų vertinimo komitetas savo rašte Teisėjų tarybai siūlo pritarti siūlomoms Asmenų įrašymo į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos aprašo, Asmenų įrašymo į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą tvarkos aprašo bei Teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą, ir Teisėjų, siekiančių karjeros tos pačios pakopos teismuose, duomenų bazių sudarymo tvarkos aprašo papildymo projektams, kuriuos priėmus būtų aiškiai nustatyta, kad asmenys, įrašyti atitinkamai į sąrašą, registrą ar duomenų bazines, turi teisę pakeisti savo valią dėl pageidavimo būti paskirtais į konkretų teismą ar pareigas, pateikdami prašymus Nacionalinei teismų administracijai. Teisėjų taryba 2009 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-174-(7.1.2) pakeitė Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimą Nr. 13P-143-(7.1.2) „Dėl asmenų įrašymo į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Teisėjų tarybos 2008 m. spalio 30 d. nutarimą Nr. 13P-194-(7.1.2) „Dėl teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą, ir teisėjų, siekiančių karjeros tos pačios pakopos teismuose, duomenų bazių sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Nutarimo įsigaliojimo laikas – 2010 m. sausio 1 d. Taip pat Teisėjų taryba 2009 m. gruodžio 18 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-175-(7.1.2) dėl Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimo Nr. 13P-142-(7.1.2) „Dėl asmenų įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo.

Teisėjų tarybos pavedimu Nacionalinė teismų administracija parengė ir pateikė Teisėjų tarybai svarstyti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos nuolatinė komitetų darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą, kuriuo būtų patvirtintas Teisėjų tarybos nuolatinė komitetų darbo tvarkos aprašas. Šiuo aprašu buvo siekiama reglamentuoti komitetų sudarymo, veiklos ir darbo organizavimo tvarką, narių teises ir pareigas, siūloma nustatyti, kad Teisėjų tarybos nuolatiniai komitetai sudaromi ne mažiau kaip iš 3 Teisėjų tarybos narių Teisėjų tarybos įgaliojimų laikui, o į komiteto sudėtį neįeina Teisėjų tarybos vadovybė. Taip pat numatyta, kad Teisėjų tarybos narys privalo būti bent vieno komiteto nariu. 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-127-(7.1.2) Teisėjų taryba patvirtino Teisėjų tarybos nuolatinė komitetų darbo tvarkos aprašą.

Teisingumo ministerijos Mokymo centras Teisėjų tarybai pateikė 2010 m. teisėjų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo plano, grafiko ir kvalifikacijos tobulinimo programas, kurias Teisėjų taryba 2009 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 13P-128-(7.1.2) aprobavo.

Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių teismuose“ projektu siūlyta patvirtinti Pavyzdinį tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo teismuose tvarkos aprašą. Teismų administravimo komitetas posėdyje apsvarstė Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių teismuose“ projektą ir teikė Teisėjų tarybai jį tvirtinti. Taip pat Teismų administravimo komitetas siūlė Teisėjų tarybai įpareigoti teismų vadovus atsisakyti turimų

ir netinkamų naudoti ar nenaudojamų senų automobilių. 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-169-(7.1.2) Teisėjų taryba priėmė nutarimą „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių teismuose“. Nutarimu buvo pripažintas netekusiu galios Teisėjų tarybos 2007 m. vasario 22 d. nutarimas Nr. 13P-29 „Dėl Tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo teismuose ir Nacionalinėje teismų administracijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Teisėjų taryba sprendė ir kitus klausimus, dėl kurių nebuvo priimti Teisėjų tarybos nutarimai.

Teisėjų tarybos veiklos efektyvumui ir sprendžiamų klausimų operatyvumui didinti 2009 metais buvo sudaryti 6 Teisėjų tarybos komitetai:

- Biudžeto ir investicijų komitetas (koordinatorius Vytas Milius),
- Teisės aktų projektų vertinimo komitetas (koordinatorius Egidijus Laužikas),
- Tarptautinių ryšių komitetas (koordinatorė Zita Smirnovienė),
- Teismų administravimo komitetas, (koordinatorius Vytautas Masiokas),
- Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komitetas (koordinatorius Gintaras Seikalis),
- Informacinių technologijų komitetas (koordinatorius Arūnas Sutkevičius).

Sudarant komitetus atsižvelgta į Teisėjų tarybos narių pageidavimą dalyvauti atitinkamame komitete. Komitetai pareiškia savo nuomonę ir teikia pasiūlymus atitinkamais jų kompetencijai priskirtais klausimais, svarstomais Teisėjų taryboje.

Atkreiptinas dėmesys, kad dėl susiklosčiusios sudėtingos finansinės būklės teismuose buvo kreiptasi į kompetentingas valstybės institucijas, siekiant užtikrinti sąlygas teisingumo vykdymui bei siekiant, kad 2009 m. asignavimai išlaidoms ketvirčiais teismams nebūtų ribojami Finansų ministerijos nurodytais procentais; kad 2009 metams papildomai teismams būtų skirta valstybės biudžeto asignavimų 15 184 tūkst. Lt, įskaitant 9 781 tūkst. Lt Teisėjų atlyginimų įstatymo įgyvendinimui (kartu nurodyta, kad priešingu atveju visi Lietuvos Respublikos teismai vieną šių metų kalendorinį mėnesį negalės vykdyti savo tiesioginės veiklos); kad būtų inicijuotas Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 punkto pakeitimas, siekiant sutaupyti asignavimus dėl darbuotojų ar valstybės tarnautojų ligos ar laisvų etatų, suderinus su Finansų ministerija, naudoti trūkstantį lėšų darbo užmokesčiui daliniam padengimui.

Įvertinusi susidariusią sudėtingą situaciją valstybėje ir teismų sistemoje, Teisėjų taryba taip pat parengė išvadas ir rekomendacijas teismams dėl teismų finansinių išteklių planavimo, valdymo ir panaudojimo, teismų darbo sąlygų užtikrinimo.

Atsižvelgdama į ilgą laiką neišspręstą problemą, susijusią su teisėjų viršvalandiniu darbu ir darbu poilsio ir švenčių dienomis, Teisėjų taryba kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją dėl Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Be to, Teisėjų taryba kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą dėl įstatyminės bazės sutvarkymo, kad būtų užtikrintos teisėjų socialinės garantijos, jiems einant nemokamų atostogų. Taip pat, buvo kreiptasi į visus teismus siekiant išsiaiškinti teisėjų nuomonę dėl kompensavimo už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, reglamentavimo.

Teisėjų tarybos iniciatyva tuo metu aktualiems klausimams aptarti 2009 m. kovo 27 d. buvo sušauktas teismų pirmininkų susirinkimas.

Sprendžiant teismų darbo krūvio skirtumų mažinimo klausimus, buvo nuspręsta, kad būtų tikslinga sumažinti teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis nėra labai didelis ir atitinkamai padidinti teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra labai didelis. Teismų administravimo komitetui buvo pavesta paruošti siūlymus dėl darbo krūvių suvienodinimo ir atitinkamą informaciją pateikti Lietuvos Respublikos Prezidentei. Taip pat buvo nutarta kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentę dėl laikino atrankos procedūrų sustabdymo į laisvas teisėjų vietas Vilniaus miesto 4 apylinkės teisme, Palangos miesto apylinkės teisme, Akmenės rajono apylinkės teisme, Anykščių rajono apylinkės teisme, Biržų rajono apylinkės teisme, Joniškio rajono apylinkės teisme, Jurbarko rajono apylinkės teisme, Kėdainių rajono apylinkės teisme, Klaipėdos rajono apylinkės teisme, Mažeikių rajono apylinkės teisme, Pakruojo rajono apylinkės teisme ir Vilniaus rajono apylinkės teisme, sutaupyti lėšas perskirstant proporcingai visiems teis-

mams. Atkreiptinas dėmesys, kad beveik visuose minėtuose teismuose teisėjų skaičius buvo sumažintas ir atitinkamai teisėjų skaičius padidintas Vilniaus miesto 1, 2 ir 3 apylinkių teismuose.

Be to, siekiant patobulinti bylų nagrinėjimo teismuose procesą, Teisėjų taryba kreipėsi į Teisingumo ministrą su pasiūlymu sudaryti darbo grupes civilinio proceso, baudžiamojo proceso ir administracinių teisės pažeidimų kodeksų pakeitimams parengti.

Praeitais metais taip pat paskirtas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjas, atsakingas už bendradarbiavimą su APAV. Taip pat buvo sprendžiami kiti teismams aktualūs klausimai.

11.2.2. Tarptautinis bendradarbiavimas

2009 metais Teisėjų taryba tęsė aktyvų bendradarbiavimą su kitų valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis teismų savivaldos, administravimo ir kitais teismų veiklos gerinimo klausimais.

Teisėjų tarybos atstovai aktyviai dalyvavo Europos teismų tarybų tinklo (toliau – ETTT) darbo grupių veikloje, teikė nuomones dėl svarbių teisės aktų projektų, atsakinėjo į darbo grupių ir kitų ETTT narių užklausimus ir klausimus. 2009 metais Lietuvos Respublikos Teisėjų taryba dalyvavo šių ETTT darbo grupių veikloje: „Teisėjų statusas“, „Teisingumo kokybė ir teisė kreiptis į teismą“, „Visuomenės pasitikėjimas“, „El. teisingumas“, „Kokybės valdymas“ ir „Abipusis pasitikėjimas“. Lietuvos Respublikos teisėjų tarybos atstovai išrinkti dalyvauti ETTT Vidaus reikalų ir ETTT auditorių komisijose.

Teisėjų tarybos Tarptautinių ryšių komitetas teikė pastabas ir pasiūlymus dėl Europos teisėjų konsultacinės tarybos kartu su Europos prokurorų konsultacine taryba parengto bendro nuomonės projekto.

Teisėjų tarybos atstovai taip pat aktyviai dalyvavo Europos teisminio tinklo civilinėse ir komercinėse bylose organizuojamuose susitikimuose įvairiais klausimais, dalinosi Lietuvos teismų patirtimi. Šių susirinkimų metu buvo svarstomi šie klausimai: Europos mokėjimų įsakymas (2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1896/2006), Europos vykdomasis raštas (2004 m. balandžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 805/2004), įrodymų rinkimas užsienyje ir kiti klausimai.

Teisėjų tarybos atstovų aktyvus dalyvavimas įvairiose darbo grupėse, konferencijose, forumuose ir kituose renginiuose sudarė galimybę dalintis patirtimi su kitų šalių teismų teisėjais teismų veiklos tobulinimo, teisėjų statuso, visuomenės pasitikėjimo, teismų darbo kokybės gerinimo ir kitais klausimais. Atstovai taip pat dalyvavo teismų veiklą reglamentuojančių dokumentų rengimo procesuose Europos Sąjungos lygmeniu.

11.3. TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJOS VEIKLA

2008 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Teismų įstatymo pakeitimai, kuriais 1) atsisakyta nuostatos, kad teisėjas gali atsisakyti drausmine tvarka už administracinio teisės pažeidimo padarymą; 2) išplėstas subjektų, turinčių teisę siūlyti teisėjams iškelti drausmės bylas, ratas; 3) pakeista Komisijos sudarymo tvarka, į jos sudėtį įtraukiant Respublikos Prezidento ir Seimo Pirmininko skiriamus visuomenės atstovus.

2008 m. gruodžio 5 d. Teisėjų taryba, atsižvelgdama į naują Teismų įstatymu nustatytą reglamentavimą, sudarė naujos sudėties Komisiją ir patvirtino naujos redakcijos Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatus.

Įsigaliojus Teismų įstatymo pakeitimams, kuriais išplėstas subjektų, turinčių teisę siūlyti teisėjams iškelti drausmės bylas, 2009 m. Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – Komisija) išnagrinėjo 4 teikimus dėl drausmės bylų iškelimo teisėjams, kuriuos pateikė Teisėjų taryba arba teismų pirmininkai, 40 teikimų iškelti drausmės bylas, kuriuos pateikė kiti, iniciatyvos teisę turintys, subjektai, ir 6 piliečių skundus/prašymus, kurie buvo išnagrinėti ir į juos atsisakyta Komisijos kompetencijos ribose.

2009 m. buvo surengta 11 Komisijos posėdžių ir priimti 47 sprendimai (43 iš jų – protokoliniai). Komisija priėmė 4 sprendimus iškelti drausmės bylas, 37 – atsisakyti iškelti drausmės bylas, 3 – atsisakyti iš esmės nagrinėti teikimus, 2

– atidėti klausimo dėl drausmės bylos iškėlimo nagrinėjimą ir 1 – kreiptis į Teisėjų tarybą dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų pakeitimo.

Komisijoje buvo svarstomi 66 teisėjai, kuriems teikimais (skundais, prašymais) siūlyta iškelti drausmės bylas. 62 teisėjams atsisakyta iškelti drausmės bylas ir 4 teisėjams drausmės bylos iškeltos:

1. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas teikimu siūlė iškelti drausmės bylą Panevėžio apygardos teismo teisėjui Arnoldui Šukaičiui. Komisija, išanalizavusi visą medžiagą, konstatavo, kad Panevėžio apygardos teismo teisėjas Arnoldas Šukaitis, žinodamas, kad A. K. ir I. K., kaip bankrutuojančių įmonių atstovai, bankroto administratoriai, buvo proceso dalyviai Panevėžio apygardos teisme nagrinėjamos bankroto byloje, 2008 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais priimdamas iš A. K. keturias padangas jo (R. Šukaičio) kartu su R. Savicku ir dar trimis asmenimis įsigytam automobiliui, 2008 m. gruodžio 29 d. iš I. K. priimdamas Panevėžio apygardos teismo teisėjui R. Savickui skirtą dovaną – butelį viskio, nusižengė Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 5 str. 8 ir 9 punktuose numatytiems teisėjo elgesio padorumo ir pavyzdingumo principams, pažeidė šio kodekso 13 straipsnio 3 punkte įtvirtintą reikalavimą privačiame gyvenime elgtis korektiškai ir garbingai, 14 straipsnio 11 punkte įtvirtintą reikalavimą privatų gyvenimą tvarkyti taip, kad nenukentėtų teismo interesai ir teisėjo reputacija. Komisijos nuomone, tai buvo su teisėjo garbe nesuderinami poelgiai, kuriais buvo pažemintas teisėjo vardas bei pakenkta teismo autoritetui. 2009 m. liepos 8 d. Komisijos sprendimu Nr. 18P-1 teisėjui A. Šukaičiui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

2. Teisėjų taryba siūlė iškelti drausmės bylą Vilniaus apygardos teismo teisėjui Stasiui Lemežiui. Komisija, išanalizavusi visą medžiagą, konstatavo, kad Vilniaus apygardos teismo teisėjas Stasys Lemežis privalėjo žinoti, kad įvykus eismo įvykiui, yra tikrinamas eismo įvykyje dalyvavusių asmenų blaivumas, todėl iš karto po eismo įvykio nesi- kreipdamas į medicinos įstaigą ir nesiimdamas jokių priemonių, kad būtų atliktas jo kraujo tyrimas, teisėjas Stasys Lemežis neišskleidė kilusių abejonių dėl jo blaivumo, todėl Komisijos nuomone, teisėjas Stasys Lemežis pažeidė Teisėjų etikos kodekso reikalavimus. Komisijos nuomone, teisėjo Stasio Lemežio padaryti Teisėjų etikos kodekso pažeidimai buvo su teisėjo garbe nesuderinamas poelgis, kuriuo buvo pažemintas teisėjo vardas bei pakenkta teismo autoritetui, ir tai buvo pagrindas teisėjui Stasiui Lemežiui iškelti drausmės bylą. 2009 m. liepos 22 d. Komisijos sprendimu Nr. 18P-2 teisėjui S. Lemežiui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

3. Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu siūlė iškelti drausmės bylą Kauno miesto apylinkės teismo teisėjui Bronislovui Liatukui. Komisija, išanalizavusį visą medžiagą, konstatavo, kad Kauno miesto apylinkės teismo teisėjas Bronislovas Liatukas, nagrinėdamas administracinio teisės pažeidimo bylą, kurioje administracinė atsakomybėn traukiamas V. M., neištyrė visų byloje esančių dokumentų, tokiu būdu nepastebėjo, kad byloje yra ir kitos administracinės bylos medžiaga, todėl nusižengė Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 5 straipsnio 10 punkte numatytam teisėjo elgesio pareigingumo principui, pažeidė šio kodekso 15 straipsnio 3 ir 4 punktuose įtvirtintus reikalavimus savo pareigas atlikti nepriekaištingai, profesionaliai, gilintis į nagrinėjamų bylų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo. Administracinė atsakomybėn traukiamo V. M. administracinę bylą teisėjas Bronislovas Liatukas išnagrinėjo aiškiai aplaidžiai ir dėl to tinkamai neatliko profesinės pareigos. Tai sukėlė rimtus padarinius, įgalinančius suabejoti teisingumo įgyvendinimo sistemos efektyvumu ir atsakomybės už padarytus pažeidimus neišvengiamumu, nes pagal ATPK 164 straipsnio 3 dalį administracinė atsakomybėn traukiamas N. G. galimai išvengė administracinės atsakomybės. Aiškiai aplaidžiai atlikęs savo pareigas, teisėjas B. Liatukas pažemino teisėjo vardą bei pakenkė teisminės valdžios autoritetui ir tai sudaro teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą (Teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir 3 dalį). 2009 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimu Nr. 18P-3 teisėjui B. Liatukui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

4. Advokatas Jonas Leikauskas su pareiškimu kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją prašydamas įvertinti Kauno miesto apylinkės teismo teisėjos Mildos Remeikienės veiksmus. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, konstatavo, kad Kauno miesto apylinkės teismo teisėja Milda Remeikienė, neužtikrinusi teismo sprendimo, atitinkančio CPK 268 straipsnio savalaikio surašymo ir jo patalpinimo LITEKO sistemoje, nesilaikė CPK bei Teismų Tarybos 2005 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 13P-378 (Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimo Nr. 13P-151-(7.1.2) redakcija)

patvirtintos Teismų sprendimų, nuosprendžių, nutarimų ir nutarčių skelbimo internete tvarkos ir 2005 m. sausio 3 d. Kauno miesto apylinkės teismo pirmininko įsakymu Nr. 1.8-01-V nustatytų reikalavimų ir procesinių terminų, neužtikrino, kad dalyvaujantys byloje asmenys galėtų gauti priimto teismo sprendimo nuorašą iš karto po jo paskelbimo. Teisėja taip pat nepakankamai kontroliavo savo padėjėjos ir sekretorės darbą, netikrino, kaip jos vykdo teisėjos pavedimus. Toks aplaidus tarnybinių pareigų neatlikimas šiuo atveju, Komisijos nuomone, įvertintas kaip nusižengimas Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso 5 straipsnio 10 punkte numatytam teisėjo elgesio pareigingumo principui. Aplaidus tarnybinių pareigų atlikimas taip pat reiškia šio kodekso 15 straipsnio 3 ir 4 punktuose įtvirtintų reikalavimų – savo pareigas atlikti nepriekaištingai ir profesionaliai – pažeidimą. Dėl teismo sprendimo nesurašymo laiku atsirado neigiami padariniai – atsakovas negalėjo tinkamai įgyvendinti savo apeliacinės teisės. Toks aplaidus teisėjos M. Remeikienės elgesys, Komisijos manymu, pažemino teisėjo vardą bei pakenkė teisminės valdžios autoritetui ir tai sudarė teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą. 2009 m. gruodžio 21 d. Komisijos sprendimu Nr. 18P-4 teisėjai M. Remeikienei iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

Kaip matyti, Komisija iškėlė 2 drausmės bylas teisėjams, dėl kurių teikimus Komisija gavo atitinkamai iš Lietuvos apeliacinio teismo ir Teisėjų tarybos, ir 2 drausmės bylas teisėjams, dėl kurių veiksmų įvertinimo kreipėsi kiti, pagal naujai įsigaliojusią Teismų įstatymo nuostatą iniciatyvos teisę siūlyti teisėjams iškelti drausmės bylas turintys subjektai.

Komisija atsisakė tenkinti 37 teikimus ir kelti drausmės bylas 62 teisėjams. Pagrindinės atsisakymo kelti drausmės bylas priežastys:

1. Skundžiami teisėjų veiksmai buvo išskirtinai susiję su teisingumo vykdymu konkrečiose bylose. Komisija pagal jai suteiktus įgaliojimus neturi teisės vertinti teisėjų priimtų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo.

2. Komisija nenustatė objektyvių duomenų, įrodančių teisėjų etikos reikalavimų neatitinkančių elgesį.

3. Skundžiami teisėjų veiksmai nesudarė LR teismų įstatyme numatytų teisėjų drausminės atsakomybės pagrindų.

Komisija atsisakė iš esmės nagrinėti 3 teikimus:

1. Lietuvos Respublikos Seimo narys Jurgis Razma kreipėsi į Komisiją prašydamas įvertinti 2008 metais teismų teisėjams išmokėtų vienkartinį priemonių etiškimą. Komisija nusprendė informuoti pareiškėją apie Komisijos kompetencijos ribas, išaiškindama, kad savo iniciatyva ar pagal suinteresuotų asmenų teikimus, nepagrįstus konkrečių teisėjų veiksmuose nustatytais drausminių nusižengimų požymiais, pradėti tyrimą dėl tam tikrų faktų apskritai atitikties Teisėjų etikos kodekso reikalavimams, savo iniciatyva aiškintis galimo pažeidimo faktą, nustatinėti pažeidimo subjektus bei rinkti pažeidimą patvirtinančius įrodymus Komisija neturi įgaliojimų. Komisija savo iniciatyva negali nei pradėti ir atlikti tyrimą dėl faktų, kuriuose gali būti teisėjų drausminio nusižengimo požymių, nei juolab *a priori* vertinti faktų, kurie nėra Komisijos nagrinėjimo dalykas, nei aiškinti asmens, kuris nėra drausminės atsakomybės subjektas pagal Teismų įstatymą, veiksmų teisėtumo ar etiškumo. Be to, Komisija pagal teisės aktų bei Teisėjų etikos kodekso nuostatas gali aiškinti bei taikyti ne *a priori*, bet tik nagrinėdama Teismų įstatyme numatytų subjektų motyvuotus teikimus dėl drausmės bylos iškėlimo konkrečioms teisėjams už veiksmus (neveikimą), turinčius drausminio nusižengimo požymių.

2. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas kreipėsi į Komisiją prašydamas įvertinti, ar Klaipėdos apygardos teisme ir Klaipėdos miesto apylinkės teisme nėra pažeidžiamas bylos išnagrinėjimo per įmanomai trumpiausią laiką principas. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, atsisakė iš esmės nagrinėti teikimą, kadangi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teikime nebuvo prašoma spręsti konkrečių teisėjų drausminės atsakomybės klausimų, o prašoma įvertinti, ar nurodytų bylų atveju nėra pažeidžiamas bylos išnagrinėjimo per įmanomai trumpiausią laiką principas.

3. Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisija kreipėsi į Komisiją su prašymu įvertinti Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėjo Audriaus Žiedelio veiksmus. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, nusprendė atsisakyti iš esmės nagrinėti pateiktą prašymą, konstatuodama, kad Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos rašte nebuvo prašoma spręsti teisėjo drausminės atsakomybės klausimą, o buvo prašoma apskritai įvertinti, ar teisėjo A. Žiedelio paaiškinime išsakyta nuomonė ir teiginiai nepažeidžia teisėjo elgesiui keliamų reikalavimų. Šiuo atveju Komisija nebuvo kompetentinga spręsti drausminės bylos iškėlimo teisėjui klausimo, kadangi Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos prašyme toks klausimas nebuvo motyvuotai keliamas.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija savo veikloje tirdama teikimus dėl drausmės bylų teisėjams iškelimo, dažnai nustatydavusi tik nežymius ar formalius įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus – vienkartinis ir neilgalaikius procesinių terminų išspręsti ieškinių priėmimo klausimą, pritaikyti laikinąsias apsaugos priemones, skirti parengiamuosius teismo posėdžius pažeidimus ir pan.

Komisijos nuomone, drausmės bylos teisėjui iškelimas už formalius įstatymų pažeidimus būtų buvęs per griežtas sprendimas, nes vien teisėjo svarstymas Komisijoje dažnai yra pakankama poveikio priemonė, padedanti užtikrinti teisėjų drausminės atsakomybės realizavimą. Tuo tarpu pagal Komisijos nuostatuose suteiktus Komisijai įgaliojimus, nustačiusi drausmės bylos iškelimo pagrindą, nors ir formalų, Komisija turėtų teisėjui iškelti drausmės bylą (Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 16, 17, 34.1 p.).

Esant tokiai situacijai, Teisėjų etikos ir drausmės komisija kreipėsi į Teisėjų tarybą dėl galiojančių Komisijos nuostatų pakeitimo, Komisijai tokiais atvejais suteikti papildomus įgaliojimus, atsisakyti kelti teisėjui drausmės bylą, apsiri- bojant drausmės bylos Komisijoje svarstymu, konstatuojant teisėjo pažeidimų mažareikšmiškumą, formalų pobūdį, atsižvelgiant į konkretaus pažeidimo padarymo aplinkybes, teisėjo darbo krūvį, ankstesnę veiklą, patirtį, darbo sta- žą, kitas asmenines ir dalykines savybes.

2009 m. birželio 26 d. Teisėjų taryba, atsižvelgdama į Komisijos prašymą, patvirtino Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų pakeitimus, įtraukiant nuostatą, kad Komisija, išnagrinėjusi teikimą dėl drausmės bylos iškelimo, galėtų priimti vieną iš šių sprendimų: atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei nėra nustatyta drausminės bylos iškelimo pagrindo arba nustatytas pareiginis nusižengimas yra mažareikšmis.

Komisijoje buvo svarstomi 8 teisėjai dėl proceso įstatymų reikalavimų nesilaikymo. Pagal Teisėjų etikos ir draus- mės komisijos nuostatų 34.2 punktą Komisija atsisakė teisėjams kelti drausmės bylas, kadangi nustatytas pareigi- nis nusižengimas buvo mažareikšmis:

1. Pareiškėjas Arūnas Vidžiūnas kreipėsi į Komisiją su skundu įvertinti Utenos rajono apylinkės teismo teisėjo Edu- ardo Meidaus veiksmus. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, nustatė, kad teisėjas E. Meidus, nagrinėdamas bylą, pažeidė CPK 137 str. 3 d. bei 228 str. 2 d. nustatytus procesinius terminus, dėl ko procesiniai veiksmai buvo atlikti pa- vėluotai. Tačiau Komisija, atsižvelgusi į ilgametį teisėjo E. Meidaus darbo stažą, gerus darbo rezultatus, taip pat į tai, kad teisėjas nebuvo anksčiau svarstytas Komisijoje ar baustas drausmine tvarka, pripažino pažeidimus ir apgailesta- vo dėl įvykusių darbo organizavimo nesklandumų teisme jo atostogų laikotarpiu, taip pat įvertinusi, jog procesiniai terminai praleisti nedaug ir dėl to nekilo neigiamų padarinių, manė, kad šiuo konkrečiu atveju nebuvo pagrindo kelti drausmės bylą Utenos rajono apylinkės teismo teisėjui Eduardui Meidui.

2. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas siūlė iškelti drausmės bylą Vilniaus apygardos administracinio teis- mo teisėjai Mefodijai Povilaitienei. Komisija, išanalizavusi visą medžiagą, nustatė, kad teisėja M. Povilaitienė pažeidė Specialiosios teisėjų kolegijos nutarties privalomumo teismams principą (Teismų įstatymo 9 str.). Tačiau Komisija, vertindama teikimo dėl drausmės bylos iškelimo aplinkybes, atsižvelgusi į tai, kad dėl teisėjos pareigų netinkamo atlikimo nebuvo gauta skundų praeityje, teisėja nebuvo bausta drausmine tvarka, nuoširdžiai gailėjosi dėl įvykusios klaidos, be to šis atvejis buvo aptartas Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų susirinkime, atsisakė kelti teisėjai drausmės bylą.

3. Pareiškėjas Stasys Vytautas Janulynas kreipėsi į Komisiją su prašymu įvertinti, ar teisėjai nepiktnaudžiavo nusi- šalinimo teise. Komisija, išanalizavusi visą medžiagą, nustatė, jog Alytaus rajono apylinkės teismo teisėjai Aldona Sa- kalauskienė, Audra Dudzinskienė, Violeta Šiaulienė ir Antanas Vincas Pilipčikas, nusišalinę nuo jiems paskirtos bylos nagrinėjimo, pažeidė CPK 65 ir 66 straipsnio reikalavimus, tačiau Komisijos nuomone, tai nesudarė pagrindo teigti, kad teisėjai piktnaudžiavo nusišalinimo teise ar savo veiksmais pažemino teisėjo vardą ir pažeidė teisėjo elgesiui keliamus reikalavimus.

4. Pareiškėja Gražina Jakubelovič kreipėsi į Komisiją su prašymu įvertinti Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjo Edvardo Juozėno veiksmus. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, atsisakė kelti drausmės bylą teisėjui E. Juozėnui, visgi konstatuodama, kad pareiškėjos skunde nurodytos aplinkybės dėl užsitęsusių civilinės bylos nagrinėjimo ter- minų pasitvirtino, tačiau Komisija padarė išvadą, kad tai lėmė ne ydingas viso teismo ar teisėjo E. Juozėno darbo organizavimas, bet objektyvios aplinkybės – ypačingai didelis civilines bylas nagrinėjančių Vilniaus miesto 2 apylin-

kės teismo teisėjų, tame tarpe ir teisėjo E. Juozėno, darbo krūvis (nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. rugsėjo 28 d. teisėjui paskirta nagrinėti 1 043 civilinės ir 131 administracinė byla).

5. Pareiškėja Nijolė Keršulienė kreipėsi į Komisiją prašydama įvertinti Šalčininkų rajono apylinkės teismo teisėjos Ninos Pičuginos veiksmus nagrinėjant pareiškėjos bylą. Komisija, išnagrinėjusi visą medžiagą, nustatė, kad skiriant parengiamuosius teismo posėdžius, buvo pažeisti LR CPK 228 str. 2 d. ir 229 str. reikalavimai, numatantys parengiamuosius posėdžius skirti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nutarties skirti parengiamąjį posėdį priėmimo dienos. Tačiau Komisija konstatavo, kad pažeidimai įvyko dėl objektyvių priežasčių: teisėjai N. Pičuginai 2009 metais dėl motinos ligos buvo suteiktos kasmetinės atostogos sausio 5–9 dienomis, kovo 2–6 dienomis, balandžio 6–17 dienomis, gegužės 4–22 dienomis, taip pat teisėjai atostogos suteiktos nuo liepos 13 d. iki rugpjūčio 7 d. Komisija atkreipė dėmesį, kad 2009 m. birželio 2 d. turėjęs vykti parengiamasis posėdis neįvyko dėl teisėjos N. Pičuginos motinos mirties. Komisija taip pat nustatė, kad teisėja ne kartą buvo įpareigojusi pareiškėją (ieškovę) pateikti papildomus įrodymus byloje. Tačiau teismo reikalaujamų duomenų pareiškėja (ieškovė) nepateikė. Teismų praktika rodo, jog kiekvienos civilinės bylos eiga ir baigtis didžiąja dalimi priklauso ne nuo teismų (teisėjų), tačiau nuo bylos šalių valios, jų procesinio elgesio ir rūpinimosi procesu. Komisija konstatavo, kad šiuo atveju pareiškėjos skunde nurodytos aplinkybės dėl užsitęsusių bylos nagrinėjimo terminų iš dalies pasitvirtino, tačiau Komisijos nuomone, daryti vienareikšmiškos išvados, kad dėl to yra vien tik teismo kaltė, nebuvo galima daryti, kadangi bylos nagrinėjimas užsitęsė dėl objektyvių aplinkybių – teisėjai suteiktų atostogų motinos slaugymui, taip pat ir teisėjos motinos mirties, be to, pareiškėja (ieškovė), byloje atstovaujama advokato, prie greitesnio bylos išnagrinėjimo, teismo nurodytų aplinkybių tikslinimo, atsakovo gyvenamosios vietos nustatymo, savo procesiniu elgesiu taip pat neprisidėjo.

Lyginant ankstesnių metų ir 2009 metų Komisijoje gautų teikimų skaičių, pažymėtina, kad 2007 metais Komisija gavo 4 teikimus iškelti teisėjams drausmės bylas ir 24 Komisijai perduotas medžiagas dėl teisėjų padarytų administracinių teisės pažeidimų, 2008 metais Komisija gavo 5 teikimus iškelti teisėjams drausmės bylas ir 12 Komisijai perduotų medžiagų dėl teisėjų padarytų administracinių teisės pažeidimų. Tuo tarpu 2009 metais Komisijoje gautų teikimų skaičius išaugo iki 44 teikimų.

Komisija, siekdama operatyviai ir laiku išnagrinėti ženkliai išaugusių gaunamų teikimų skaičių, 2009 metais surengė 11 Komisijos posėdžių, tuo tarpu 2007 m. ir 2008 m. buvo atitinkamai surengta 7 ir 8 posėdžiai per metus.

2007 metais Komisija iškėlė 2 drausmės bylas, 2008 metais – taip pat 2 drausmės bylas, 2009 metais – 4 drausmės bylas.

11.4. TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLA

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Teismų įstatymo pakeitimus, įsigaliojusius 2008 m. rugsėjo 1 d., 2008 metų pabaigoje Teisėjų taryba išrinko Teisėjų garbės teismo narius, kurie 2009 m. sausio 16 d. posėdyje išsirinko Teisėjų garbės teismo pirmininką ir pirmininko pavaduotoją.

Minėtais Teismų įstatymo pakeitimais įtvirtintas anksčiau nereglamentuotas Teisėjų garbės teismo veiklos viešumas: nustatyta, kad Teisėjų garbės teismas bylas nagrinėja viešai, išskyrus atvejus, kai tai pažeistų valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį arba asmens privataus gyvenimo apsaugą; Teisėjų garbės teismo sprendimų, priimtų neviešai išnagrinėjus bylą, rezoliucinės dalys visais atvejais paskelbiamos viešai; informacija apie Teisėjų garbės teismo numatomus svarstyti klausimus skelbiama Nacionalinės teismų administracijos interneto tinklalapyje ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki posėdžio, apie priimtus sprendimus – per 10 dienų po posėdžio, o įsiteisėję Teisėjų garbės teismo sprendimai skelbiami atskiroje Nacionalinės teismų administracijos interneto tinklalapio skiltyje, išskyrus atvejus, kai tai pažeistų valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį arba asmens privataus gyvenimo apsaugą.

2009 m. Teisėjų garbės teismas gavo 3 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos teisėjams iškeltas drausmės bylas. Dvi drausmės bylos buvo išnagrinėtos:

1. Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2009 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 18P-1 iškėlė drausmės bylą Panevėžio apygardos teismo teisėjui Arnoldui Šukaičiui. Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs šią drausmės bylą, padarė

išvadą, kad teisėjas, priimdamas materialų turtą iš bankroto administratoriais dirbančių asmenų, kurie yra suinteresuoti Panevėžio apygardos teisme nagrinėjamų bankroto bylų baigtimi, elgėsi netinkamai, tokiu būdu pažemindamas teisėjo vardą ir pakenkdamas teismo autoritetui. Teisėjų garbės teismas konstatavo, kad teisėjas A. Šukaitis nesilaikė Teisėjų etikos kodekso 5 straipsnio 9 punkto ir 14 straipsnio 11 punkto reikalavimų: savo privataus gyvenimo netvarkė taip, kad nenukentėtų teismų interesai ir teisėjo reputacija. Būdamas teisėju, jis netinkamai pasirinko asmenis, su kuriais bendravo ir palaikė ryšius laisvalaikio. Teisėjų garbės teismas taip pat įvertino aplinkybes, kad teisėjas A. Šukaitis apibūdinamas kaip profesionalus teisėjas, gerai atliekantis savo darbą, per penkiolika darbo teisėju metų nebaustas drausmine tvarka, 2008 m. lapkričio 14 d. vykusio Visuotinio teisėjų susirinkimo metu Lietuvos teismų 90-mečio proga gavęs Teisėjų tarybos padėką. Teisėjų garbės teismas įvertino ir tai, kad nuo įvykio paaikšėjimo 2009 m. balandžio 28 d., kai generalinis prokuroras kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimą, iki patraukimo atsakomybėn teisėjas A. Šukaitis išgyveno sudėtingą laikotarpį, viešas svarstymas sukėlė išgyvenimų, padėjusių suprasti savo poelgio padarinius bei reikšmę. Atsižvelgiant į tai, Teisėjų garbės teismas padarė išvadą, kad drausminės atsakomybės tikslai iš dalies jau pasiekti ir 2009 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. 21P-1 teisėjui A. Šukaičiui paskyrė drausminę nuobaudą – pastabą.

2. Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2009 m. liepos 22 d. sprendimu Nr. 18P-2 iškėlė drausmės bylą Vilniaus apygardos teismo teisėjui Stasiui Lemežiui. Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs šią drausmės bylą, konstatavo, kad teisėjas S. Lemežis nei iš karto po eismo įvykio, nei vėliau, nesiimdamas iniciatyvos, kad būtų nustatyta jo blaivumo ar neblaivumo būklė eismo įvykio metu, neišskleidė dėl to kilusių pagrįstų abejonių, taip pat neapsaugojo nepriekaištingos savo reputacijos ir gero vardo bei teisėjo profesijos garbės ir prestižo, nors privalėjo tai padaryti, jeigu būtų elgęsis taip, kaip reikalauja Teisėjų etikos kodeksas. Tokiu savo elgesiu teisėjas pažeidė Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 1 punkto ir 14 straipsnio 1 ir 2 punktų reikalavimus. Priimdamas sprendimą, Teisėjų garbės teismas atsižvelgė į tai, kad nuo eismo įvykio jau buvo praėję beveik dveji metai, padarytas teisėjo etikos pažeidimas susijęs su įtarimais dėl teisėjo vairavimo esant neblaiviam, ir į tai, kad teisėjas S. Lemežis anksčiau drausmine tvarka nebuvo baustas. Teisėjų garbės teismas 2009 m. spalio 19 d. sprendimu Nr. 21P-2 teisėjui S. Lemežiui paskyrė drausminę nuobaudą – griežtą papeikimą.

Dar vieną 2009 metais gautą drausmės bylą Teisėjų garbės teismas nagrinės 2010 metais.

11.5. KOMISIJŲ, SUSIJUSIŲ SU TEISĖJŲ KORPUSO FORMAVIMU, VEIKLA

Pretendentų į teisėjus egzamino komisija (toliau – Egzamino komisija) – tai pagal Teismų įstatymo 54 straipsnio nuostatas Teisėjų tarybos sudaroma komisija, kuri vertina kandidatų į teisėjus profesines žinias.

Šios komisijos veiklą reglamentuoja Teisėjų tarybos patvirtinti Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos nuostatai. Egzamino komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip penki nariai. Pretendentai į teisėjus egzaminas vyksta ne rečiau kaip kartą per pusę metų, išskyrus atvejus, kai nėra asmenų, galinčių laikyti šį egzaminą.

Egzamino komisijos posėdžiui pirmininkauja komisijos pirmininkas, o jo nesant – posėdyje dalyvaujantis vyriausias pagal amžių komisijos narys.

Egzaminuojamųjų žinias vertina Egzamino Komisija uždarame posėdyje. Pretendentų į teisėjus egzaminas, kurį sudaro dvi dalys – teorinė dalis ir praktinė dalis – laikomas raštu. Dėl kiekvieno iš egzaminą laikiusių asmenų rezultatų Egzamino komisija priima nutarimą.

Egzamino komisiją techniškai aptarnauja komisijos sekretorius, kurį skiria Nacionalinės teismų administracijos direktorius.

2009 m. įvyko 7 kandidatų į teisėjus egzaminai, pakviesti 78 asmenys, galintys laikyti egzaminą. Į egzaminą atvyko 66 pretendentai, iš jų egzaminą išlaikė 47, t. y. 71 proc. laikiusių egzaminą asmenų.

Pretendentų į teisėjus atrankos komisija (toliau – Atrankos komisija) – pagal Teismų įstatymo 55¹ straipsnio nuostatas sudaryta komisija, kurios tikslas – padėti Respublikos Prezidentui atrinkti tinkamiausius kandidatus teismų teisėjų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų pareigoms užimti.

Atrankos komisija vykdo šias atrankas: pretendentų į apylinkės teismo teisėjų vietas, teisėjų karjeros siekiančių asmenų, t. y. pretendentų į apygardos teismo, apygardos administracinio teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų vietas, teisėjų, siekiančių karjeros tos pačios pakopos teismuose, t. y. pretendentų į apylinkės teismo, apygardos teismo, apygardos administracinio teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko, pirmininko pavaduotojo, skyriaus pirmininko pareigas teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą, taip pat ir teisėjų, pageidaujančių būti paskirtais į žemesnės pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos žemesnės pakopos teismą, bei buvusių bet kurio aukštesnės pakopos teismo teisėjų, atleistų iš pareigų savo noru, išrinktų į kitas pareigas arba jų sutikimu perkeltų į kitą darbą.

Atrankos komisiją techniškai aptarnauja komisijos sekretorius, kurį skiria Nacionalinės teismų administracijos direktorius.

2009 m. buvo surengta 12 Atrankos komisijos posėdžių, Respublikos Prezidentui pateiktos 44 išvados dėl pretendentų į teismų teisėjų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų ir skyrių pirmininkų vietas.

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija prie Teisėjų tarybos (toliau – Vertinimo komisija) – Teisėjų tarybos sudaryta komisija, kuri vertina teisėjų veiklos kokybę ir veiksmingumą, padeda nustatyti jų profesinės, organizacinės ir administracinės veiklos trūkumus, kurie lemia būtinumą šiems asmenims kelti kvalifikaciją ir tobulinti savo profesionalumą.

Šios komisijos tikslas – išsiaiškinti teisėjų, teismų pirmininkų, jų pavaduotojų, skyrių pirmininkų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, nustatyti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis. Vertinant teisėjų veiklą, atsižvelgiama į kiekybinius ir kokybinius teisėjo profesinės veiklos rodiklius, į dalykines ir asmenines teisėjo savybes, į jurisdikcinę ir nejurisdikcinę teisėjo veiklą.

Vertinimo komisijos veiklą reglamentuoja Teismų įstatymas, Teisėjų tarybos patvirtinti Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatai ir Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašas.

2009 metais įvyko 14 periodinio ir neeilinio teisėjų veiklos vertinimo posėdžių, kuriuose įvertinti 102 teisėjai, surašytos 152 išvados.